

# Základní škola a Mateřská škola Pozděchov, okres Vsetín

---



ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ (ŠVP ZV)

## Škola komunikace s lidmi a přírodou

Verze VII. - 2022

# OBSAH

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	4
1.1 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY .....	4
1.2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	5
1.2.1 Cíle základního vzdělávání .....	5
1.2.2 Klíčové kompetence .....	6
1.2.3 Společné výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy, kterými chce škola směřovat k cílům základního vzdělávání a tím k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků .....	9
1.2.4 Vzdělávací priority školy (Školního vzdělávacího programu) .....	11
1.2.5 Schéma strategie 4 pilířů .....	12
1.2.6 Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie směřující k naplnění klíčových kompetencí .....	13
1.2.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami .....	16
1.2.8 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných .....	18
1.2.9 Začlenění průřezových témat .....	19
2. UČEBNÍ PLÁN A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ .....	28
2.1 SYSTÉM VÝUKY .....	28
2.2 POZNÁMKY K VYUČOVACÍM PŘEDMĚTŮM ŠVP.....	28
2.3 UČEBNÍ PLÁN – I. STUPEŇ ZŠ.....	29
3. UČEBNÍ OSNOVY .....	30
3.1 ČESKÝ JAZYK.....	30
2.1 ANGLICKÝ JAZYK .....	52
3.3 MATEMATIKA.....	62
3.4 INFORMATIKA.....	79
3.4 PRVOUKA.....	87
3.5 VLASTIVĚDA .....	95
3.6 PŘÍRODOVĚDA .....	104
3.7 HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	114
3.7 VÝTVARNÁ VÝCHOVA .....	126
3.8 TĚLESNÁ VÝCHOVA .....	139
3.9 PRACOVNÍ ČINNOST .....	154
4. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ .....	164
4.1 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ .....	164
4.1.1 Úvod do problematiky hodnocení žáků .....	164
4.1.2 Hodnocení a klasifikace žáka učitelem .....	165

# Identifikační údaje

## Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP ZV)

## Škola komunikace s lidmi a přírodou

Základní škola a Mateřská škola Pozděchov, okres Vsetín

**Sídlo:** Pozděchov 192, 756 11

**Zřízení školy:** uvedena do provozu v r. 1966

**Právní forma:** Právní subjektivita od 1. 7. 2001, příspěvková organizace

**IČ:** 70918449

**Ředitelka školy:** Mgr. Petra Zgarbová, Ph.D.

**Kontakty na školu:** Pozděchov 192, 756 11

**Tel./fax**

Ředitelství: 571 456 030

MŠ: 571 456 040

ŠJ: 571 456 049

Email: reditelna@skolapozdechov.cz

Web: www.skolapozdechov.cz

**Součásti školy a jejich kapacity:**

Základní škola	100 žáků	IZO	102 768 196
Mateřská škola	35 dětí	IZO	150 009 780
Školní družina	80 žáků	IZO	120 400 227
Školní jídelna	117 stravovaných	IZO	120 400 235

## Zřizovatel

Obec Pozděchov

**Sídlo:** Pozděchov 215, 756 11

**Okres:** Vsetín

**Telefon:** 571 456 010

## Organizační schéma školy

3. stupeň řízení	Ředitelka školy				
2. stupeň řízení	učitelka, učitelka, učitelka, učitelka, učitelka, učitelka, učitelka, učitel, asistentka ped. asistentka ped. asistentka ped. účetní uklízečka školník	Vedoucí učitelka MŠ	Vedoucí školní kuchyně	Vedoucí vychovatelka	pověřenec pro ochranu osobních údajů
		učitelka, učitelka učitelka, asistentka ped., asistentka ped. uklízečka	kuchařka kuchařka kuchařka	vychovatelka, vychovatelka, vychovatelka	
	<b>ZŠ</b>	<b>MŠ</b>	<b>ŠJ</b>	<b>ŠD</b>	

**Platnost dokumentu** (pozn.: ŠVP pozměněn a aktualizován v srpnu 2022 – platnost změn identifikačních údajů: k 1. 9. 2023)

razítko školy a podpis ředitelky:

# 1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

## 1.1 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

### Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Pozdřechov, okres Vsetín je vesnická škola, od roku 2001 sloučený subjekt základní a mateřské školy, přičemž škola základní je málotřídního typu. Nová budova školy byla otevřena v roce 1966. V dnešní době poskytuje základní vzdělání cca 77 dětem ve věku od šesti do dvanácti let a předškolní vzdělání 35 dětem ve věku od tří do šesti let. Součástí školy je školní jídelna a tři oddělení školní družiny.

### Umístění školy

Škola je umístěna v nádherném prostředí valašských kopců na okraji obce Pozdřechov, na půli cesty mezi Vsetínem a Zlínem. Vzhledem k umístění školy v přírodě a mimo hlavní komunikace se jedná o prostředí pro děti také velmi bezpečné a motivující. Spádovou oblastí pro školu jsou obce Pozdřechov a Prlov.

### Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor sloučeného subjektu tvoří 18 pedagogických pracovníků, přičemž dvě vychovatelky školní družiny pracují na částečný úvazek jako učitelky ZŠ. Všichni pedagogové splňují podmínky stanovené zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

### Dlouhodobé projekty

Škola je od září 2008 zapojena do projektu „Recyklohraní“, směřující k ekologické výchově dětí. K pravidelně se opakujícím projektům na škole patří např. Průkaz cyklisty, předvánoční jarmark, Mikuláš, florbalový turnaj, Velikonoce, Den matek, Škola nanečisto (pro předškoláky) a také mnoho dalších besed a exkurzí k různým příležitostem.

### Způsoby spolupráce se školskou radou, rodiči žáků nebo zákonnými zástupci, místními i regionálními partnery, PP poradnami a jinými institucemi

Školská rada je zřízena a pravidelně se schází formálně i neformálně při různých školních příležitostech. Těchto schůzek se pravidelně účastní i ředitelka školy. Zástupci školské rady jsou seznamováni se záměry školy (koncepte školy), programem výuky (ŠVP ZV), hodnocením žáků (klasifikační řád), s pravidly života školy (školní řád) a ke všem těmto dokumentům se mohou vyjadřovat, vznášet náměty a připomínky. Ředitelkou školy je školská rada dále informována i o akcích školy prostřednictvím elektronické pošty.

Rodiče mají možnost kontaktu na ředitelku i ostatní pracovníky školy kdykoli emailovou poštou, telefonicky nebo osobně. Internetové stránky školy byly zřízeny od září 2008. ZŠ i MŠ organizuje nejméně 4x do roka třídní schůzky, či prezentace školy, mezi další formy komunikace a spolupráce s rodiči patří individuální konzultace s rodiči žáků.

Vedení ZŠ a učitelka AND úzce spolupracují při řešení výchovných a vzdělávacích problémů s PPP ve Vsetíně, Valašském Meziříčí a SPC ve Zlíně. Se svým zřizovatelem se ředitelka školy setkává několikrát do měsíce opět formálně i neformálně, např. při akcích školy nebo obce. Starostové obou spádových obcí se pravidelně účastní zahájení školního roku a vítání nových prvňáčků.

Řadu výchovně vzdělávacích akcí a řadu volnočasových aktivit ZŠ organizuje ve spolupráci s okolními školami i ostatními místními složkami.

## 1.2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

### 1.2.1 Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. Zajistit kvalitní vzdělávání pro každé dítě.

V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- ✓ umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- ✓ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- ✓ vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- ✓ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- ✓ připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- ✓ vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě
- ✓ učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- ✓ vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- ✓ pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- ✓ pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

## 1.2.2. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální

### **Kompetence k učení**

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a sociokulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

## **Kompetence k řešení problémů**

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

## **Kompetence komunikativní**

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

## **Kompetence sociální a personální**

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

### **Kompetence občanské**

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

### **Kompetence pracovní**

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

### **Kompetence digitální**

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah,



- k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

### ***1.2.3 Společné výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy, kterými chce škola směřovat k cílům základního vzdělávání a tím k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků***

**Strategie školy (jak směřovat k cílům základního vzdělávání a tím k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků) je poměrně jednoduchá a spočívá:**

- 1) v perfektně provedené analýze:
  - a. vzdělávacích požadavků klientů,
  - b. vzdělávacích potřeb žáků,
  - c. vzdělávacích možností (prostorových, materiálních, personálních) školy,
  - d. silných a slabých stránek školy, příležitostí a hrozeb
- 2) ve správném (na základě provedené analýzy) stanovení vzdělávacích priorit (odrazí se v konkrétní skladbě vyuč. předmětů a v jejich týdenních hod. dotacích a v obsahu učebních osnov)
- 3) v dalším rozvíjení silných stránek školy
- 4) v postupném vybudování 4 základních pilířů (podmínek) úspěšnosti vzdělávání v ZŠ a MŠ Pozdřechov, okres Vsetín. Jedná se vlastně o 4 další samostatné strategie („STRATEGIE ČTYŘ PILÍŘŮ“).

PILÍŘ PRVNÍ: DÍTĚ A ŽÁK S POZITIVNÍM PŘÍSTUPEM K SOBĚ SAMÉMU A K DRUHÝM, USILUJÍCÍ O SVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

PILÍŘ DRUHÝ: SPOLUPRACUJÍCÍ RODIČ

PILÍŘ TŘETÍ: KOMPETENTNÍ A TVOŘIVÝ UČITEL

PILÍŘ ČTVRTÝ: KVALITNÍ A FUNKČNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

*Dvě základní taktiky, jak žáky směřovat ke klíčovým kompetencím jsou:*

- 1) správně nastavit a jasně formulovat všechny konkretizované výstupy v učebních osnovách (mají konkretizovat závazné výstupy jednotlivých vzdělávacích oborů v RVP)
- 2) naplňováním těchto výstupů naplnit (závazné) očekávané výstupy jednotlivých vzděl. oborů v RVP, které autoři RVP nastavili tak, aby směřovaly ke klíčovým kompetencím



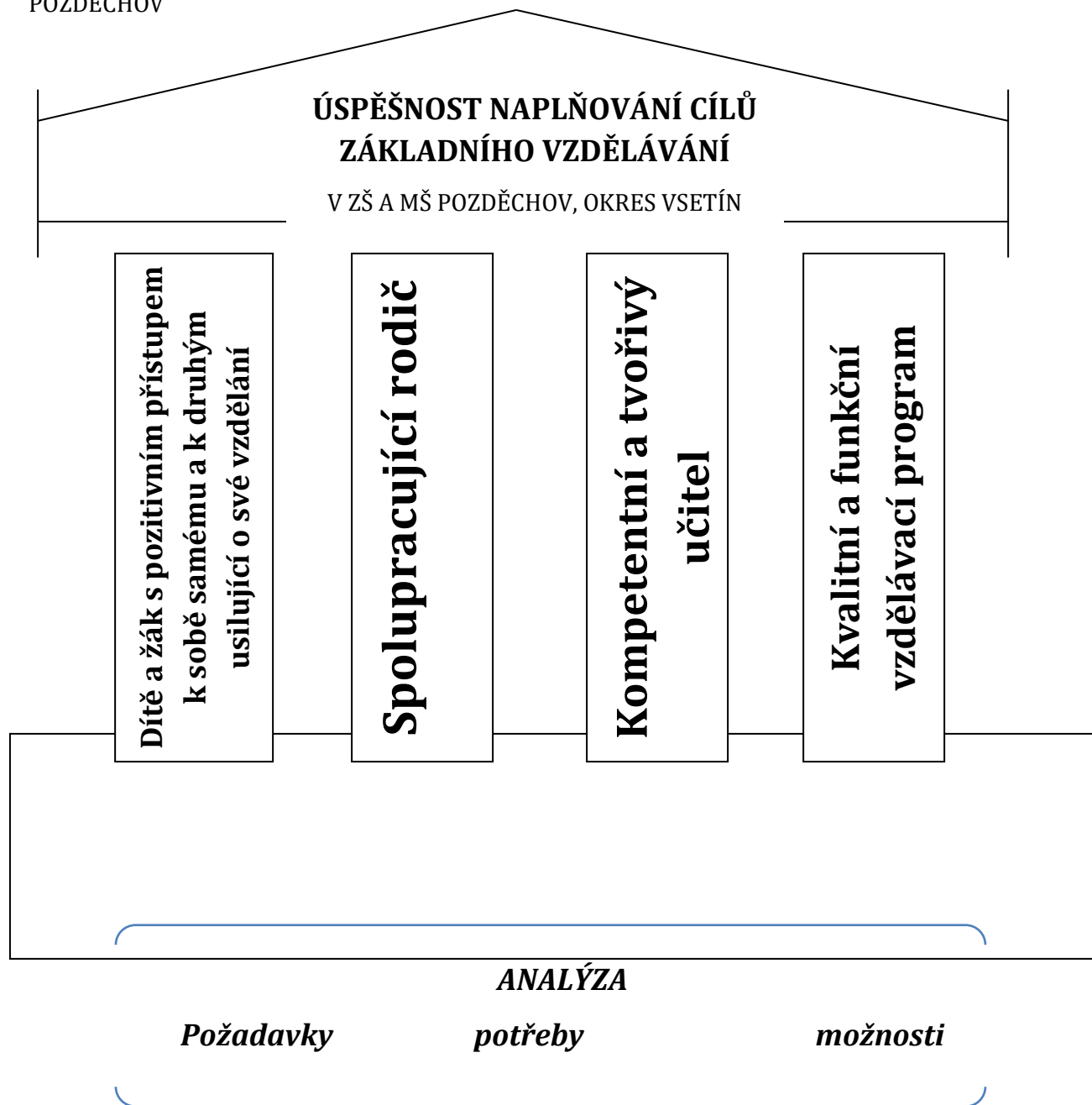
## 1.2.4 Vzdělávací priority školy (Školního vzdělávacího programu)

ŠVP „Škola komunikace s lidmi a přírodou“ respektuje tradice školy, využívá její charakteristické podmínky a reaguje na vzdělávací požadavky klientů (rodiče, žáci). Na základě provedené analýzy vzdělávacích podmínek školy a vzdělávacích požadavků klientů (rodiče, zřizovatel) škola stanovila následující vzdělávací priority:

- 1) Poskytovat kvalitní základní vzdělání zaměřené na „AKTIVNÍ DOVEDNOSTI“ žáků.
- 2) Rozvíjet KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI žáků
  - v mateřském jazyce,
  - v cizím jazyce,
  - v informatice
  - v sociálních vztazích
- 3) Podporovat výchovné aspekty a FORMOVAT OSOBNOST dětí a žáků k modernímu a demokratickému občanovi
- 4) Podporovat rozvíjení POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ žáků ve školních i mimoškolních sportovních aktivitách.
- 5) Podporovat uvědomování si VZTAHU S PŘÍRODOU a vzájemné provázanosti s člověkem, podporovat trvale udržitelný rozvoj
- 6) Rozvíjet hravé a KREATIVNÍ řešení problému
- 7) Podporovat a rozvíjet **TOLERANCI A RESPEKTOVÁNÍ** jedinečné osobnosti každého z nás, jeho názoru, jednání a práce
- 8) **Poskytovat BEZPEČÍ** a fyzicky i psychicky **BEZPEČNÉ PROSTŘEDÍ** pro ničím nerušený a žádoucí vývoj dětí a práci dospělých.
- 9) Podporovat a rozvíjet **VŠESTRANNOST** jako základní stavební kámen ke všem dalším specializovaným lidským činnostem

### 1.2.5 Schéma strategie 4 pilířů

ČTYŘI PILÍŘE (PODMÍNKY) ÚSPĚŠNOSTI NAPLŇOVÁNÍ VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍCH CÍLŮ V ZŠ a MŠ POZDĚCHOV



## 1.2.6. Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie směřující k naplnění klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

*I. Reetz, Th. Reitmann, M. Siegrist:*

„Klíčové kompetence jsou zčásti určitým druhem metavědomostí a zacházení s vědomostmi, a jsou tudíž opravdovou pomocí pro pochopení a řešení nejrůznějších problémů v situaci rychle se měnících rámcových podmínek. ... Klíčové kompetence nemohou nahradit odborné znalosti, mohou však vést k jejich lepšímu využívání.... Pomocí klíčových kompetencí by měl člověk být schopen kompetentně a tvořivě spolupůsobit při utváření pracovního prostředí a jeho okolí.“

### Kompetence k učení

- Učíme žáky práci s informacemi (vyhledávání, ověřování správnosti, používat získané informace v praxi)
- Klademe důraz na čtení s porozuměním
- Učíme rozdělovat získané informace na zásadní a méně podstatné a tvořit systém poznatků
- Jasně stanovujeme cíle a témata hodiny, vysvětlujeme užitečnost získaných informací pro život. Do výuky zařazujeme příklady z praxe a tím vzbuzujeme zájem o probírané učivo
- V hodinách se pokoušíme žáky zaujmout, podporujeme jejich zájem o předmět vhodně zvolenými metodami a učivem, stanovíme vždy na počátku cíl na konci vyučovací jednotky zhodnotíme společně s žáky jeho dosažení, hodnotíme individuální pokrok žáka
- Ve škole vytváříme vhodné podmínky k výuce (správně sestavený rozvrh, střídáme metody i formy práce). Nezatěžujeme žáky zbytečnými a nepřiměřenými úkoly. Náš žák poznatky načerpá ve škole, nejen domácím samostudiem
- Promyšlenou a provázanou výukou vytváříme kostru podstatných vědomostí, dovedností a znalostí a ukazujeme cestu k systematickému celoživotnímu vzdělávání
- Učíme žáky plánovat svůj čas, stanovovat si vhodnou dobu na domácí přípravu
- Úspěchy i neúspěchy žáků hodnotíme slovně. Pojmenováváme konkrétní nedostatky a stanovujeme cestu k jejich odstranění

### Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky hledat optimální způsoby vedoucí k řešení problémů, aplikovat osvědčené postupy, zvažovat hlediska pro jiná řešení
- Pěstujeme dovednost žáků rozpoznat problém předkládáním vhodných situací, ukazujeme podstatu problému a možné cesty vedoucí k jeho řešení
- Předkládáme žákům praktické úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oblastí a možnost více přístupů k řešení
- Vyžadujeme, aby žáci při řešení problému samostatně vyhledávali informace vedoucí k jeho řešení, umožňujeme aplikovat získané poznatky při řešení, pozitivním hodnocením posilujeme motivaci žáků (zadávané úlohy se širším zadáním)
- Vytváříme prostor žákům k navozování problémových situací, zadáváme úkoly podněcující logické myšlení, řešíme modelové situace

- Vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování praktických úloh
- Učíme žáky porovnávat a kriticky posuzovat získané výsledky a vyvozovat z nich závěry, prezentovat a obhajovat své názory, nést odpovědnost za svá rozhodnutí a sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

### **Kompetence komunikativní**

- Vedeme žáky k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu ať již v ústní nebo i písemné formě zadáváním vhodných komunikativních cvičení (možné založení školního časopisu, příspěvky na školní web, možné relace do školního rozhlasu)
- Podporujeme kultivované vyjadřování, naslouchání ostatním a porozumění jim
- Využíváme informačních technologií k získávání informací o okolním světě a systematicky zapojujeme žáky do využívání těchto informací (prezentace výsledků práce před spolužáky)
- Učíme aplikovat tyto poznatky v kultivované obhajobě vlastních názorů
- Učíme poznat a prakticky používat prostředky neverbální komunikace
- Vhodně zvolenými metodami umožňujeme žákům při hodinách komunikovat

### **Kompetence sociální a personální**

- Vedeme žáky k respektování práce jiných, učíme je podporovat ji a v případě potřeby dokázat nabídnout, přijmout nebo požádat o pomoc
- Realizujeme projekty vedoucí s řešením úkolů ve skupině a tím vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, k vytváření pravidel pro skupinovou spolupráci
- Podněcujeme aktivní přístup k diskuzi při řešení úkolů, vedeme k dovednosti obhajovat svůj názor při současném respektování názorů a zkušeností ostatních
- Posilujeme pozitivní představu žáka o sobě samém tím, že učíme žáky sebehodnocení (reflexe toho, co se žáci naučili, jak jednali, co si kdo může odnést do života)
- Podporujeme přátelské vztahy mezi třídami a ročníky
- Na začátku hodiny zařazujeme rozcvičovací, koncentrační nebo motivační aktivity
- Vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování a učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- Vedeme žáky k podporování a pomoci handicapovaným žákům a respektování práce nadaných

### **Kompetence občanské**

- Modelováním situací, vedením otevřeného dialogu vedeme žáky k respektování jiných názorů, vzájemné toleranci, ochotě pomoci
- Návštěvou kulturních představení, vhodně zvolenými výlety a podporou žáků při účasti na různých soutěžích vytváříme v žácích smysl pro kulturu, tvořivost a smysluplné trávení volného času
- Seznamujeme žáky s jejich právy, povinnostmi a pravidly slušného chování; vyžadováním jejich dodržování a osobním příkladem pomáháme žákům v jejich zažití a osvojení,

- Netolerujeme projevy hrubého chování, šikanování i jiných projevů omezování osobní svobody žáků
- Zapojením žáků do aktivní práce v žákovském parlamentu a v třídní samosprávě umožňujeme žákům podílet se na chodu školy, spoluvytvářet pravidla chování ve škole
- Zapojujeme žáky do ekologických aktivit (sběr)
- Podporujeme školní aktivity, kterými se žáci zapojují do občanského života

### **Kompetence pracovní**

- Seznamujeme žáky s bezpečným používáním materiálů, nástrojů a vybavení, stanovujeme pravidla bezpečnosti a vyžadujeme jejich dodržování
- Spolupracujeme se školním metodikem prevence při rozhodování žáků o budoucím povolání (besedy s dospělými)
- Nabízíme výběr zájmových útvarů, kterými pomůžeme žákovi při profesní orientaci
- Umožníme žákům prezentovat svoje volnočasové aktivity (předvánoční jarmark, Svátek matek ...)
- Vedeme žáky k reálnému zhodnocení svých možností a schopností
- Zapojujeme žáky do pracovních činností ve škole
- Učíme nepodceňovat manuální práci, vážit si pracovních hodnot

### **Kompetence digitální**

- Podporujeme žáky k pochopení digitálních technologií
- Vedeme žáky k odpovědnému a kritickému používání digitálních technologií a interakci s nimi při výuce, v práci a při účasti na dění ve společnosti; k podpoře svého aktivního života a sociálního začlenění, spolupráce s ostatními a kreativity v zájmu naplnění osobních, společenských nebo pracovních cílů
- Posilujeme dovednosti zahrnující schopnost používat, konzultovat, filtrovat, hodnotit, vytvářet, programovat a sdílet digitální obsah
- Učíme žáky poznávat základní funkce a používání různých zařízení, softwarů i sítí; a chápat obecné zásady, mechanismy a logiku, na kterých jsou vyvíjeny se digitální technologie založeny
- Klademe důraz na reflexivní a kritický, zároveň však zvědavý, otevřený a progresivní postoj, v neposlední řadě také na etický, bezpečný a odpovědný přístup k využívání digitálních technologií

### **1.2.7. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ3). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v souladu s touto vyhláškou se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření od třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Výstupy, upravené v IVP žáků s lehkým mentálním postižením na základě minimální doporučené úrovně v rámci podpůrných opatření, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS. K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

#### **Zásady práce se žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními**

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků s daným postižením žáka
- vypracování PLLP provádí třídní učitel na žádost zákonného zástupce ve spolupráci s učitelem konkrétního předmětu, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka
- IVP se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán vypracovává učitel, který provádí podpůrná opatření mimo vyučování ve spolupráci s třídním učitelem a učitelem konkrétního předmětu
- škola seznámí s PLLP a IVP všechny vyučující žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle PLLP a IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka podle § 16 odst. 1.
- škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením sleduje a jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP.



## **Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné umožnit:**

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin)
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné ve školním vzdělávacím programu upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení školského poradenského zařízení.

## **Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním**

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně a jazykově odlišného.

U některých žáků se projevuje nedostatečná znalost českého jazyka,

- zavedení kroužku českého jazyka pro tyto žáky
- tolerance v jiných předmětech
- individuální práce s žákem.

Druhou skupinu tvoří žáci, kteří patří do sociálně kulturně odlišného prostředí, největším problémem v této skupině je záškoláctví, nepřipravenost na výuku, .

- jasné stanovení pravidel docházky do školy a způsobu omlouvání žáků
- vytvářet příznivé klima ve škole pro tyto žáky
- začleňovat žáky do kolektivu třídy.

### ***1.2.8. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných***

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech<sup>1</sup>).

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých vyučovacích předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

K těmto žákům se přistupuje v hodinách individuálně, jsou jim zadávány složitější úlohy, samostatné práce, referáty. Jsou pověřováni vedením skupin, hledáním dalších možných postupů řešení problémů.

Žáci se, pokud je to možné, účastní olympiád, soutěží nejen školních, ale i soutěží pořádaných okresem, krajem, ministerstvem.

Jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo např. obcí.

Diferenciaci podle zájmu a nadání provádíme také nabídkou zájmových útvarů, kde si žáci volí zaměření dle svého zájmu a mohou rozvíjet svůj talent v oborech, kde proto mají předpoklady.

Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

IVP se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán vypracovává třídní učitel ve spolupráci s učitelem konkrétního předmětu.

### ***1.2.9 Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ)***

Poskytujeme cílenou podporu žákům s odlišným mateřským jazykem (OMJ) tak, aby se co nejdříve mohli zapojit do běžné výuky a jejich účast ve vzdělávání mohla být ve všech předmětech co nejefektivnější a každý mohl plně rozvinout své studijní schopnosti a potenciál. Žáci s OMJ jsou do ročníku, kterému odpovídají věkem s přihlédnutím k dosavadnímu průběhu vzdělávání, respektive k jazykové vybavenosti žáka. Na podpoře žáků s OMJ se aktivně podílí ředitel školy, třídní učitel, asistent pedagoga a několik dalších přidružených pedagogů.

Po příchodu nového žáka s OMJ do školy učitel ČDJ provede orientační jazykovou diagnostiku, aby zjistil úroveň znalosti češtiny žáka a mohl na základě toho vhodně nastavit jeho podporu. Výsledky jazykové diagnostiky třídní učitel konzultuje s ostatními pedagogy. Na základě výsledků jazykové diagnostiky pedagogové vytváří pro žáka individuální Plán pedagogické podpory (PPP). Žáky s OMJ, kteří mají kromě nedostatečné znalosti ČDJ další přidružený problém, škola po

domluvě se zákonnými zástupci odesílá na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Se vzděláváním dle IVP musí souhlasit zákonní zástupci žáka. Plány podpory (PPP a IVP) žáků s OMJ škola průběžně vyhodnocuje. Pokud shledá, že stávající podpůrná opatření nevedou k naplnění stanovených cílů, jsou podpůrná opatření přehodnocena a upravena – buď samotnou školou v rámci prvního stupně podpůrných opatření (PPP) nebo na doporučení pedagogicko-psychologické poradny v rámci druhého či vyššího stupně podpůrných opatření (IVP). Podpůrná opatření jsou tedy průběžně upravována tak, aby co nejlépe odpovídala aktuálním potřebám žáků s OMJ.

Žáci jsou na výuku ČDJ se souhlasem zákonných zástupců částečně uvolňováni z běžné výuky na základě § 50 školského zákona. Při rozhodování, z jakých hodin jsou žáci uvolňováni, hraje roli jazyková vybavenost žáků a domluva s pedagogy. Žákům s OMJ jsou kromě výuky ČDJ poskytovány také uzpůsobené pracovní listy, uzpůsobené zadávání školních prací a aktivit. Žákům jsou nastavovány realistické individuální vzdělávací cíle a výuka je upravena obsahově i rozsahově. K dispozici jsou i asistenti pedagoga, kteří mohou při výuce žákovi pomáhat s pochopením učiva a ujistit jej, že pracuje správně. Žákům s OMJ škola poskytuje také doučování ČDJ a dalších předmětů běžné výuky v odpoledních hodinách, stejně tak jako všem ostatním žákům, kteří o to projeví zájem, dle aktuálních možností a prostředků školy. V souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb. Škola považuje nedostatečnou znalost českého jazyka žáka za závažnou souvislost, která ovlivňuje jeho výkon, a tuto skutečnost je nutné zohlednit při hodnocení žáka s OMJ. Žáci s OMJ jsou proto hodnoceni za individuální pokrok, podle toho, nakolik se jim daří plnit individuální vzdělávací cíle stanovené v konkrétním plánu podpory (PPP/IVP). Při hodnocení ve všech předmětech pedagogové kladou důraz na motivační složku a využívají slovní a formativní hodnocení. Po příchodu nového žáka s OMJ do školy proběhne domluva mezi třídním učitelem, učitelem ČJ, kdy se ujasňují žákovy potřeby nejen ve vzdělávání, ale i v oblasti adaptace a socializace v novém školním i kulturním prostředí. Škola zvažuje zapojení pomáhajícího spolužáka, tzv. „patrona“, který bude novému žákovi nápomocný v prvních dnech a týdnech. Hned na začátku také škola nastavuje komunikaci se zákonnými zástupci žáka s OMJ a domlouvá se na způsobu a pravidlech vzájemné spolupráce tak, aby vyhovovala oběma stranám. V případě potřeby při komunikaci s rodiči žáků s OMJ škola zapojuje tlumočníky.

Pedagogové si uvědomují potenciál jazykové a kulturní rozmanitosti svých žáků a cíleně aktivují jejich předchozí znalosti, zkušenosti i jazykovou výbavu. Škola realizuje řadu aktivit, které ve školním prostředí zviditelňují vícejazyčnost a multikulturalitu, abych tím více podpořila identitu a sebevědomí žáků s OMJ a usnadnila jejich integraci v novém prostředí. Současně pedagogové podporují třídní kolektiv, aby přijímal vícejazyčnost jako přirozený jev, který může vzdělávání obohatit.

### **1.2.9. Začlenění průřezových témat**

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů:

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Výchova demokratického občana
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

4. Multikulturní výchova
5. Environmentální výchova
6. Mediální výchova

### *Zkratky průřezových témat a jejich tematických okruhů*

#### **Osobnostní a sociální výchova – OSV**

**OSV/1** - Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita

**OSV/2** – Sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice

**OSV/3** – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti  
hodnota, postoje, praktická etika

#### **Výchova demokratického občana – VDO**

**VDO/1** – Občanská společnost a škola

**VDO/2** – Občan, občanská společnost a stát

**VDO/3** – Formy participace občanů v politickém životě

**VDO/4** – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

#### **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMEGS**

**VMESG/1** – Evropa a svět nás zajímá

**VMESG/2** – Objevujeme Evropu a svět

**VMESG/3** – Jsme Evropané

#### **Multikulturní výchova – MV**

**MV/1** – Kulturní diference

**MV/2** – Lidské vztahy

**MV/3** – Etnický původ

**MV/4** – Multikultura

**MV/5** – Princip sociálního smíru a solidarity

#### **Environmentální výchova – EV**

**EV/1** – Ekosystémy

**EV/2** – Základní podmínky života

**EV/3** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

**EV/4** – Vztah člověka k prostředí

#### **Mediální výchova - MEV**

**MEV/1** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

**MEV/2** – Interpretace vztahu mediálních sdělení

**MEV/3** – Stavba mediálních sdělení

**MEV/4** - Vnímání autora mediálních sdělení

**MEV/5** – Fungování a vliv médií ve společnosti

**MEV/6** – Tvorba mediálních sdělení

**MEV/7** – Práce v realizačním týmu

## Začlenění průřezových témat

Předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
<b>Český jazyk</b>	OSV/1,2,3 VDO/1,2 VMEGS/1,2 MV/2,3 EV/3 MEV/6	OSV/1,2,3 VDO/1,2 VMEGS/1,2 MV/2,3 EV/3 MEV/6	OSV/1,2,3 VDO/1,2 VMEGS/1,2 MV/2,3 EV/3 MEV/6	OSV/1,2,3 VDO/1,2 VMEGS/1,2 MV/2,3 EV/3 MEV/1,6	OSV/1,2,3 VDO/1,2 VMEGS/1,2 MV/2,3 EV/3 MEV/1,6
<b>Anglický jazyk</b>			OSV/1,2,3 VDO/4 VMEGS/1,2 MV/1,4 EV/4 MEV/7	OSV/1,2,3 VDO/4 VMEGS/1,2 MV/1,4 EV/4 MEV/7	OSV/1,2,3 VDO/4 VMEGS/1,2 MV/1,4 EV/4 MEV/7
<b>Matematika</b>	OSV/1,2,3 VDO/4 MV/4 EV/4 MEV/7	OSV/1,2,3 VDO/4 MV/4 EV/4 MEV/7	OSV/1,2,3 VDO/4 MV/4 EV/4 MEV/7	OSV/1,2,3 VDO/1,4 VMEGS/3 MV/3 EV/4 MEV/3,7	OSV/1,2,3 VDO/1,4 VMEGS/3 MV/3 EV/4 MEV/3,7
<b>Informatika</b>				OSV/1,2,3 VDO/2,4 VMEGS/1,2,3 MV/2,4 EV/2,3 MEV/1,2,5,6,7	OSV/1,2,3 VDO/2,4 VMEGS/1,2,3 MV/2,4 EV/2,3 MEV/1,2,5,6,7
<b>Prvouka</b>	OSV/1,3 VDO/1,4	OSV/2,3 VDO/1,2,4 MV/1,2 EV/1	OSV/3 VDO/1,2,4 EV/2		
<b>Vlastivěda</b>				OSV/1,2,3 VDO/1,2,3,4 VMEGS/1,2 MV/2,4 EV/1,3 MEV/1,3	OSV/1,2,3 VDO/2,4 VMEGS/1,2 MV/2 EV/3 MEV/1,3
<b>Přírodověda</b>				OSV/1,2,3 VDO/4 VMEGS/3 MV/5 EV/4 MEV/5,7	OSV/1,2,3 VDO/4 VMEGS/3 MV/5 EV/4 MEV/5,7
<b>Hudební výchova</b>	OSV/1,2,3 VDO/1 VMEGS/1,2 MV/1,4 EV/4 MEV/6,7	OSV/1,2,3 VDO/1 VMEGS/1,2 MV/1,4 EV/4 MEV/6,7	OSV/1,2,3 VDO/1 VMEGS/1,2 MV/1,4 EV/4 MEV/6,7	OSV/1,2,3 VDO/1 VMEGS/1,2 MV/1,4 EV/4 MEV/6,7	OSV/1,2,3 VDO/1 VMEGS/1,2 MV/1,4 EV/4 MEV/6,7
<b>Výtvarná výchova</b>	OSV/1,2,3 VDO/1,4 VMEGS/1,3 MV/1,2,4 EV/1,2,3,4 MEV/3,5,6,7	OSV/1,2,3 VDO/1,4 VMEGS/1,3 MV/1,2,4 EV/1,2,3,4 MEV/3,5,6,7	OSV/1,2,3 VDO/1,4 VMEGS/1,3 MV/1,2,4 EV/1,2,3,4 MEV/3,5,6,7	OSV/1,2,3 VDO/1,4 VMEGS/1,3 MV/1,2,4 EV/1,2,3,4 MEV/3,5,6,7	OSV/1,2,3 VDO/1,4 VMEGS/1,3 MV/1,2,4 EV/1,2,3,4 MEV/3,5,6,7
<b>Tělesná výchova</b>	OSV/1,2,3 VDO/1 VMEGS/1 MV/2 EV/3 MEV/4	OSV/1,2,3 VDO/1 VMEGS/1 MV/2 EV/3 MEV/4	OSV/1,2,3 VDO/1 VMEGS/1 MV/2 EV/3 MEV/4	OSV/1,2,3 VDO/1 VMEGS/1 MV/2 EV/3 MEV/4	OSV/1,2,3 VDO/1 VMEGS/1 MV/2 EV/3 MEV/4
<b>Pracovní činnosti</b>	OSV/1,2,3 VDO/1,2 VMEGS/3 MV/1,2 EV/2,3 MEV/1,6,7	OSV/1,2,3 VDO/1,2 VMEGS/3 MV/1,2 EV/2,3 MEV/1,6,7	OSV/1,2,3 VDO/1,2 VMEGS/3 MV/1,2 EV/2,3 MEV/1,6,7	OSV/1,2,3 VDO/1,2 VMEGS/3 MV/1,2 EV/2,3 MEV/1,6,7	OSV/1,2,3 VDO/1,2 VMEGS/3 MV/1,2 EV/2,3 MEV/1,6,7

## Osobnostní a sociální výchova (OSV)

### Charakteristika tématu:

Smyslem OSV je pomáhat hledat každému žákovi jeho vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem

### Náš cíl:

- Jsem kamarád
- Jsem slušný člověk
- Zním sám sebe

### Realizace:

- Poznávací pobyt mimo školu 1. třída [třídní učitel]
- Výuka skupinové práce, dělba práce [třídní učitel]
- Komunitní kruh (průběžně) [třídní učitel]
- Pravidla třídy, jejich tvorba, respektování [třídní učitel]
- část jedné hodiny věnovat třídě a OSV [třídní učitel]
- Okruhy a jejich propojení s jednotlivými předměty [vyučující daného předmětu]
- lyžařské výcviky, pobyty v přírodě [doprovázející učitel]
- návštěvy kulturních akcí [třídní učitel]

*Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:*

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- rozvoj zvládnutí vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci sociálně patologických jevů. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

## Výchova demokratického občana (VDO)

### Charakteristika tématu:

Rozhodující pro vytváření příslušných kompetencí žáků v této oblasti je celkové klima školy (vztahy mezi žáky a učiteli, založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu). Jen v demokratickém prostředí školy a třídy se učí žák demokracii a demokratickému jednání. Důležitou součástí je princip společného vytváření pravidel, ale zároveň význam jejich následného dodržování.

### Náš cíl:

- Jsem spravedlivý k sobě i k druhým

- Jsem tolerantní – učím se respektovat názory druhých,
- Zním svá práva a povinnosti
- Utváím si kladný vztah k domovu a k vlasti

*Realizace:*

- Seznámení se školním řádem (třídní učitel)
- Vytvoření třídní samosprávy, její volba, činnost (třídní učitel)
- Besedy k tématu občan, občanská společnost a stát (třídní učitel, popř. vyuč. vlastivědy)
- Exkurze na Obecním úřadě (třídní učitel, popř. vyuč. vlastivědy)
- Exkurze do většího okolního města (třídní učitel)
- Okruhy a jejich propojení s jednotlivými předměty (vyučující daného předmětu)

*Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:*

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku; schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

## **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)**

*Charakteristika tématu:*

Vzdělávání má u dětí podporovat a rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní a vybavit žáka kompetencemi důležitými pro život ve sjednocující se Evropě. Jde zejména o postupné odhalování hodnot a kořenů evropské civilizace, o objevování Evropy jako prostředí, v němž žáci žijí a setkávají se s příslušníky jiných národů.

*Náš cíl:*

- Vytvořit integrovaný pohled žáka na život v evropském prostoru, rozvíjet klíčové kompetence, chápat evropské a globální souvislosti.
- Tolerance ve vztahu k jiným kulturám a zájem o ně
- Základní znalosti o evropských zemích, pochopení jejich vzájemného ovlivňování se v kultuře, politice...
- Přemýšlení o budoucnosti Evropy a o problémech, které Evropa má a které bude muset řešit

*Realizace:*

- Propojení s jednotlivými předměty

*Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:*

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

## **Multikulturní výchova**

*Charakteristika tématu:*

Téma se dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi učiteli a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Mělo by přispívat ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“. Vytvářet ve škole takové klima, ve kterém se všichni budou cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit. Žáci se seznamují s problémy s kulturním a společenským soužitím majoritní společnosti s minoritami, s možným nárůstem intolerance a rasistických nálad, projevujících se zejména u mládeže.

*Náš cíl:*

Multikulturní výchova poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu

*Realizace:*

- Projekt Tradice (třídní učitel)
- Tvorba třídních pravidel (třídní učitel)
- Příležitostné exkurze na poznávání jiných kultur (třídní učitel)
- Okruhy a jejich propojení s jednotlivými předměty (vyučující)



- Okruh A: Prv, VI, Hv, Vv

Prv – obyvatelé obcí Pozdřechov a Prlov., ČR (2.r., 3.r)

VI – obyvatelé sousedních států, Evropy (4.-5.r.)

Hv, Vv – umění národů a národností

- Okruh B: Prv, VI

Prv –vztahy mezi spolužáky, občany

VI – vřij.vztahy mezi národy (potřeba, pravidla, tolerance)

- Okruh C: Prv, VI

Prv, VI – znalosti o migraci v prostoru kraje, státu, kontinentu v čase /historie/

- Okruh D: celý vyuč. Proces

celý vzdělávací proces – kultura, národnost, identita, rasismus, tolerance

- Okruh E: celý vyuč.proces

celý vzdělávací proces – vzájemná tolerance sociokulturního zázemí a reflexe členství v demokratické společnosti

*Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:*

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

## **Environmentální výchova (EV)**

*Charakteristika tématu:*

Žáky je třeba vést k takovému životnímu stylu a hodnotové orientaci, které jsou nezbytné k udržitelnosti rozvoje lidské společnosti. Témata umožňují konkrétní mnohostranné pozorování a praktické poznávání významných ekologických problémů, podmínek života a jejich globálních souvislostí.

#### *Náš cíl:*

- Uvědomuji si vzájemné vztahy životního prostředí a organismů a jejich oboustranné ovlivňování
- Šetřím přírodu
- Chápu vliv základních regionálních a globálních ekolog. problémů na život a životní prostředí
- Pečuji o své zdraví a dodržuji správný zdravotní styl

#### *Realizace:*

- Den Země-projektový den /přelom dubna a května/
- Účast na sběru druhotných surovin a třídění odpadu
- Exkurze věnovaná EVVO
- Účast žáků na přírodovědných soutěžích
- Propojení tematických okruhů s jednotlivými předměty

*Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:*

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

## **Mediální výchova**

#### *Charakteristika tématu:*

Žáky je třeba připravit zejména na správné vyhodnocování všech sdělení, které nám média poskytují, a které mají významný vliv na chování jednotlivce i společnosti, na životní styl a na kvalitu života vůbec. Média se tak stávají významným socializačním faktorem, který dokáže velmi často zastínit faktory ostatní (školu a rodinu)

#### *Náš cíl:*

- Přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- Rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- Přispívá ke schopnostem přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- Vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění

- Napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

*Realizace:*

- Okruhy a jejich propojení s jednotlivými předměty (vyuč. daného předmětu)
- Okruh A: český jazyk – sloh
- Okruh B: český jazyk – sloh
  - tvorba nástěnek ve třídě, chodbách

*Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:*

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

## 2. UČEBNÍ PLÁN A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

### 2.1 SYSTÉM VÝUKY

Výuka podle ŠVP v naší škole probíhá v předškolním vzdělávání. Předškoláci a děti s odkladem školní docházky se mohou vzdělávat v přípravné třídě. Alternativní nabídkou výuky je možnost individuálního vzdělávání. V případě mimořádných událostí nabízí naše škola on-line výuky v jednotné platformě Goole classroom. Prezenční výuka probíhá v 1. – 5. postupném ročníku ZŠ dle v úvodu uváděné platnosti dokumentu. ŠVP (RVP) rozlišuje tři vzdělávací období: 1. období zahrnuje 1. – 3. ročník, 2. období 4. – 5. ročník a pro naši školu neplatí 3. období 6. - 9. ročník. ŠVP vymezuje jako závazný výstup očekávané kompetence v případě naší školy 2. období.

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Z velmi praktických důvodů spojujeme dopolední vyučování do dvou bloků po dvou hodinách, ve kterých pokud možno probíhá výuka jednoho daného předmětu. Učitel tak při spojených ročnících získá čas pro práci se všemi skupinami ve třídě. Kromě vyučovací hodiny tak lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (ev. pro dané vzdělávací období).

Metody a formy výuky ŠVP nestanovuje závazně – nechává na vyučujícím, aby pro dosažení očekávané kompetence zvolil sám takové metody a formy výuky, které budou vést k očekávanému efektu. Použité formy a metody by měly v dětech vyvolávat touhu po poznávání, provokovat jejich zvědavost, stimulovat kladné rysy lidské povahy a měly by vždy směřovat k získání konkrétní aktivní dovednosti. Respektování osobnosti dítěte a uplatňování principu pozitivní motivace by měly být neodmyslitelnými prvky práce vyučujícího.

### 2.2 POZNÁMKY K VYUČOVACÍM PŘEDMĚTŮM ŠVP

Vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oblastí (oborů vzdělávacích oblastí) RVP je ve Školním vzdělávacím programu rozpracován do konkrétních vyučovacích předmětů, které škola žákům v daném vzdělávacím období v jednotlivých ročnících nabízí. Skladba těchto předmětů respektuje závazný platný Rámcový učební plán pro základní vzdělávání, zohledňuje aktuální vzdělávací podmínky školy a vytčené vzdělávací priority. ŠVP rozlišuje vzdělávací předměty: závazné a nepovinné. Školní vzdělávací program umožňuje i existenci zájmových útvarů (zájmových kroužků), které mohou mít různé formy organizace i různé zdroje financování (včetně příspěvku rodičů).

## 2.3. UČEBNÍ PLÁN - I. STUPEŇ ZŠ

VZDĚLÁVACÍ OBLAST RVP	VZDĚLÁVACÍ OBOR	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	ZKRATKA	ROČNÍK					Celkem předměty	DČD
				1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	9 <sup>8+1</sup>	10 <sup>7+3</sup>	8 <sup>6+2</sup>	7 <sup>6+1</sup>	7 <sup>6+1</sup>	41	8
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ			3	3	3	9	
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	M	4	5 <sup>4+1</sup>	5 <sup>4+1</sup>	5 <sup>4+1</sup>	5 <sup>4+1</sup>	24	4
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	INF				1 <sup>0+1</sup>	1	2	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	Prv	2	2	2			14	2
		Vlastivěda	Vl				2	2 <sup>1+1</sup>		
		Přírodověda	Př				2 <sup>1+1</sup>	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	1	13	1
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Vv	1	1	1+1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pč	1	1	1	1	1	5	
<b>CELKOVÁ ČASOVÁ DOTACE</b>				<b>20</b>	<b>22</b>	<b>24</b>	<b>26</b>	<b>26</b>	<b>118</b>	<b>16</b>
<b>Z TOHO VOLNÁ DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE</b>				<b>1</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>16</b>	

## 3. UČEBNÍ OSNOVY

### 3.1 ČESKÝ JAZYK

**VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

**VZDĚLÁVACÍ OBOR: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA**

**VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK**

---

#### *Charakteristika vzdělávací oblasti*

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

#### *Obsahové, časové a organizační členění vyučovacího předmětu*

Časová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	CELKEM
9 (8+1)	10 (7+3)	8 (6+2)	7 (6+1)	7 (6+1)	41

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné použití jednotlivých poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užití češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům pochopit společensko-kulturní souvislosti jazykového vyjadřování. Vytváří předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchovy, jazyková

výchova a literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

### *Cílové zaměření vzdělávací oblasti*

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
  
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

## *Výchovné a vzdělávací strategie*

### **Kompetence k učení**

#### *Žák*

- ✓ využívá pro učení vhodné informační zdroje (učebnice, pracovní listy, časopisy), a vhodné učební pomůcky (encyklopedie, jazykové příručky, tabule gramatických přehledů)
- ✓ rozvíjí učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- ✓ operuje s obecně užívanými základními termíny, znaky a symboly
- ✓ kriticky zhodnotí výsledky svého učení – autokorekce chyb a diskutuje o nich

#### *Učitel*

- ✓ nabízí širokou škálu forem a metod pro seberealizaci každého žáka
- ✓ seznamuje žáky s obecně užívanými termíny a symboly a průběžně je používá
- ✓ vede žáky k systematické domácí přípravě
- ✓ klade otevřené otázky
- ✓ nabízí studijní materiály a zdroje ve výuce např. pravidla českého pravopisu, internet, knihy apod.
- ✓ vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků

### **Kompetence k řešení problému**

#### *Žák*

- ✓ využívá získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému
- ✓ ověřuje prakticky správnost řešení problémů
- ✓ svá rozhodnutí je schopen obhájit

#### *Učitel*

- ✓ sleduje úspěšnost jednotlivých žáků
- ✓ zajímá se o názory a náměty žáků (zvláště ve slohové oblasti a v literatuře)
- ✓ umožňuje vyhledávat informace, které vedou k řešení daného úkolu
- ✓ umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení (např. pravidla čs. pravopisu, encyklopedie)
- ✓ pracuje s chybou žáka
- ✓ vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu či problému

### **Kompetence komunikativní**

#### *Žák*

- ✓ rozvíjí dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat vyslechnuté sdělení
- ✓ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně
- ✓ využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními lidmi
- ✓ rozvíjí dovednost reprodukovat vyslechnuté nebo přečtené sdělení (scénky, písně, říkanky, dialogy)



- ✓ naslouchá promluvám druhých lidí, účinně se zapojuje do diskuse, vhodně reaguje
- vyjadřuje se souvisle, výstižně v písemném i ústním projevu

#### *Učitel*

- ✓ pěstuje komunikativní dovednosti (dramatizace děje, pohádky apod.)
- ✓ umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory, např. v komunikativním kruhu
- ✓ zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- ✓ podporuje výstižný, souvislý a kultivovaný projev
- ✓ metodou kooperativního učení vede žáky ke spolupráci při vyučování

### **Kompetence sociální a personální**

#### *Žák*

- ✓ spolupracuje ve skupině, vytváří a respektuje pravidla práce v týmu
- ✓ v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- ✓ přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- ✓ ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

#### *Učitel*

- ✓ dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- ✓ dává možnost žákům klást otázky k věci
- ✓ projevuje vůči každému žákovi očekávání úspěchu
- ✓ vytváří pozitivní představu o sobě samém
- ✓ vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínu

### **Kompetence občanské**

#### *Žák*

- ✓ uvědomuje si odpovědnost k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli
- ✓ respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení
- ✓ respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

#### *Učitel*

- ✓ respektuje ve výuce společenské dění
- ✓ umožňuje žákům účast ve školních i mimoškolních projektech a kulturních aktivitách (pěvecká a recitační soutěž)
- ✓ nabízí žákům řešení při neobvyklých situacích
- ✓ vede žáky k odpovědnosti, schopnosti se rozhodovat, např. zásady bezpečnosti a první pomoci
- ✓ vede žáky ke společnému utváření pravidel
- ✓ seznamuje žáky s jejich právy a povinnostmi ve škole i mimo školu a nabízí dostatek příležitostí k jejich pochopení
- ✓ umožňuje žákům chápat pocity a názory druhých a vzájemně si je dokázat sdělit
- ✓ umožňuje žákům seznamovat se s historií a tradicemi naší země, vede žáky k vlastenectví a úctě k dědictví naší země, k estetickému cítění

## ***Kompetence pracovní***

### *Žák*

- ✓ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- ✓ dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- ✓ uvědomuje si smysl pro povinnost (příprava na výuku)

### *Učitel*

- ✓ učí žáky, jak chránit své fyzické i duševní zdraví
- ✓ podporuje a rozvíjí individuální zájmy dítěte
- ✓ vede žáky k ochraně životního prostředí

## ***Kompetence digitální***

### *Žák*

- ✓ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií
- ✓ využívá digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení
- ✓ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických
- ✓ vyhledává základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnává informace z různých zdrojů
- ✓ využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci

### *Učitel*

- ✓ dává žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů)
- ✓ vede žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací
- ✓ učí žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace)
- ✓ klade důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- ✓ podporuje žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- ✓ učí žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce
- ✓ motivuje žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu
- ✓ umožňuje žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- ✓ vede žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství

## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Jazyk a jazyková komunikace	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Český jazyk a literatura	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: Český jazyk	OBDOBÍ/ROČNÍK: 1. období
<b>Komunikační a slohová výchova</b>			
<b>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</b>		<b>UČIVO</b>	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</li> <li>➤ p čte s porozuměním jednoduché texty</li> <li>➤ snaží se porozumět písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</li> <li>➤ p rozumí pokynům přiměřené složitosti</li> <li>➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</li> <li>➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</li> <li>➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</li> <li>➤ p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</li> <li>➤ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</li> <li>➤ na základě vlastních zážitků vytváří krátký mluvený projev</li> <li>➤ učí se zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním</li> <li>➤ p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</li> <li>➤ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev</li> <li>➤ p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen</li> <li>➤ p spojuje písmena a slabiky</li> <li>➤ p převádí slova z mluvené do psané podoby</li> <li>➤ p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost</li> <li>➤ p píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</li> <li>➤ p popisuje a přepisuje krátké věty</li> <li>➤ řadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</li> <li>➤ před zahájením práce s digitálními technologiemi si samostatně připraví své pracovní místo</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• poznávání jednotlivých písmen, hlásek a slov podle výukových metod (analyticko syntetická, genetická)</li> <li>• zdokonalování plynulého čtení</li> <li>• čtení s porozuměním, dbát na správnou intonaci, pozorné naslouchání přednesu</li> <li>• četba jako zdroj zážitků (orientace v textu, tiché čtení, předčítání)</li> <li>• četba jako zdroj informací</li> <li>• základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)</li> <li>• základní formy společenského styku (pozdrav, oslovení, omluva, telefonování, přání)</li> <li>• spisovné vyjadřování v ústním projevu</li> <li>• vypravování podle osnovy, volné vyprávění motivované učitelem</li> <li>• popis věci</li> <li>• sdělení svého názoru, vyjádření vlastních pocitů</li> <li>• příprava na psaní (uvolňovací cviky, pracovní prostředí, správné sezení a držení psacího náčiní)</li> <li>• dokončení výcviku psaní s důrazem na čitelnost písma</li> <li>• úprava zápisu, čitelnost, přehlednost</li> <li>• opis, přepis jednoduchých textů</li> <li>• žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav, pozvánka, dopis</li> <li>• písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi</li> <li>• písemný projev – technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úprava textu v textovém editoru, práce v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, částí textu atd.)</li> </ul>	

<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ dodrží vymezený čas určený pro práci s digitálními technologiemi</li> <li>➤ po dokončení práce s digitálními technologiemi samostatně provede relaxační protahovací cviky</li> <li>➤ uplatňuje návyky při psaní na školních digitálních zařízeních</li> <li>➤ pracuje s textem v textovém editoru</li> <li>➤ p zvládat základní hygienické návyky spojené se psáním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií</li> </ul>	
<b>UČIVO</b>	
<b>1. ROČNÍK</b>	<b>Český jazyk - Komunikační a slohová výchova</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ rozvoj fonemického sluchu</li> <li>○ poznávání jednotlivých písmen a hlásek</li> <li>○ skládání všech druhů slabik</li> <li>○ hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací</li> <li>○ uspořádání slov ve větě</li> <li>○ délka samohlásek</li> <li>○ porozumění přečtené větě</li> <li>○ recitace, dramatizace</li> <li>○ příprava na psaní (uvolňovací cviky, pracovní prostředí, správné sezení a držení psacího náčiní)</li> <li>○ rozlišování psacího a tiskacího písma a číslic</li> <li>○ psaní písmen a slov</li> <li>○ opis a přepis jednoduchých slov a vět</li> <li>○ nácvik psaní diktátu jednoduchých slov</li> <li>○ uvědoměle se naučit správnému dýchání, trénovat si paměť na krátkých textech, vyslovovat pečlivě a správně všechny hlásky (spolupráce s logopedem), s názorem učitele opakovat rytmická cvičení (hra na tělo), volit vhodné tempo a hlasitost řeči</li> <li>○ dokázat naslouchat ostatním, volit vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu, učit se slušnou formou odmítat a říkat „ne“, zkusit si tyto situace nanečisto v podobě scének ve škole</li> <li>○ umět vyjádřit své přání, dokázat se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz, respektovat pravidla rozhovoru, neskákat do řeči druhému (nejen dospělému), učit se nonverbálnímu vyjadřování (řeč těla)</li> <li>○ nahrazovat slova v textu slovy stejného významu, vypravovat krátký příběh vlastní nebo reprodukovat čtený text</li> <li>○ písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi</li> </ul>	

UČIVO

**2. ROČNÍK**

Český jazyk - Komunikační a slohová výchova

- zvládnutí správných tvarů písmen abecedy
- opis, přepis jednoduchých textů
- psaní vlastní adresy
- interpunkční znaménka nad hláskami a za větami
- plynulé čtení jednoduchých textů
- práce s textem (ilustrace, dramatizace, vypravování)
- čtení s porozuměním, dbát na správnou intonaci, pozorné naslouchání přednesu
- základy ústního vyjadřování ve větách
- základní formy společenského styku
- spisovné vyjadřování v ústním projevu
- naslouchání
- vypravování podle obrázkové osnovy
- sdělení svého názoru, vyjádření vlastních pocitů
- číst s porozuměním texty přeměřeného rozsahu a náročnosti, číst se správnou intonací, rozumět textu a reprodukovat jeho obsah, dokázat se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledat klíčová slova, umět číst v rolích, rozlišovat přímou řeč
- umět napsat adresu, krátký dopis, pozdrav, blahopřání, vzkaz, tvořit smysluplné bohaté věty k obrázkům, nahrazovat slova jiným výrazem, pracovat s obrázkovou osnovou (řadit, vyprávět), odstraňovat přebytečná slova v textu
- písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi

UČIVO

**3. ROČNÍK**

Český jazyk – Komunikační a slohová výchova

- úprava zápisu, čitelnost, přehlednost
- zvyšování rychlosti psaní
- dokončení výcviku psaní s důrazem na čitelnost písma
- zdokonalování plynulého čtení
- orientace v textu (slyšený a přečtený text)
- vypravování podle osnovy, volné vyprávění motivované učitelem
- rozšíření forem společenského styku (telefonování, přání, pohlednice)
- popis věci
- umět komunikovat se spolužáky a s dospělými, dokázat zdravit, omluvit se, požádat o pomoc, poděkovat, zná a v praxi realizovat společenská pravidla chování v prostorách školy (umět požádat o uvolnění cesty, nechat projít dveřmi dospělou osobu atd.), dokázat stručně a jasně mluvit do telefonu
- umět napsat a odeslat dopis a pohlednici s dodržáním formy a samostatným napsáním adresy
- obohacovat si aktivně slovní zásobu, nahrazovat slova slovy stejného významu, odstraňovat přebytečná slova, nahrazovat opakující se slova jinými, umět použít slova stejně znějící ve větách, umět setřídít slova podřazená ke slovu nadřazenému, vypravovat vlastní příhodu, snažit se odstranit přebytečná a opakující se slova, reprodukovat přečtený text, zapojovat fantazii

k dotvoření konce příběhu

- pracovat s obrázkovou osnovou, tvořit jednoduché věty (osnovu), dokázat text rozčlenit na části, vypravovat podle osnovy
- popisovat předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup
- písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi
- písemný projev – technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úprava textu v textovém editoru, práce v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, částí textu atd.)

<b>VZDĚLÁVACÍ OBLAST:</b> Jazyk a jazyková komunikace	<b>VZDĚLÁVACÍ OBOR:</b> Český jazyk a literatura	<b>VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:</b> Český jazyk	<b>OBDOBÍ/ROČNÍK:</b> 1. období
--	---	--	------------------------------------

### Jazyková výchova

#### OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

**Žák**

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky p zná všechna písmena malé a velké abecedy, rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky, tvoří slabiky, rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného a podobného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost, třídí ohebná slova na slovní druhy
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření zvolí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- seznamuje se a prakticky se orientuje v abecedě
- odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve známých vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování  
p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

#### UČIVO

### 1. ROČNÍK

### Český jazyk – Jazyková výchova

#### 1. ročník

- sluchové rozlišení hlásek
- rozlišení grafické podoby slova
- rozdělí slovo na slabiky a hlásky
- skládá slova ze slabik a hlásek
- výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin
- rozlišuje výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek
- správně vyslovuje běžně užívaná česká slova
- píše velké písmeno na začátku věty
- ukončí větu znaménkem

### 1. přípravné období čtení

- rozlišování zrakem tvary stejné a odlišné, určování pravé a levé strany, orientace v pojmech nahoře – dole, vzadu – vpředu, před – za, nad – pod apod.
- určování hlásky na začátku a konci slova, vyjmenování všech hlásek ve slově, dokázat z hlásek sestavit slovo
- poznat své jméno psané velkými tiskacími písmeny, přiřadit písmena k obrázkům podle začátku slova, dokázat vytvářet písmena (z prstů, z vlastního těla, z modelíny, ze špejlí, z drátku, ...)
- číst velkou tiskací abecedu, dokázat se orientovat na stránce v knize, rozumět pojmu stránka, řádek, článek, písmeno, slovo, věta, přiřazovat obrázky ke slovům, skládat slova z přeházených písmen, doplňovat chybějící písmena do slov, umět přečíst slabiky di – dy, ti – ty, ni – ny a slabiky dě – tě – ně – bě – pě – vě – mě
- po celé toto období se učit uvolňovat ruku před psáním, umět správně sedět a držet psací potřeby (praváci i leváci)

### 2. období čtení a psaní písmen, slov a vět

- opisovat správné tvary písmen (slov a vět) velké tiskací abecedy tužkou, psát podle diktátu písmena a krátká slova, přiřazovat malá tiskací písmena k velkým nejdříve ta podobná (např. Vv, Oo, Zz...), potom zbývající, rozlišovat délku samohlásek, zároveň se tato písmena učit psát psacím písmem
- zkoušet psát tvary ve vzduchu, mokrým štětcem na tabuli, fixou na tabulku, tužkou na papír, tužkou (později perem) do sešitu, psát slova (max. 6 písmen), poté i věty
- vědomě začínat větu velkým písmenem a končit tečkou, ovládat psací abecedu mimo písmena X, W, Q, psát opis, přepis i diktát, kontrolovat svůj vlastní písemný projev
- na konci roku číst krátká slova plynule, delší hláskovat, slabikovat, číst větu

## UČIVO

### 2. ROČNÍK

### Český jazyk – Jazyková výchova

- rozlišovat grafickou a zvukovou podobu slova, členit slova na slabiky, hlásky, skládat slova z hlásek, slabik, skládat ze slov věty, rozlišovat druhy vět podle postoje mluvčího a vybírat vhodné prostředky k jejich tvoření
- stavba slabiky (hláska, písmeno), slova, věty
- dělení slov na konci řádků
- obohacování slovní zásoby
- rozlišování vět podle obsahu (oznamovací, tázací, rozkazovací, přací)
- pořádek slov ve větě
- řazení vět v textu
- psaní velkých písmen na začátku věty a u vlastních jmen osob a zvířat
- samohlásky a souhlásky (měkké, tvrdé – psaní i y obojetné pouze vyjmenovat)
- písmeno ě – slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, jejich psaní a výslovnost
- spodoba na konci slov
- informace a osvojení abecedy
- informace o slovesech a podstatných jménech
- odlišovat krátké a dlouhé samohlásky, rozlišovat význam slova podle délky samohlásky (např. drahá a dráha)
- prakticky využívat slov opačného a podobného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená, porovnávat a třídit slova podle

- různých hledisek (počet slabik, počet hlásek, význam slova a podobně), užívat správných tvarů ohebných slov v textu
- vyjmenovat samohlásky krátké a dlouhé, souhlásky tvrdé, měkké i obojetné, odůvodnit a správně napsat i/y po tvrdých a měkkých souhláskách
- zdůvodnit a správně napsat ve slovech ú/ů
- umět používat velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování
- vyhledávat a rozlišovat podstatná jména, slovesa a předložky, spojky, tvořit s nimi věty
- seznámit se s ostatními slovními druhy
- vyjmenovat z paměti abecedu a dokázat řadit slova podle abecedy podle prvního (druhého, třetího) písmene, umět hledat v abecedním rejstříku
- zdůvodnit a správně psát slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř (b – p, d – t, d' – t', z – s, ž – š, h – ch, v – f)
- psát úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy

#### UČIVO

### 3. ROČNÍK

### Český jazyk – Jazyková výchova

- bezpečně zdůvodnit a správně psát slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř (b p, d – t, d' – t', z – s, ž – š, h – ch, v – f)
- měkké a tvrdé souhlásky – pravopis
- obojetné souhlásky
- pravopis skupin bě, pě, vě, mě
- vyjmenovaná slova – význam vyjmenovaných slov, slova příbuzná
- osvojení abecedy
- spodoba znělých a neznělých souhlásek uvnitř slov
- podstatná jména vyhledávání, pádové otázky, pád, číslo, rod
- osvojení abecedy
- slovesa – vyhledávání
- psaní předložkových tvarů
- vlastní jména obcí, ulic (běžně používaných) informace o slovních druzích
- dokázat vyhledat slova příbuzná, určit kořen slova, předponu a příponu, naopak umět tvořit ke kořenu slova příbuzná
- umět vyjmenovat vyjmenovaná slova, používat jejich tvary ve větách, rozumět jejich obsahu, umět k nim přiřadit slova příbuzná (není nutno dodržet pořadí od b), seznámat se se slovy stejně znějícími (být – bít, výr – vír atd.)
- vyhledávat v textu a třídit slova podle slovních druhů – podstatná jména, slovesa, přídavná jména, předložky, u podstatných jmen určovat rod, číslo, pád, u sloves určovat osobu, číslo, čas v oznamovacím způsobu
- skloňovat podstatná jména, časovat slovesa
- psát úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy, číslice, dbát na úpravu psaného textu při zvyšování rychlosti psaní, se samozřejmostí i kontrolovat písemný projev
- procvičovat řazení slov podle abecedy podle 1., 2., 3. písmena ve slově
- určit větu jednoduchou a souvětí



<b>VZDĚLÁVACÍ OBLAST:</b> Jazyk a jazyková komunikace	<b>VZDĚLÁVACÍ OBOR:</b> Český jazyk a literatura	<b>VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:</b> Český jazyk	<b>OBDOBÍ/ROČNÍK:</b> 1. období
<b>Literární výchova</b>			
<b>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</b>		<b>UČIVO</b>	
<b>Žák</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</li> <li>pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</li> <li>➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odliší pohádku od ostatních vyprávění</li> <li>➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu</li> <li>p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</li> <li>➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• poslech literárních textů</li> <li>• tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod</li> <li>• besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech</li> <li>• podpora zájmu o individuální četbu</li> </ul>	
<b>UČIVO</b>			
<b>1. ROČNÍK</b>		<b>Český jazyk – literární výchova</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ rozlišovat pojmy – básnička, říkadlo, pohádka, příběh, odlišuje verše, umět tvořit slova, která se rýmují</li> <li>○ umět naslouchat čtenému textu, rozlišovat dobro a zlo, vysvětlit ponaučení z příběhu, vyjmenovat kladné a záporné postavy, zařadit postavu do správné pohádky, nakreslit ilustraci k příběhu</li> <li>○ sestavit z několika obrázků osnovu příběhu a vypravovat podle ní, dramatizovat scénu příběhu</li> <li>○ číst a přednášet z paměti krátké texty přiměřené věku</li> <li>○ navštěvovat divadelní představení a hovořit o svých zážitcích</li> <li>○ recitace, dramatizace</li> </ul>			
<b>2. ROČNÍK</b>		<b>Český jazyk – literární výchova</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ poslouchat uvědoměle literární texty, číst samostatně knihy a zaznamenávat si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníčku, kreslit ke knize vlastní ilustraci, vyprávět, co se mu v knížce líbilo, hledat a předčítat dětem zajímavou část knihy</li> <li>○ seznámit se se systémem půjčování knih ve veřejných knihovnách</li> <li>○ přednášet z paměti texty přiměřené věku, rozlišovat a používat pojmy – pohádka, hádanka, říkanka, báseň, sloka, rým, verš, kniha, knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel, ilustrátor, divadlo, herec, jeviště, hlediště, režisér, divadelní hra, hlavní postavy</li> <li>○ chodit do divadla a na koncerty</li> <li>○ plynulé čtení jednoduchých textů</li> <li>○ práce s textem (ilustrace, dramatizace, vypravování)</li> <li>○ čtení s porozuměním, dbát na správnou intonaci, pozorné naslouchání přednesu</li> <li>○ počátky tichého čtení</li> <li>○ rozlišení poezie a prózy (jednoduché texty)</li> <li>○ vedení k individuální četbě</li> </ul>			

3. ROČNÍK	Český jazyk – literární výchova
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ číst s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, číst se správnou intonací, členit text, frázuje, rozumět přečtenému a reprodukovat jeho obsah, dokázat se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledat klíčová slova, orientovat se v literárních druzích a v žánrech – poezie a próza, pověst, povídka, pohádka, bajka</li> <li>○ poslouchat uvědoměle literární texty, číst samostatně knihy a zaznamenávat si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníčku, kreslit ke knize vlastní ilustraci, psát hlavní a vedlejší postavy, vyprávět, co se mu v knížce líbilo, hledat a předčítat dětem zajímavou část knihy</li> <li>○ půjčovat si knihy, umět se orientovat v knihovně s pomocí knihovnice</li> <li>○ přednášet z paměti texty přiměřené jeho věku</li> <li>○ vyprávět zážitky z divadelního, filmového představení, umět shrnout obsah</li> <li>○ zdokonalování plynulého čtení</li> <li>○ četba jako zdroj zážitků (orientace v textu, tiché čtení, předčítání)</li> <li>○ četba jako zdroj poznatků o přírodě, o současnosti i minulosti</li> <li>○ besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech, podpora zájmu o individuální četbu</li> </ul>	

### Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<b>Osobnostní a sociální výchova</b>	<i>Osobnostní rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ rozvoj schopností a poznávání <ul style="list-style-type: none"> <li>- recitace, dramatizace, reprodukce</li> <li>- hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění</li> <li>- nácvik hříčky a scény</li> </ul> </li> <li>❖ sebezpoznání a sebepečení <ul style="list-style-type: none"> <li>- individuální četba – zdroj zážitků, poznatků o přírodě, o současnosti i minulosti</li> <li>- výběr četby podle osobního zájmu</li> <li>- hry (hodnotový žebříček), soutěže</li> </ul> </li> <li>❖ seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> <li>- samostatná práce (organizace, sebekontrola)</li> </ul> </li> <li>❖ psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> <li>- hry – řešení problémových situací</li> <li>- uvolnění, relaxace</li> <li>- hledání pomoci při potížích</li> </ul> </li> <li>❖ kreativita <ul style="list-style-type: none"> <li>- projektové vyučování</li> <li>- tvořivé hry</li> <li>- literární a jazykové křížovky</li> <li>- interpretace a hodnocení přečtených textů</li> </ul> </li> </ul>
	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> <li>- vzájemné poznávání se ve třídě, skupině – hry</li> <li>- popis osob</li> </ul> </li> <li>❖ mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> <li>- skupinová práce (respektování, naslouchání, podpora, pomoc)</li> <li>- vypravování zážitků – hodnocení</li> <li>- vlastní tvorba pohádka, báseň</li> </ul> </li> <li>❖ komunikace</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- nácvik komunikace v různých situacích (pozdrav, odmítání, omluva, přesvědčování, vysvětlování...)</li> <li>- nácvik vedení dialogu a jeho pravidla</li> <li>❖ kooperace a kompetence <ul style="list-style-type: none"> <li>- práce ve skupinách</li> <li>- projektové vyučování</li> <li>- nácvik hříčky, scénky</li> <li>- recitace, dramatizace</li> </ul> </li> </ul>
	<i>Morální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> <li>- řešení problémových situací vzhledem k věku žáků i za pomoci učitele</li> </ul> </li> <li>❖ hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> <li>- besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech</li> <li>- interpretace a hodnocení přečtených textů</li> </ul> </li> </ul>
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	- hry, soutěže, skupinová práce, ochota pomáhat slabším, spolupráce se žáky se specifickými poruchami učení
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	- dítě jako odpovědný člen společnosti, dětská práva a povinnosti (přijímat odpovědnost za své činy)
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – vypravování</li> <li>- lidová slovesnost – četba jako zdroj informací o životě dětí v Evropě</li> </ul>
	<i>Objevujeme Evropu</i>	- vypravování
	<i>J sme Evropané</i>	
<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	
	<i>Lidské vztahy</i>	- hry – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
	<i>Etnický původ</i>	- rovnocennost všech etnických skupin a kultur
	<i>Multikultura</i>	
	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>	
	<i>Základní podmínky života</i>	
	<i>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>	- volné vyprávění na dané téma (Den Země)
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě</li> <li>- hledání rozdílu mezi informativním, zábavním, reklamním sdělením</li> </ul>
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	

	<i>sdělení</i>		
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>		
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	- zpráva, oznámení, přání, dopis, pozvánka, plakát	
	<i>Práce v realizačním týmu</i>		
<b>VZDĚLÁVACÍ OBLAST:</b> Jazyk a jazyková komunikace	<b>VZDĚLÁVACÍ OBOR:</b> Český jazyk a literatura	<b>VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:</b> Český jazyk	<b>OBDOBÍ/ROČNÍK:</b> 2. období
<b>Komunikační a slohová výchova</b>			
<b>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</b>		<b>UČIVO</b>	
<p><b>Žák</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozvíjí techniku čtení s důrazem na správnost, rychlost</li> <li>➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</li> <li>➤ rozpoznává podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk</li> <li>➤ zaznamenává podstatné informace</li> <li>➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</li> <li>➤ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a podstatná fakta si pamatuje</li> <li>➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku</li> <li>p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích</li> <li>p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</li> <li>➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</li> <li>p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</li> <li>➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</li> <li>➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</li> <li>p popisuje jednoduché předměty, činnosti a děje, opisuje a přepisuje jednoduché texty, píše správně a přehledně jednoduchá sdělení, p píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy, ovládá hůlkové písmo</li> <li>➤ tvoří otázky a odpovídá na ně</li> <li>➤ sestavuje osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• praktické čtení: technika čtení, čtení pozorné, plynulé</li> <li>• znalost orientačních prvků v textu</li> <li>• věcné čtení: čtení jako zdroj informací</li> <li>• čtení vyhledávací, vyhledávací slova</li> <li>• praktické naslouchání: vyjádření kontaktu s partnerem</li> <li>• věcné naslouchání: pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené a reagovat otázkami</li> <li>• mluvený projev: základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)</li> <li>• komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, dialog na základě obrazového materiálu)</li> <li>• základní komunikační pravidla (oslovení, ukončení a zahájení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)</li> <li>• nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta)</li> <li>• písemný projev: základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)</li> <li>• technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev)</li> <li>• žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, postup činnosti, přihláška, dotazník)</li> <li>• čtení – věcné čtení (porovnávání informací z více zdrojů), čtení elektronických textů</li> <li>• mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace</li> <li>• žánry písemného projevu – e-mail, elektronický formulář</li> </ul>	

<p>posloupnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ využívá encyklopedií, slovníků a příruček k vyhledávání informací</li> <li>➤ pracuje podle návodu</li> <li>➤ píše v souladu s Pravidly českého pravopisu</li> <li>➤ přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu</li> <li>➤ využívá orientační prvky v textu</li> <li>➤ vyhledá informace ve slovnících, dětských encyklopediích a v doporučených online zdrojích</li> <li>➤ porovná informace ze dvou zdrojů</li> <li>➤ rozhodne, které informace v textu jsou pro smysl textu podstatné a nepodstatné</li> <li>➤ zaznamená si vhodnou formou informace a data, s nimiž chce v budoucnu pracovat</li> <li>➤ využije pro záznam a porovnání informací digitální technologie (např. myšlenková mapa, textové zpracování, tabulka)</li> <li>➤ vhodně se zapojí do elektronické komunikace, udržuje ji a ukončí ji</li> <li>➤ napíše e-mail</li> <li>➤ vyplní elektronickou přihlášku do školního kroužku</li> <li>➤ přečte krátké texty s porozuměním včetně textů elektronických a reprodukuje je</li> <li>➤ využívá vybrané formy elektronické komunikace, popíše pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci</li> <li>➤ píše správně a přehledně jednoduchá sdělení i v elektronické podobě</li> </ul>	
<b>UČIVO</b>	
<b>4. ROČNÍK</b>	<b>Český jazyk - Komunikační a slohová výchova</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ rozvoj techniky čtení</li> <li>○ čtení s porozuměním, se správnou intonací, s prvky uměleckého přednesu</li> <li>○ tiché čtení s porozuměním (dětské příběhy)</li> <li>○ zvyšování vyjadřovacích schopností, užití výstižných, spisovných a citově zabarvených slov a slov podobného významu</li> <li>○ vypravování zážitků podle dané osnovy, volné vyprávění na dané téma</li> <li>○ zásady popisu</li> <li>○ popis věci</li> </ul>	

- rozvíjení forem společenského styku: přání, dopis, adresa, telefonování
- vyplnění poštovní průvodky, posílání zásilky
- velká tiskací písmena, správné tvary písma při respektování osobního rukopisu – reklama
- úprava napsaného textu
- dokončení příběhu podle fantazie
- popis pracovního postupu
- sestavení jednoduché osnovy
- čtení – vyhledávací čtení a využívání klíčových slov, čtení elektronických textů, význam piktogramů
- mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace
- žánry písemného projevu – SMS

#### UČIVO

### 5. ROČNÍK

### Český jazyk – Komunikační a slohová výchova

- rozvoj techniky čtení s důrazem na správnost, porozumění obsahu a rychlost
- výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu
- jasné a srozumitelné vyjadřování, pozorné vnímání hlavní linie příběhu
- styk s vnějším světem, hledání společného řešení (např. založení tř. časopisu)
- vypravování bajky, pohádky (i vlastní tvorba)
- sestavení osnovy k popisu a vyprávění
- psaní dopisu a telegramu
- inzerát, oznámení, příspěvek do časopisu, pozvánka, plakát
- psát v souladu s Pravidly českého pravopisu
- používat základy poznaného jazykového systému
- tvořit a používat nejrozšířenější stylistické formy
- používat návody, telefonní seznamy, jízdní řády a vyplňovat běžné tiskopisy
- pronášet přiměřeně rozsáhlý samostatný projev
- efektivně komunikovat, tj. vnímat, porozumět a vyjadřovat se
- interpretovat a hodnotit přečtené texty
- vést si záznamy
- rozpoznávat základní literární druhy a žánry
- rozvíjet interpretační dovednosti v oblasti recitace a dramatizace
- rozvíjet posluchačské schopnosti
- vnímat, prožívat a přiměřeně hodnotit literární, divadelní a filmová díla
- využívat encyklopedie, slovníky, příručky, tisk a ostatní média k vyhledávání informací a jejich zpracování
- využívat čtení jako nástroj dalšího vzdělávání
- čtení – věcné čtení (porovnávání informací z více zdrojů), čtení elektronických textů
- mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace
- žánry písemného projevu – e-mail, elektronický formulář

VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

VZDĚLÁVACÍ OBOR:

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:

OBDOBÍ/ROČNÍK:

Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	2. období
<b>Jazyková výchova</b>			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY		UČIVO	
<p><b>Žák</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozlišuje základní části slova, slovo odvozené</li> <li>➤ porovnává významy slov, vyhledává v textu slova příbuzná, jednoznačná, mnohoznačná, citově zabarvená</li> <li>➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu <ul style="list-style-type: none"> <li>p pozná podstatná jména a slovesa</li> </ul> </li> <li>➤ rozpoznává spisovné a nespisovné tvary slov</li> <li>➤ vyhledává základní skladebnou dvojici</li> <li>➤ charakterizuje větu jednoduchou a souvětí <ul style="list-style-type: none"> <li>p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího</li> </ul> </li> <li>➤ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje</li> <li>➤ prohlubuje své znalosti v psaní i/y po obojetných souhláskách a v koncovkách ohebných slov <ul style="list-style-type: none"> <li>p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik, určuje samohlásky a souhlásky</li> <li>správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě</li> <li>správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky</li> </ul> </li> <li>➤ zvládá příklady syntaktického pravopisu</li> <li>➤ využívá v praxi znalost abecedy <ul style="list-style-type: none"> <li>p seřadí slova podle abecedy</li> </ul> </li> </ul>		<p><b>Učivo</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin</li> <li>• modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)</li> <li>• používání předložek s, z</li> <li>• slova jednoznačná a mnohoznačná, slova s citovým zabarvením</li> <li>• antonyma, synonyma, homonyma, slova významem nadřazená, podřazená, souřadná</li> <li>• stavba slova (kořen, předpona, přípona)</li> <li>• slovní druhy ohebné</li> <li>• určování mluvnických kategorií podstatných jmen, vlastní jména</li> <li>• zařazování k jednotlivým vzorům, skloňování všech vzorů</li> <li>• určování mluvnických kategorií sloves, infinitiv, zvrtná slovesa</li> <li>• slovní druhy neohebné</li> <li>• věta jednoduchá, souvětí, základní skladebná dvojice, interpunkce</li> <li>• základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s podmětem, psaní koncovek přičestí minulého v jednoduchých případech)</li> </ul>	
<b>UČIVO</b>			
<b>4. ROČNÍK</b>		<b>Český jazyk – Jazyková výchova</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ nauka o slově, hláskování</li> <li>○ stavba slova (předpona, kořen, přípona), důraz na příponu</li> <li>○ vyjmenovaná slova</li> <li>○ rozdíl předpona, předložka</li> <li>○ psaní bě – bje, pě, vě – vje,</li> <li>○ druhy slov – slova ohebná, neohebná – seznámení</li> <li>○ podstatná jména – pád, číslo, rod, vzor</li> <li>○ vlastní jména – zeměpisné názvy, jednoduché názvy států</li> </ul>			

<ul style="list-style-type: none"> <li>○ slovesa – osoba, číslo, čas (u slovesných tvarů v oznamovacím způsobu)</li> <li>○ základy tvoření jednoduchých souvětí</li> <li>○ skladba, přísudek, podmět</li> <li>○ shoda přísudku s podmětem</li> <li>○ psaní koncovek přičestí minulého v jednoduchých případech</li> <li>○ praktické využití abecedy (seznamy, slovníky, telefonní seznamy)</li> </ul>			
<b>UČIVO</b>			
<b>5. ROČNÍK</b>		<b>Český jazyk – Jazyková výchova</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ psaní předložek a předpon</li> <li>○ psaní mě, mně</li> <li>○ vyjmenovaná slova a slova příbuzná</li> <li>○ slovní druhy – slova neohebná</li> <li>○ slovesa zvratná – poznávání</li> <li>○ časování v oznamovacím způsobu všech časů, rozkazovací způsob</li> <li>○ slovesné tvary jednoduché a složené</li> <li>○ správné psaní slovesa být – nebýt, být – nebýt</li> <li>○ úvod do soustavy slovesných způsobů</li> <li>○ podstatná jména – pád, číslo, rod, vzor</li> <li>○ zařazování k jednotlivým vzorům</li> <li>○ pravidelné skloňování všech vzorů</li> <li>○ přídavná jména – poznávání druhů, vzory tvrdé a měkké</li> <li>○ přímá řeč s uvozovací větou na začátku a na konci větného celku</li> <li>○ skladba, přísudek, podmět</li> <li>○ shoda přísudku s podmětem</li> <li>○ psaní koncovek přičestí minulého v jednoduchých případech</li> <li>○ vlastní jména – národnosti, víceslovné názvy států a jejich zkratky</li> <li>○ zájmena – orientace v druzích zájmen, skloňování zájmena já</li> <li>○ číslovky – orientace v druzích číslovek</li> </ul>			
<b>VZDĚLÁVACÍ OBLAST:</b>	<b>VZDĚLÁVACÍ OBOR:</b>	<b>VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:</b>	<b>OBDOBÍ/ROČNÍK:</b>
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	2. období
<b>Literární výchova</b>			
<b>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</b>		<b>UČIVO</b>	
<b>Žák</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</li> <li>➤ drammatizuje jednoduchý příběh</li> <li>➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</li> </ul>		<b>Učivo</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poslech literárních textů</li> <li>• zážitkové čtení</li> <li>• tvořivé činnosti s literárním textem – přednes, volná</li> </ul>	



<p>p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy, určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</li> <li>➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</li> <li>➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</li> </ul> <p>p rozlišuje prózu a verše, rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</p>	<p>reprodukce přečteného nebo slyšeného textu</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dramatizace pohádek, pověstí, scének, vlastní výtvarný doprovod</li> <li>• základní literárněvědné pojmy, literární druhy a žánry: pohádka, hádanka, říkanka, báseň, bajka, povídka, báje, pověst, comics, dobrodružná literatura</li> <li>• spisovatel, kniha, čtenář, básník, divadlo, herec, režisér</li> <li>• lyrika, epika, verš, sloka, rým, přirovnání</li> <li>• čas a prostředí děje, řeč autora a postav</li> <li>• seznámení s jinými než uměleckými texty</li> <li>• příprava kulturního pořadu</li> <li>• vlastní tvorba</li> <li>• čtenářský deník</li> </ul>
<b>UČIVO</b>	
<b>4. ROČNÍK</b>	<b>Český jazyk – Literární výchova</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ tvořivá práce s literárním textem (loutky, masky, moderování)</li> <li>○ orientace v textu</li> <li>○ výběr četby podle osobního zájmu, zápis o četbě v deníku</li> <li>○ besedy o uměleckých dílech, filmech, televizních pořadech</li> <li>○ využívání knihoven</li> </ul>	
<b>5. ROČNÍK</b>	<b>Český jazyk – Literární výchova</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ rozdíly v uměleckém zpracování textů (comics, dobrodružná četba, pohádka, pověst, bajka)</li> <li>○ volná reprodukce přečteného textu (zápis textu, tvorba vlastních textů)</li> <li>○ recitace – rým, verš, sloka</li> <li>○ dramatizace</li> <li>○ seznámení s jinými než uměleckými texty</li> <li>○ nácvik hříčky, scénky, příprava kulturního pořadu</li> </ul>	

### Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<b>Osobnostní a sociální výchova</b>	<i>Osobnostní rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ rozvoj schopností a poznávání <ul style="list-style-type: none"> <li>- recitace, dramatizace, reprodukce</li> <li>- hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění</li> <li>- nácvik hříčky a scénky</li> </ul> </li> <li>❖ sebezpoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> <li>- individuální četba – zdroj zážitků, poznatků o přírodě, o současnosti i minulosti</li> <li>- výběr četby podle osobního zájmu</li> <li>- hry (hodnotový žebříček), soutěže</li> </ul> </li> </ul>
--------------------------------------	--------------------------	--

		<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> <li>- samostatná práce (organizace, sebekontrola)</li> </ul> </li> <li>❖ psychohygienu <ul style="list-style-type: none"> <li>- hry – řešení problémových situací</li> <li>- uvolnění, relaxace</li> <li>- hledání pomoci při potížích</li> </ul> </li> <li>❖ kreativita <ul style="list-style-type: none"> <li>- projektové vyučování</li> <li>- tvořivé hry</li> <li>- literární a jazykové křížovky</li> </ul> </li> </ul>
	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> <li>- vzájemné poznávání se ve třídě, skupině – hry</li> <li>- popis osob</li> </ul> </li> <li>❖ mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> <li>- skupinová práce (respektování, naslouchání, podpora, pomoc)</li> <li>- vypravování zážitků – hodnocení</li> <li>- vlastní tvorba pohádka, báseň</li> </ul> </li> <li>❖ komunikace <ul style="list-style-type: none"> <li>- nácvik komunikace v různých situacích (pozdrav, odmítání, omluva, přesvědčování, vysvětlování...)</li> <li>- nácvik vedení dialogu a jeho pravidla</li> </ul> </li> <li>❖ kooperace a kompetence <ul style="list-style-type: none"> <li>- práce ve skupinách</li> <li>- projektové vyučování</li> <li>- nácvik hříčky, scénky</li> <li>recitace, dramatizace</li> </ul> </li> </ul>
	<i>Morální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> <li>- řešení problémových situací vzhledem k věku žáků i za pomoci učitele</li> </ul> </li> <li>❖ hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> <li>- besedy o knihách, divadelních hrách, filmech a televizních pořadech</li> <li>- interpretace a hodnocení přečtených textů</li> </ul> </li> </ul>
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hry, soutěže, skupinová práce, ochota pomáhat slabším, spolupráce se žáky se specifickými poruchami učení</li> </ul>
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dítě jako odpovědný člen společnosti, dětská práva a povinnosti (přijímat odpovědnost za své činy)</li> </ul>
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – vypravování</li> <li>- lidová slovesnost – četba jako zdroj informací o životě dětí v Evropě</li> </ul>
	<i>Objevujeme Evropu</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vypravování, beseda</li> </ul>
	<i>Jsmo Evropané</i>	

<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	
	<i>Lidské vztahy</i>	hry – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
	<i>Etnický původ</i>	- rovnocennost všech etnických skupin a kultur
	<i>Multikultura</i>	
	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>	
	<i>Základní podmínky života</i>	
	<i>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>	- volné vyprávění na dané téma (Den Země)
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	- pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě - hledání rozdílů mezi informativním, zábavním, reklamním sdělením
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	- zpráva, oznámení, přání, dopis, pozvánka, plakát
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	

## Mezipředmětové přesahy

M: plynulé čtení s porozuměním  
slovosled ve větě  
jasné formulace myšlenek  
logické vyjadřování

TV: jednoznačný a jasný význam povelů, pokynů

VL + PŘ: plynulé čtení odborného textu s porozuměním,  
výpisek

používání spisovného jazyka  
vyprávění s popisem  
komunikační systémy – vztahy mezi lidmi

A: význam slova

HV: lidová píseň – nářečí, tradice, obyčej

VV, PV: volba výstižných výrazových prostředků

## 2.1 ANGLICKÝ JAZYK

**VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

**VZDĚLÁVACÍ OBOR: CIZÍ JAZYK**

**VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK**

---

### *Charakteristika vyučovacího předmětu*

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

### *Obsahové, časové a organizační členění*

Časová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	CELKEM
		3	3	3	9

Jazyková výchova je ve 3. – 5. ročníku zařazena v učebním plánu jako samostatný předmět. Ve 3. – 5. ročníku se děti seznamují v průběhu výuky se základní slovní zásobou cizího jazyka pojmenováváním předmětů z jejich každodenního života, s pozdravy, říkadly, písničkami, formou herních činností si osvojují příslušné jazykové kompetence.

Výuka anglického jazyka probíhá v běžné třídě (procvičování gramatiky a slovní zásoby, využití CD, DVD, počítačů).

Do vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

### *Výchovné a vzdělávací strategie*

#### **Kompetence k učení**

##### *Učitel*

- ✓ klade důraz na pozitivní motivaci a vzbudí u žáka zájem o studium anglického jazyka
- ✓ používá vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, předměty, hračky, pracovní listy) a audiovizuální techniku
- ✓ vede žáka k uvědomění si základního vztahu mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka
- ✓ rozvíjí osvojení si zvukové a grafické stránky jazyka
- ✓ rozvíjí kreativitu učebních dovedností potřebné k samostatnému učení (práce se slovníkem)
- ✓ věnuje se dovednosti autokorekce chyb (pracovní sešit)

#### **Kompetence komunikativní**

##### *Učitel*

- ✓ učí novou slovní zásobu a rozšiřuje dané tématické okruhy
- ✓ učí žáka reagovat v jednoduchých situacích každodenního života (scénky)
- ✓ zadává otázky, povely v anglickém jazyce
- ✓ rozvíjí dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat vyslechnuté sdělení (hry, dialogy, scénky, písně, říkanky, pohádky, poslechy autentických nahrávek)
- ✓ vede k samostatnému ústnímu i písemnému vyjadřování
- ✓ seznamuje žáka s reáliemi anglicky mluvících zemí

#### **Kompetence sociální a personální**

##### *Učitel*

- ✓ vede žáka k práci ve skupině, tj. vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování
- ✓ uplatňuje individuální přístup jak k talentovanému, tak i k žákovi s poruchou učení
- ✓ vytváří partnerské vztahy učitel – žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky

#### **Kompetence občanské**

##### *Učitel*

- ✓ vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- ✓ respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka

## ***Kompetence pracovní***

### *Učitel*

- ✓ rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku)
- ✓ zadává a kontroluje domácí přípravu
- ✓ vede žáka k samostatnosti

## ***Kompetence k řešení problémů***

### *Učitel*

- ✓ motivuje žáka k řešení daného problému, napomáhá hledat řešení
- ✓ zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problému, znalosti a kreativity při jeho řešení
- ✓ instruuje žáka k různým typům úloh
- ✓ předkládá modely gramatických a komunikačních struktur a vede žáka k jejich správnému používání

## ***Kompetence digitální***

### *Učitel*

- ✓ motivuje žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- ✓ vede žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- ✓ vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Jazyk a jazyková komunikace	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Cizí jazyk	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Anglický jazyk</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>I. a II. období</b>
<b>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</b>			
3.ročník – Řečové dovednosti			
<b>Žák</b>			
<ul style="list-style-type: none"><li>➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně<ul style="list-style-type: none"><li>p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</li></ul></li><li>➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</li><li>➤ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</li><li>➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</li><li>➤ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</li><li>➤ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</li></ul>			
4. – 5. ročník – Poslech s porozuměním			
<ul style="list-style-type: none"><li>➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností<ul style="list-style-type: none"><li>p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</li></ul></li><li>➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu<ul style="list-style-type: none"><li>p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</li><li>rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</li></ul></li><li>➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</li></ul>			
<b>Mluvení</b>			
<ul style="list-style-type: none"><li>➤ zapojí se do jednoduchých rozhovorů<ul style="list-style-type: none"><li>p pozdraví a poděkuje</li></ul></li><li>➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat<ul style="list-style-type: none"><li>p sdělí své jméno a věk</li></ul></li><li>➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a podobné otázky pokládá<ul style="list-style-type: none"><li>p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</li></ul></li></ul>			

### Čtení s porozuměním

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

### Psaní

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- p je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka
- vyplní osobní údaje do formuláře
- vede si elektronický slovníček s osvojovanou slovní zásobou
- napíše krátkou textovou zprávu, ve které uvede informaci o místě a čase
- napíše krátký e-mail o své osobě, rodině a svých zájmech
- vyplní jednoduchý elektronický formulář týkající se základních osobních údajů

## UČIVO

### 3. ROČNÍK

### Anglický jazyk

- rozumět běžným pokynům a jednoduchým větám vyučujícího souvisejících s organizací vyučovacího procesu
- rozumět jednoduchým souvislým projevům vyučujícího
- oslovit, reagovat na oslovení, pozdravit, přivítat, rozloučit se, představit se, poděkovat, vyjádřit souhlas i nesouhlas
- numerace 1 – 20
- vyhledat jednotlivé výrazy a opsat jednotlivá slova
- rozumět přiměřeně obtížnému reprodukovatému projevu
- reprodukovat osvojené mikrodialogy
- přečíst nahlas plynule a foneticky správně jednoduchý text
- vybírat základní informace z jednoduchého textu
- opisovat jednotlivá slova a krátké věty
- osvojit si přízvuk v rámci slova, rytmus, melodii základních typů vět
- formulovat jednoduché otázky a odpovídat na ně
- používat podstatná jména v množném čísle
- orientovat se správně v ve zvukové a grafické podobě jazyka – fonetické znaky (pasivně)
- používat sloveso „be, have“ ve spojení se zájmeny „I, you“
- vazba „There is/are
- tématické okruhy:
  - jména
  - pozdravy
  - barvy



- čísla 1-20
- školní potřeby
- místnost
- zvířata – domácí mazlíčci, domácí zvířata, zvířata na farmě
- pocity
- části obličeje
- rodina
- dny v týdnu
- abeceda
- svátky: Vánoce, Velikonoce, Halloween
- vyjadřovat se v rámci vymezených tematických okruhů

#### UČIVO

#### 4. ROČNÍK

#### Anglický jazyk

- rozumět souvislým projevům vyučujícího
- rozumět reprodukovanému projevu, pronášeném v přirozeném tempu
- oslovit, reagovat na oslovení, pozdravit, přivítat, rozloučit se, představit se, poděkovat, požádat o pomoc, službu, informaci, blahopřát k narozeninám, vyjádřit souhlas a nesouhlas
- vést jednoduchý dialog
- formulovat jednoduché otázky a odpovídat na ně
- numerace 1-100
- číst plynule a foneticky správně přiměřeně náročné texty
- vybírat zadané informace z jednoduchého textu
- sestavit gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení
- sestavit krátký dopis
- popsat předmět
- osvojit si přízvuk v rámci slova, rytmus, melodii základních typů vět
- rozlišovat základní intonační struktury
- aktivně používat sloveso „be“ a „have“ ve spojení se všemi osobními zájmeny v kladné větě, otázce a záporu
- používat sloveso „can“
- aktivně používat významová slovesa
- znát pravopis osvojených slov
- tématické okruhy:
  - čísla 1-100
  - části lidského těla

- oblečení
- jídlo a pití
- divoká zvířata
- slovesa
- hračky
- měsíce
- hudební nástroje
- sporty, domov – místnosti, nábytek
- zdraví a nemoci
- město – obchody
- svátky – Vánoce, Nový rok
- interaktivní výukové materiály
- práce s elektronickým slovníkem
- terminologie daného jazyka pro práci s digitálními technologiemi

#### UČIVO

#### 5. ROČNÍK

#### Anglický jazyk

- rozumět souvislým projevům vyučujícího
- rozumět reprodukovanému projevu s neznámými výrazy
- oslovit, reagovat na oslovení, pozdravit, přivítat, rozloučit se, představit se, poděkovat, požádat o pomoc, službu, informaci, blahopřát k narozeninám, vyjádřit souhlas a nesouhlas
- formulovat jednoduché otázky a odpovídat na ně
- numerace 1-100
- číst nahlas plynule a foneticky správně přiměřeně náročné texty
- vybírat informace z jednoduchého textu
- používat slovníky
- obměňovat krátké probrané texty
- sestavit písemné sdělení, krátký dopis
- vyplnit své základní údaje do jednoduchého formuláře
- osvojovat si přízvuk, rytmus, melodii základních typů vět
- používat sloveso „be, have, can, must“ ve spojení se všemi osobními zájmeny i v otázce a záporu
- seznamovat se s přítomným časem prostým a průběhovým
- znát pravopis známých výrazů
- tématické okruhy:
  - počasí, příroda

- školní předměty
- hodiny, data
- TV programy
- aktivity ve volném čase, hobby
- svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu
- příběhy, pohádky
- bezpečnost při práci s online aplikacemi, elektronický formulář – osobní údaje, vytvoření hesla apod.

### Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<b>Osobnostní a sociální výchova</b>	<i>Osobnostní rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ kreativita</li> <li>1.1. dramatizace</li> <li>❖ rozvoj schopností poznávání</li> <li>1.2. poslech</li> <li>1.3. práce s textem</li> <li>1.4. vedení dialogu</li> <li>❖ psychohygiena</li> <li>hry</li> </ul>
	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ poznávání lidí</li> <li>1.5. dopis</li> <li>❖ kooperace a kompetice</li> <li>1.6. soutěže</li> <li>❖ mezilidské vztahy</li> <li>1.7. hry, soutěže</li> <li>❖ komunikace</li> <li>1.8. hry, dialogy</li> </ul>
	<i>Morální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> <li>1.9. skupinová práce, soutěže</li> </ul>
<b>Výchova demokratického</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	
	<i>Formy participace občanů v pol.</i>	

<b>občana</b>	<i>životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	1.10. hry, soutěže a skupinová práce
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	1.11. Evropský den jazyků – beseda, video, diskuse
	<i>Objevujeme Evropu</i>	anglicky mluvící země – zvyky a tradice
	<i>Jsmo Evropané</i>	
<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	1.12. zvyky a tradice 1.13. přísloví 1.14. školství – školní uniformy, předměty, rozvrh
	<i>Lidské vztahy</i>	
	<i>Etnický původ</i>	
	<i>Multikultura</i>	1.15. písně, hry, říkadla 1.16. dramatizace pohádky v AJ – vánoční představení
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	
	<i>Ekosystémy</i>	
	<i>Základní podmínky života</i>	
	<i>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>	
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	1.17. zvířata a jejich svět
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	1.18. využití internetu k vyhledávání informací

## Mezipředmětové přesahy

ČJ: rozdíly a shody českého a anglického jazyka (některá podstatná jména velkým písmenem, určité a neurčité členy)

- M: základní a řadové číslovky, řešení logických úloh
- VL: jednoduché reálie Velké Británie, Evropa
- VV, Př: používání anglických slovíček v učivu (barvy, zvířata, části těla)
- HV: anglické písně
- TV: pokyny k pohybovým aktivitám
- PV: výrobek provedený podle anglického návodu
- LV: dramatizace pohádek

školní a třídní besídky a akce obohacené výstupy v angličtině

### 3.3 MATEMATIKA

#### VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

#### VZDĚLÁVACÍ OBOR: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

#### VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: **MATEMATIKA**

---

##### *Charakteristika vzdělávací oblasti*

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

##### *Obsahové, časové a organizační členění vyučovacího předmětu*

Časová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	CELKEM
4	5 (4+1)	5 (4+1)	5 (4+1)	5 (4+1)	24

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového

software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Do vyučovacího předmětu Matematika jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

### *Cílové zaměření vzdělávací oblasti*

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu

a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely

- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

### *Výchovné a vzdělávací strategie*

#### **Kompetence k učení**

##### *Učitel*

- ✓ probouzí u žáka pozitivní vztah k matematice a učení (volba zábavných úkolů, hravá forma)
- ✓ vede žáka k vyhledávání a třídění předložených informací
- ✓ předkládá obecně užívané termíny, znaky a žáci je používají logicky a v souvislostech (dětské peníze)

#### **Kompetence k řešení problémů**

##### *Učitel*

- ✓ vede žáka k rozhodnutí pro určitý způsob řešení a obhajobu postupu (slovní úlohy)
- ✓ zadává úkoly, které nutí žáka využít vlastních zkušeností nebo zkušeností spolužáků (kooperace)
- ✓ podporuje kreativitu

#### **Kompetence komunikativní**

##### *Učitel*

- ✓ učí žáka porozumět různým způsobům záznamu matematických úloh (tabulky, PC)
- ✓ vede žáka k vyjádření myšlenek v logickém sledu
- ✓ rozvíjí dovednost aplikovat matematické postupy v praxi (nakupování)



## ***Kompetence sociální a personální***

### *Učitel*

- ✓ nabízí žákům spolupráci ve skupinách
- ✓ společně s žáky vyvozuje pravidla pro práci ve skupině (týmu)
- ✓ vytváří prostředí spolupráce a pomoci mezi spolužáky

## ***Kompetence občanské***

### *Učitel*

- ✓ vede žáka k uvědomování si svých práv a povinností nejen ve škole
- ✓ učí žáka empatii k ostatním lidem (prevence šikany)

## ***Kompetence pracovní***

### *Učitel*

- ✓ rozvíjí u žáka smysl pro povinnost a dodržování vymezených pravidel (plnění domácích úkolů)
- ✓ uplatňuje důslednost (kontrola plnění úkolů)
- ✓ vede žáka ke správnému a bezpečnému používání pomůcek

## ***Kompetence digitální***

### *Učitel*

- ✓ učí žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem
- ✓ vede žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- ✓ motivuje žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru)
- ✓ klade důraz na používání kalkulačky, např. při provádění kontroly odhadů

## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Matematika a její aplikace	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Matematika a její aplikace	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Matematika</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>1. období / 1.- 3. ročník</b>
<b>Číselné operace</b>			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</li> <li>➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100, zná matematické operátory +, -, =, &lt;, &gt; a umí je zapsat</li> <li>➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</li> <li>➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</li> <li>➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20</li> </ul>			
<b>Geometrie v rovině a prostoru</b>			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit</li> <li>➤ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují, umí používat pravítko</li> <li>➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</li> </ul>			
<b>Závislosti a práce s daty</b>			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek</li> <li>➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</li> <li>➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi</li> </ul>			

UČIVO	
<b>1. ROČNÍK</b>	Matematika – Číselné operace
<ul style="list-style-type: none"> <li>• počítání předmětů, obrázků v daném souboru</li> <li>• vytváření konkrétních souborů s daným počtem prvků</li> <li>• porovnávání jejich množství</li> <li>• poznávání, čtení a psaní čísel</li> <li>• číselná řada – orientace na číselné ose</li> <li>• číslo nula</li> <li>• porovnávání čísel, znaky rovnosti a nerovnosti včetně znamének</li> <li>• sčítání a odčítání v oboru do 20 včetně (bez přechodu desítky)</li> <li>• názorné zavedení sčítání a odčítání</li> <li>• zápis početních příkladů, znaky +, -, =</li> <li>• záměna sčítanců</li> <li>• řešení a vytváření jednoduchých slovních úloh s mat. operacemi sčítání a odčítání</li> <li>• řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů o <math>n</math> více, o <math>n</math> méně</li> <li>• sčítání a odčítání jednoduchých „číselných řetězců“</li> <li>• jednotky metr, litr, kilogram</li> </ul>	
<b>1. ROČNÍK</b>	Matematika – Nadstavbové učivo
<ul style="list-style-type: none"> <li>• sčítání a odčítání do 20 (včetně) s přechodem přes desítku</li> </ul>	
<b>1. ROČNÍK</b>	Matematika – Geometrie v rovině a prostoru
<ul style="list-style-type: none"> <li>• geometrické pojmy – vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned za</li> <li>• konkrétní orientace v prostoru</li> <li>• rovinné obrazce - kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník</li> <li>• tělesa – koule, krychle, kvádr, válec</li> </ul>	
<b>1. ROČNÍK</b>	Matematika – Závislosti a práce s daty
<ul style="list-style-type: none"> <li>• tabulky součtů a násobků</li> <li>• jednotky času</li> </ul>	
UČIVO	
<b>2. ROČNÍK</b>	Matematika – Číselné operace
<ul style="list-style-type: none"> <li>• sčítání a odčítání do 20 (včetně) s přechodem přes desítku vyvozené na základě manipulačních činností žáků</li> <li>• přirozená čísla 0 – 100</li> <li>• numerace do 100, vytváření představ čísel na základě názoru <ul style="list-style-type: none"> <li>○ posloupnost přirozených čísel</li> <li>○ počítání po desítkách</li> </ul> </li> </ul>	

- počítání po jednotkách v různých desítkách
- čtení a zápis čísel, číselná osa
- porovnávání čísel
- zaokrouhlování čísel na desítky na základě práce s číselnou osou
- sčítání a odčítání do 100
- sčítání a odčítání násobků 10
- sčítání a odčítání v jednotlivých desítkách s využitím analogie (typy:  $32 + 6$ ,  $57 - 4$ ,  $30 + 7$ ,  $90 - 8$ )
- sčítání a odčítání s přechodem desítek (typy:  $49 + 5$ ,  $25 + 30$ ,  $71 - 4$ ,  $93 - 20$ )
- sčítání a odčítání dvojciferných čísel
- vytváření jednoduchých slovních úloh k jednotlivým typům příkladů na sčítání a odčítání (využití při obchodování)
  - názorné zavedení násobilky 1, 2, 5, 10, 3, 4, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel
  - činnosti vedoucí k pochopení násobilky a jejímu procvičování
  - slovní úlohy, které vedou k pochopení úsudku několikrát více (s využitím peněz)

## 2. ROČNÍK

## Matematika – Geometrie v rovině a prostoru

- geometrické tvary rovinné a prostorové, hry s tvary

## UČIVO

## 3. ROČNÍK

## Matematika – Číselné operace

- písemné sčítání do 100
- písemné odčítání do 100 se zkouškou sčítání
- slovní úlohy vedoucí k porovnávání rozdílů
- násobení a dělení v oboru násobitelů do 100, automatizace spojů
- slovní úlohy vedoucí k násobení a dělení a rozlišování úsudků několikrát více, několikrát méně a jejich obměny
- na základě manipulačních činností rozlišovat úsudky: o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně
- násobení dvojciferných čísel jednociferným číslem
- užití závorek v příkladech se dvěma početními výkony
- přirozená čísla v oboru do 1000 – numerace
  - vytvoření představy čísel na základě názoru (peníze, čtvercová síť – činnosti žáků)
  - posloupnost přirozených čísel, počítání po stovkách, desítkách, jednotkách
  - čtení a zápis čísel
  - práce s číselnou osou (využití čtverečků s napsanými čísly k manipulaci)
  - porovnávání čísel
  - zaokrouhlování čísel na stovky, na desítky
- sčítání a odčítání v oboru do 1 000
  - sčítání a odčítání z paměti, příklady typu  $241 + 7$ ,  $322 - 3$ ,  $530 + 40$ ,  $380 - 20$ ) (při sčítání a odčítání čísel z paměti má nejvýše jedno číslo všechny tři číslice různé od nuly)

- písemné sčítání dvou trojčiferných čísel, odhady výsledků
- písemné odčítání dvou trojčiferných čísel, kontrola svého výpočtu sčítáním
- slovní úlohy s jedním početním výkonem a jejich obměny, první samostatné zápisy slovních úloh (na porovnání dvou trojčiferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojčiferných čísel, na vztah o několik více, o několik méně)
- provádění odhadu předběžného výsledku řešení
- slovní úlohy se dvěma početními výkony, využití námětů z obchodování

### 3. ROČNÍK

### Matematika – Geometrie v rovině a prostoru

- rýsování přímk, vzájemná poloha (rovnoběžky, různoběžky), průsečík přímek
- bod ležící na přímce a mimo přímku, úsečka – její označování a měření délky
- jednotky délky (metr, centimetr, milimetr, kilometr), jejich rozlišování, vytvoření správné představy o velikosti jednotek na základě činností, jednoduché převody
- čtverec a obdélník – jejich náčrty kreslené do čtvercové sítě i volně na papír
- rozvoj prostorové představivosti (stavby z krychlí na vrstvy)
- jednotky času (hodina, minuta, vteřina), jednoduché převody

### 3. ROČNÍK

### Matematika – Závislosti a práce s daty

- tabulky násobků
- jednotky času
- manipulace s bankovkami
- rozvíjení prostorové představivosti – stavebnice, soubory krychlí apod.
- rovné a křivé čáry
- praktické měření délek, jednotky délky: metr, centimetr
- jednotky času (hodina, minuta), poznávat, kolik je hodin na hodinách ručičkových i digitálních

### 2. ROČNÍK

### Matematika – Závislosti a práce s daty

- tabulky součtů a násobků
- jednotky času
- manipulace s mincemi

## Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<b>Osobnostní a sociální výchova</b>	<i>Osobnostní rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ rozvoj schopností poznávání</li> <li>❖ kreativita</li> </ul>
	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ mezilidské vztahy</li> <li>❖ komunikace</li> <li>❖ kooperace</li> </ul>
	<i>Morální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti               <ul style="list-style-type: none"> <li>- matematické názvosloví</li> <li>- slovní</li> <li>- práce ve skupinách (plánování, organizace, řešení, obhajoba řešení)</li> <li>- samostatná práce</li> <li>- domácí příprava</li> </ul> </li> <li>matematické soutěže a hry</li> </ul>
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonu, hodnocení společných jevů</li> <li>- slovní úlohy</li> <li>- práce ve skupinách</li> <li>- samostatná práce</li> <li>- domácí příprava</li> </ul>
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	
	<i>Objevujeme Evropu</i>	
	<i>J sme Evropané</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- překovávání stereotypů při řešení problémových úloh</li> <li>- utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti</li> <li>- slovní úlohy</li> </ul>
	<i>Kulturní diference</i>	

	<i>Lidské vztahy</i>	
	<i>Etnický původ</i>	
	<i>Multikultura</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- lidské vztahy (romské děti a děti ostatních státních příslušníků)</li> <li>- práce ve skupinách</li> <li>- matematické soutěže a hry</li> <li>- slovní úlohy</li> </ul>
	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	
<b><i>Environmentální výchova</i></b>	<i>Ekosystémy</i>	
	<i>Základní podmínky života</i>	
	<i>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>	
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	- slovní úlohy
<b><i>Mediální výchova</i></b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhodnocování soutěží</li> <li>- práce ve skupinách</li> </ul>

## Mezipředmětové přesahy

Prv: orientace v čase, jednotky času (1. roč.), týden, měsíc, rok (2. roč.), časové vztahy v souvislostech (3. roč.)

TV: počty (např. poskoky), měření vzdáleností, stopky

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Matematika a její aplikace	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Matematika a její aplikace	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Matematika</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>2. období / 4.- 5. ročník</b>
<b>Číslo a početní operace</b>			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</li> <li>➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000, p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla, p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</li> <li>➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách, tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</li> <li>➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy, rozeznává sudá a lichá čísla umí používat kalkulátor</li> <li>➤ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</li> <li>➤ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</li> <li>➤ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</li> <li>➤ porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</li> </ul>			
<b>Geometrie v rovině a prostoru</b>			
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</li> <li>➤ sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníka sečtením délek jeho stran p měří a porovnává délku úsečky, vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</li> <li>➤ sestrojí rovnoběžky a kolmice p sestrojí rovnoběžky a kolmice</li> <li>➤ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</li> <li>➤ rozezná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</li> </ul>			



p určí osu souměrnosti překládáním papíru pozná základní tělesa
<b>Závislosti, vztahy a práce s daty</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ vyhledává, sbírá a třídí data</li> <li>p vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu</li> <li>➤ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</li> <li>p orientuje se a čte v jednoduché tabulce</li> <li>určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích</li> <li>umí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi</li> <li>➤ doplní údaje, které chybí v tabulce</li> <li>➤ využije pro uspořádání získaných dat tabulku</li> <li>➤ zapíše a utřídí získaná data (např. výsledky pozorování) s využitím digitálních technologií</li> <li>➤ rozhodne, která data jsou podstatná s ohledem na řešený problém</li> <li>➤ získá nebo dohledá chybějící data v doporučeném digitálním zdroji</li> <li>➤ využije pro uspořádání získaných dat tabulku, diagram, schéma</li> <li>➤ navrhne způsob grafického záznamu informací za pomoci digitálních technologií</li> <li>➤ posoudí, kdy mu digitální technologie napomohou při řešení úloh a problémů vycházejících z praktického života a využije je</li> </ul>
<b>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</li> </ul>

<b>UČIVO</b>	
<b>4. ROČNÍK</b>	<b>Matematika – Číslo a početní operace</b>
Přirozená čísla do 10 000 a větší jak 10 000 <ul style="list-style-type: none"> <li>• porovnávání čísel, zápis čísel v desítkové soustavě</li> <li>• zaokrouhlování čísel, číselná osa</li> <li>• sčítání a odčítání z paměti, vlastnosti</li> <li>• písemné sčítání a odčítání</li> <li>• násobení a dělení z paměti</li> <li>• jednoduché rovnice (typ <math>x = 500 - 200</math>) i v aplikaci na slovní úlohy (místo otazníku použít <math>x</math>)</li> <li>• dělení jednociferným dělitelem</li> <li>• písemné násobení dvojciferným číslem</li> <li>• arabské a římské číslice (letopočty)</li> </ul>	

Přirozená čísla větší jak milion <ul style="list-style-type: none"> <li>• zápis čísel</li> <li>• porovnávání čísel</li> <li>• zaokrouhlování čísel</li> <li>• číselná osa</li> <li>• početní operace a jejich vlastnosti</li> <li>• kontrola výpočtů</li> <li>• jednotky délky, hmotnosti, objemu a času</li> <li>• slovní úlohy zadané netradičním způsobem</li> <li>• úlohy vyžadující činnost rozdělování na části</li> </ul>	
Zlomky <ul style="list-style-type: none"> <li>• zlomek, zlomková čára</li> <li>• výpočet části z celku</li> <li>• polovina, čtvrtina, pětina, třetina, desetina</li> <li>• sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem</li> </ul>	
<b>4. ROČNÍK</b>	Matematika – Geometrie v rovině a prostoru
<ul style="list-style-type: none"> <li>• bod, polopřímka, přímka, úsečka – osa, střed, grafický součet, rozdíl a násobek</li> <li>• různoběžky, rovnoběžky</li> <li>• pravý úhel, kolmice</li> <li>• kružnice, kruh, poloměr, průměr</li> <li>• trojúhelník – rovnostranný, rovnoramenný, pravoúhlý, obecný – vlastnosti             <ul style="list-style-type: none"> <li>- sestrojení trojúhelníka ze tří stran pomocí kružítka</li> <li>- čtverec a obdélník – obvod</li> <li>- obsah čtverce a obdélníku</li> </ul> </li> </ul>	
<b>4. ROČNÍK</b>	Matematika – Závislosti, vztahy a práce s daty
<ul style="list-style-type: none"> <li>• převody jednotek délky – km, m, cm, mm</li> <li>• převody jednotek hmotnosti – kg, g, tuna</li> <li>• jednotky času - převody</li> <li>• tabulky a grafy</li> </ul>	
Jízdní řád <ul style="list-style-type: none"> <li>• matematické údaje v bydlišti, vlasti</li> <li>• práce s daty v elektronické podobě</li> </ul>	

UČIVO

**5. ROČNÍK**

Matematika – Číslo a početní operace

Přirozená čísla v oboru do 1 000 000

- čtení, zápis, odhad, porovnávání, zaokrouhlování, zápis v desítkové soustavě, zobrazení na číselné ose, početní operace (sčítání a odčítání, násobení 1-ciferným až 3-ciferným činitelem, dělení 1-ciferným a 2-ciferným dělitelem), slovní úlohy
- převody jednotek
- přímá úměra
- průměr
- průměrná rychlost

Zlomky

- pojmy: čítec, jmenovatel, zlomková čára
- čtení a zápis
- porovnávání
- základní početní operace zlomků se stejným jmenovatelem
- slovní úlohy k určování části z celku

Desetinná čísla

- pojmy: desetiny, setiny, tisíciny
- čtení a zápis
- zápis zlomek – desetinné číslo (desetinné zlomky)
- porovnávání desetinných čísel
- znázorní desetinné číslo na číselné ose, čtvercové síti nebo kruhovém diagramu
- číselná osa (kladná a záporná část) – měření teploty,

Prvotní základy fin. matematiky

- účtovací období – rok, pololetí, čtvrtletí
- pojmy: úrok, úvěr, daně, slevy a zdražení (využití zlomků), hrubá a čistá mzda,
- vyjádření dlužné částky

**5. ROČNÍK**

Matematika – Geometrie v rovině a prostoru

- trojúhelník
  - pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný, obecný
  - obvod
  - sestavení
  - trojúhelníková nerovnost
- čtverec
  - úhlopříčky

- obvod, obsah
- sestrojení
- obdélník
  - úhlopříčky
  - obvod, obsah
  - sestrojení
- mnohoúhelník – obvod
- poloha kružnic
- osově souměrné útvary
- souřadnice bodů
- rovnoběžník
  - rovnoběžky
- geometrická tělesa
  - kvádr, krychle, koule, jehlan, kužel, válec
- povrch krychle a kvádrů

## 5. ROČNÍK

## Matematika – Závislosti, vztahy a práce s daty

- jednotky obsahu
- jednotky objemu – litr, hektolitr
- orientace v jízdním řádu
- obsahy slož. Obrasců
- graf ve čtvercové síti
- práce s doporučenými digitálními zdroji
- třídění získaných nebo vyhledaných dat podle daných/zvolených kritérií
- základy práce s daty v tabulkovém procesoru
- objevování a experimentování s digitálními technologiemi při řešení matematických problémů

## Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b></p>	<p><i>Osobnostní rozvoj</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ rozvoj schopností poznávání – pozornost a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, schopnost vidět věci jinak</li> <li>❖ kreativita – pružnosti nápadů, schopnost vidět věci jinak</li> <li>❖ seberegulace a sebeorganizace – organizace času, plánování učení</li> </ul>
---	---------------------------------	---

	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ mezilidské vztahy – pohled na svět očima druhého</li> <li>❖ komunikace – informování, vysvětlování kooperace</li> </ul>
	<i>Morální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> <li>- matematické názvosloví</li> <li>- slovní a konstrukční úlohy</li> <li>- práce ve skupinách (plánování, organizace, řešení, interpretace, obhajoba řešení)</li> <li>- samostatná práce (plánování, organizace, řešení, sebekontrola, obhajoba řešení)</li> <li>- domácí příprava</li> <li>- matematické soutěže a hry</li> <li>- zvolené formy a metody výuky začleňují Osobnostní a sociální výchovu do celého výchovně vzdělávacího procesu</li> </ul> </li> </ul>
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	❖ spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ spravedlnost, řád, norma, zákon <ul style="list-style-type: none"> <li>- uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonu, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů</li> <li>- slovní a konstrukční úlohy</li> <li>- práce ve skupinách (obhajoba vlastního řešení ve skupině)</li> <li>- samostatná práce (sebekontrola, obhajoba vlastního řešení)</li> <li>- domácí příprava</li> </ul> </li> </ul>
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zlomky – rozpočty zemí, porovnání území, obyvatelstva...</li> <li>- odlišnosti v měření a vážení</li> </ul>
	<i>Objevujeme Evropu</i>	- cestování letadlem, lodí, autobusem, vlakem
	<i>Jsme Evropané</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- překonávání stereotypů při řešení problémových úloh, utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti</li> <li>- slovní úlohy</li> <li>- práce ve skupinách</li> </ul>
<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	
	<i>Lidské vztahy</i>	

	<i>Etnický původ</i>	- lidské vztahy (romské děti a děti ostatních státních příslušníků) - práce ve skupinách - matematické soutěže a hry
	<i>Multikultura</i>	-
	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>	
	<i>Základní podmínky života</i>	
	<i>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>	
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	- globální oteplování – slovní úlohy
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	- uspořádání
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	- časový harmonogram

## Mezipředmětové přesahy

- ČJ: čtení – zadání slovních úloh, srozumitelné a logické vyjadřování, formulace a intonace otázek  
sloh – tvorba slovních úloh, volba jazykových prostředků  
psaní – přehledný zápis slovní úlohy, úprava písemností
- A: čísla a početní výkony v cizím jazyce
- VL: slovní úlohy s vlastivědnými tématy
- Př: slovní úlohy s přírodovědnými tématy
- VV: nákresy, grafické znázornění geometrických a aritmetických úloh, origami
- TV: vzdálenosti, záznam a měření výkonů

## 3.4 INFORMATIKA

### **VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMATIKA**

### **VZDĚLÁVACÍ OBOR: INFORMATIKA**

### **VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: INFORMATIKA**

---

#### *Charakteristika vzdělávací oblasti*

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání. Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

#### *Obsahové, časové a organizační členění vyučovacího předmětu*

Časová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	CELKEM
			1 (0+1)	1	24

Předmět inforaticka dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova inforatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi

vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

### *Cílové zaměření vzdělávací oblasti*

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- ✓ systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- ✓ nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ✓ ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- ✓ porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- ✓ rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- ✓ komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- ✓ standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- ✓ posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- ✓ nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- ✓ otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

### *Výchovné a vzdělávací strategie*

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

### **Kompetence k učení**

*Učitel vede žáka k:*

- ✓ vyhledávání a třídění informací, efektivnímu využívání v procesu učení v tvůrčích činnostech a praktickém životě
- ✓ zpracování, porovnávání výsledků a jejich posuzování (číselné a grafické záznamy, jejich vyhodnocování)
- ✓ projevování ochoty věnovat se dalšímu studiu (kladná motivace, různorodý způsob práce)



- ✓ pozitivnímu vztahu k učení (sebehodnocení, získávání nových informací)
- ✓ pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- ✓ poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií

### **Kompetence k řešení problémů**

*Učitel vede žáka k:*

- ✓ vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, přemýšlení o jejich příčinách, promýšlení způsobů řešení problému (pozorování okolního světa, řešení problémů ve skupinách, projekty na problémové téma)
- ✓ vyhledávání informací k řešení problému, formulace cílů při rozhodování o řešení problému, objevování různých variant řešení, oceňování nepříznivých důsledků, vyhodnocení nejlepší varianty, formulace rozhodnutí
- ✓ obhajobě vlastního nebo týmového rozhodnutí
- ✓ schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- ✓ porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledávaných informací

### **Kompetence komunikativní**

*Učitel vede žáka k:*

- ✓ formulování a vyjadřování své myšlenky v logickém sledu, k výstižnému vyjadřování v písemném i ústním projevu
- ✓ účinnému zapojování se do diskuze, k obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci (žák žáku učitelem, nadané děti připravují úkoly ostatním)
- ✓ využívání informačních prostředků pro kvalitní komunikaci s okolním světem
- ✓ porozumění různým typům textů a záznamů a jiných informačních a komunikačních prostředků a jejich tvořivému využití při osobním rozvoji a aktivním zapojení do společenského dění
- ✓ tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

### **Kompetence sociální a personální**

*Učitel vede žáka k:*

- ✓ účinné spolupráci ve skupině, pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce (kooperativní učení, projekty, skupinová práce – přijetí nových rolí, zodpovědnost za práci pro skupinu)
- ✓ ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi – k upevňování dobrých mezilidských vztahů (pomoc nadaných žáků méně nadaným žákům)
- ✓ respektování různých hledisek (pozorně vyslechne názor jiného – čerpá poučení z toho, co si ostatní děti o něm myslí a říkají)
- ✓ podpoře sebedůvěry a samostatnosti žáka (posílení sebedůvěry žáka, testy – učení se chybou)

## ***Kompetence občanské***

*Učitel vede žáka k:*

- ✓ uvědomění práv a povinností ve škole i mimo školu
- ✓ motivaci a chuti řešit ekologické a environmentální problémy
- ✓ respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- ✓ zaujetí odpovědného a etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

## ***Kompetence pracovní***

*Učitel vede žáka k:*

- ✓ vede k plnění povinností a přístupu k výsledkům pracovních činností nejen z hlediska kvality, ale i společenských hodnot (zodpovědný přístup k zadaným úkolům, dbát na úplné dokončení práce, zpracovávání údajů ze současného působení školy – informace pro veřejnost)
- ✓ nabízí dostatečného množství situací k propojení problematiky dítěte, jeho zájmové činnosti a společnosti
- ✓ vede k šetrné práci s výpočetní technikou

## ***Kompetence digitální***

*Učitel vede žáka k:*

- ✓ k používání digitálních zařízení a jejich běžnému využití v životě
- ✓ využívání digitálních zařízení při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- ✓ k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- ✓ získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálních obsahů, k tomu volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- ✓ vytváření a úpravě digitálních obsahů, kombinaci různých formátů a k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- ✓ k využívání digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- ✓ k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a k reflexi rizika jejich využívání
- ✓ k předcházení situací ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situací s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; ke spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí a k etickému jednání

## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Informatika	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Informatika	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Informatika</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>2. období / 4.-5. ročník</b>
<b>DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ</b>			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</li> <li>➤ popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</li> <li>➤ vyčte informace z daného modelu</li> <li>➤ p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat</li> <li>➤ p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví</li> </ul>			
<b>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</b>			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</li> <li>➤ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</li> <li>➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</li> <li>➤ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</li> <li>➤ p sestavuje symbolické zápisy postupů</li> <li>➤ p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení</li> <li>➤ p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů</li> </ul>			
<b>INFORMAČNÍ SYSTÉM</b>			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi</li> <li>➤ pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</li> <li>➤ p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky</li> <li>➤ p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</li> </ul>			
<b>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</b>			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</li> <li>➤ propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</li> <li>➤ dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</li> <li>➤ p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu</li> <li>➤ p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi</li> </ul>			

UČIVO	
4. ROČNÍK - 5. ROČNÍK	DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů</li> <li>➤ kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace</li> <li>➤ modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka</li> </ul>	
UČIVO	
4. ROČNÍK - 5. ROČNÍK	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci</li> <li>➤ programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu</li> <li>➤ kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem</li> </ul>	
UČIVO	
4. ROČNÍK - 5. ROČNÍK	INFORMAČNÍ SYSTÉM
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi</li> <li>➤ práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu</li> </ul>	
UČIVO	
4. ROČNÍK - 5. ROČNÍK	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů</li> <li>➤ počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat</li> <li>➤ bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla</li> </ul>	

## Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<b>Osobnostní a sociální výchova</b>	<i>Osobnostní rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ rozvoj schopností poznávání – pozornost a soustředění</li> <li>❖ kreativita – pružnosti nápadů, schopnost vidět věci jinak</li> <li>❖ seberegulace a sebeorganizace – organizace času, plánování učení</li> </ul>
	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ mezilidské vztahy – pohled na svět očima druhého</li> <li>❖ komunikace – informování, vysvětlování</li> <li>❖ kooperace, organizace práce skupiny</li> </ul>
	<i>Morální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti               <ul style="list-style-type: none"> <li>- práce ve skupinách (plánování, organizace, řešení, interpretace, obhajoba řešení)</li> <li>- samostatná práce (plánování, organizace, řešení, sebekontrola, obhajoba řešení)</li> <li>- domácí příprava</li> <li>- soutěže a hry</li> </ul> </li> </ul>
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	posuzování a hodnocení společenských jevů, procesů, událostí a problémů z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ schopnost zaujetí vlastního stanoviska</li> </ul>
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech</li> </ul>
	<i>Objevujeme Evropu</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy</li> </ul>
	<i>Jsme Evropané</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ orientace v nabídce vzdělávacích a zájmových příležitostí</li> </ul>
<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	
	<i>Lidské vztahy</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- lidské vztahy (romské děti a děti ostatních státních příslušníků)</li> <li>- práce ve skupinách, komunikace, respektování práv druhých</li> </ul>
	<i>Etnický původ</i>	
	<i>Multikultura</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ znalosti některých základních pojmů multikulturní terminologie</li> </ul>

	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>	
	<i>Základní podmínky života</i>	odpovědnost současné generace
	<i>Lidské aktivity a problémy živ. Prostředí</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ závažnost ekologických problémů a jejich propojenost</li> <li>❖ způsoby řešení ekologických problémů možnost navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky, ...</li> </ul>
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací</li> <li>❖ ověřování informací sdělení, kritická analýza</li> </ul>
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	❖ vlastní produkce
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ zdroj informací, zábavy, naplnění volného času</li> <li>❖ role médií v každodenním životě</li> </ul>
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	❖ vlastní produkce
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	❖ týmová práce

## 3.4 PRVOUKA

**VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT**

**VZDĚLÁVACÍ OBOR: ČLOVĚK A JEHO SVĚT**

**VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PRVOUKA**

---

### *Charakteristika vzdělávací oblasti*

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat, uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

*Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu*

Časová dotace:

1. ročník

2. ročník

3. ročník

4. ročník

5. ročník

CELKEM

Předmět směřuje k rozvoji osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti.

Prvouka v 1. ročníku je soustředěna kolem dvou základních témat. Zejména v 1. pololetí je to téma „Jsem školák“ a celý rok téma „Rok a roční období“. Ve druhém ročníku je pro děti zajímavé využití jejich nově nabyté dovednosti čtení a psaní. I ve třetím ročníku, stejně jako v obou předcházejících, je stále zdrojem jejich informací bezprostřední dětská zkušenost a konkrétní jevy v přírodě a společnosti. Na základě těchto konkrétních zkušeností dochází k prvním zobecněním a k vytváření postojů.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

### *Výchovné a vzdělávací strategie*

#### **Kompetence k učení**

##### *Učitel*

- ✓ učí žáky využívat pro učení vhodné informační zdroje (učebnice, pracovní listy, dětské knihy, časopisy) a vhodné učební pomůcky (encyklopedie)
- ✓ rozvíjí učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- ✓ seznamuje žáky se základními termíny, znaky a symboly
- ✓ učí žáky kriticky zhodnotit výsledky svého učení – korigovat své chyby a diskutovat o nich

#### **Kompetence k řešení problémů**

##### *Učitel*

- ✓ motivuje žáka k řešení daného problému
- ✓ vede žáka k využívání vlastních zkušeností
- ✓ směřuje žáka, aby si ověřil správnost řešení problémů
- ✓ učí ho obhájit svá rozhodnutí

#### **Kompetence komunikativní**

##### *Učitel*

- ✓ rozvíjí u žáka dovednost porozumět, reprodukovat vyslechnuté sdělení
- ✓ formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- ✓ využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními lidmi
- ✓ rozumět různým typům záznamů, obrazovým materiálům
- ✓ naslouchat promluvám druhých lidí, účinně se zapojit do diskuse, vhodně reagovat



## ***Kompetence sociální a personální***

### *Učitel učí žáka*

- ✓ spolupracovat ve skupině, vytvářet a respektovat pravidla práce v týmu
- ✓ v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- ✓ přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- ✓ podílet se na vytváření příjemné atmosféry ve skupině
- ✓ ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

## ***Kompetence občanské***

### *Učitel učí žáka*

- ✓ uvědomovat si odpovědnost k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli
- ✓ respektovat přesvědčení druhých lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení
- ✓ respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

## ***Kompetence pracovní***

### *Učitel učí žáka*

- ✓ používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- ✓ uvědomovat si smysl pro povinnost (příprava na výuku)

## ***Kompetence digitální***

### *Učitel učí žáka*

- ✓ dávat důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- ✓ dodržovat pravidla chování při interakci v digitálním prostředí, chránit osobní údaje a uvědomovat si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- ✓ respektovat autorská práva při využívání obrázků, videí a informací
- ✓ zdravě využívat online technologie, uvědomovat si zdravotní rizika, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a předcházet jim např. zařazováním relaxačních chvil
- ✓ zkoumat přírodu s využitím online aplikací a vhodně využívat digitálních map a navigací
- ✓ plánovat a realizovat pozorování a pokusy s účelným využitím digitálních technologií

## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Člověk a jeho svět	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Člověk a jeho svět	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: Prvouka	OBDOBÍ/ROČNÍK: 1. období / 1.-3. ročník
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<p><b>Žák</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a své školy p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy, popíše a zvládne cestu do školy</li> <li>➤ začlení svou obec do příslušného kraje, pozoruje a popíše změny v obci</li> <li>➤ <b>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</b> p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</li> <li>➤ <b>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</b> p provede jednoduchý pokus podle návodu</li> <li>➤ roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</li> <li>➤ <b>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</b> p zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy, má osvojené základy společenského chování, při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně, projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</li> <li>➤ <b>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</b> p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti</li> <li>➤ <b>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</b> p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase, zná rozvržení svých denních činností</li> <li>➤ <b>pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu</b></li> <li>➤ <b>uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</b> p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, poznává různé lidské činnosti</li> <li>➤ <b>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</b></li> <li>➤ uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění, pojmenuje hlavní části lidského těla</li> <li>➤ <b>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</b></li> </ul>			

p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných, uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu

- **chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek**

chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

- **reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech**

reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

UČIVO	
<b>1. ROČNÍK</b>	Prvouka
<ul style="list-style-type: none"> <li>• jsem školák</li> <li>• moje rodina</li> <li>• rok, roční doby</li> <li>• orientace v čase, dny, hodiny</li> <li>• pečujeme o své zdraví, projekt Zdravé zuby</li> <li>• jsem chodec</li> <li>• bezpečnostní prvky v dopravě</li> <li>• krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru</li> <li>• čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</li> <li>• domácí zvířata a jejich mláďata (exkurze – farma)</li> <li>• peníze, hotovostní placení</li> <li>• Slabikář dětských práv</li> </ul>	
<b>2. ROČNÍK</b>	Prvouka
<ul style="list-style-type: none"> <li>• žiji mezi lidmi</li> <li>• náš rok</li> <li>• příroda kolem nás</li> <li>• pečujeme o zdraví, projekt Zdravé zuby</li> <li>• technika a práce lidí</li> <li>• dopravní výchova – chodec</li> <li>• krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru</li> <li>• čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</li> <li>• životní prostředí, třídění odpadu</li> </ul>	

- peníze, hotovostní placení
- Slabikář dětských práv

### 3. ROČNÍK

Prvouka

- místo, kde žiji – naše obec
- neživá příroda (objem, hmotnost, teplota, čas), koloběh vody
- živá příroda (sběr léčivých rostlin)
- živočichové
- člověk, otužování, návykové látky, projekt Zdravé zuby
- návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost
- nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- označování nebezpečných látek
- ochrana přírody a životního prostředí (třídění odpadu), exkurze do chráněné krajinné oblasti – seznámení s krajinnou oblastí, kde je zásah lidí do přírody minimální, zásady chování v chráněné oblasti, projekt Živá zahrada
- ochranné a bezpečnostní prvky v dopravě
- krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru
- předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích
- čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- peníze, hotovostní placení
- banka jako správce peněz
- Slabikář dětských práv
- uplatňovat základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevovat vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, dodržovat zásady zdravé práce s digitálními technologiemi
- provádět jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určovat jejich společné a rozdílné vlastnosti a změřit základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů, přístrojů i s využitím digitálních technologií
- p:uplatňovat základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevovat vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, dodržovat zásady zdravé práce s digitálními technologiemi
- p:provádět jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určovat jejich společné a rozdílné vlastnosti a změřit základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů, přístrojů i s využitím digitálních technologií

### Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<b>Osobnostní a sociální</b>	<i>Osobnostní rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ rozvoj schopnosti poznávání – Jsem školák (1. roč.)</li> <li>❖ sebepoznání a sebepojetí – Jsem školák (1. roč)</li> </ul>
------------------------------	--------------------------	--

<b>výchova</b>	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ komunikace – pozdrav, prosba, omluva, neverbální komunikace – Žiji mezi lidmi (2. roč.)</li> <li>❖ poznávání lidí</li> <li>❖ mezilidské vztahy – ve třídě, škole, rodině – Jsem školák (1. roč.), Žiji mezi lidmi (2. roč.)</li> <li>❖ komunikace s operátory tísňových linek – správný popis události</li> </ul>
	<i>Morální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> <li>❖ etiketa v dopravních prostředcích</li> </ul>
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	Slabikář dětských práv (1. – 3. roč.)
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	Naše obec (3. roč.)
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ spravedlnost, řád, norma, zákon <ul style="list-style-type: none"> <li>- uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonu, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů</li> <li>- slovní a konstrukční úlohy</li> <li>- práce ve skupinách (obhajoba vlastního řešení ve skupině)</li> <li>- samostatná práce (sebekontrola, obhajoba vlastního řešení)</li> <li>- domácí příprava</li> </ul> </li> </ul>
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	
	<i>Objevujeme Evropu</i>	
	<i>Jsme Evropané</i>	
<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	Náš rok (2. roč.)
	<i>Lidské vztahy</i>	Technika a práce lidí (2. roč.)
	<i>Etnický původ</i>	
	<i>Multikultura</i>	
	<i>Princip soc. smíru a</i>	

	<i>solidarity</i>	
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>	Příroda kolem nás (2. roč.)
	<i>Základní podmínky života</i>	Živá příroda (3. roč.)
	<i>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>	
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	-
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	-

## Mezipředmětové přesahy

Téměř všechna témata v 1. – 3. ročníku budou dále využívána i v jiných předmětech – JČ, M, VV, AJ, HV, PV, TV.

Ve čtení a LV – básně, úryvky z knih, časopisů

M – slovní úlohy jednotky času, hmotnosti, objemu, míry

AJ – překládání některých slovíček, zajímavosti z těchto zemí k tématům

VV – tematické práce, malba, kresba, koláže

PV – k daným tématům modelování, práce s papírem, přírodním materiálem, textilem

TV – dopravní výchova, bezpečnost, zdravotní hygiena

HV – písně k tématům

### 3.5 VLASTIVĚDA

**VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT**

**VZDĚLÁVACÍ OBOR: ČLOVĚK A JEHO SVĚT**

**VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: VLASTIVĚDA**

---

#### *Charakteristika vyučovacího předmětu*

*Obsahové, časové a organizační vymezení*

Časová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	CELKEM
			2	2	4

Vlastivěda navazuje na Prvouku. Je to komplexní předmět, který buduje vědomosti a postoje, jež budou v dalších letech rozvíjeny v předmětech: Dějepis, Zeměpis, Občanská výchova. Všechny složky (dějepisná, zeměpisná i občansko-výchovná) nejsou ve vyučování oddělovány. Na konci tohoto období je dítě orientováno v základních pojmech a souvislostech a má vytvořeny základy postojů k okolnímu světu, na úrovních: rodina, škola, obec, region, vlast, Evropa, svět. Předmět integruje poznatky z vyučování a života, s dalšími informacemi ze sdělovacích prostředků. Složku dějepisnou nelze chápat jako systematickou výuku historie.

Vyučovací předmět využívá:

1. vycházek a exkurzí do zajímavých míst z hlediska zeměpisného, historického i přírodního
2. samostatných prací žáků – žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo skupinách (výrobky sloužící k výzdobě školy)
3. audiovizuální techniku, interaktivní tabuli, výukové programy
4. mapy, pracovní listy, učebnice, folie a jiné pomůcky

#### *Cílové zaměření vzdělávací oblasti*

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

## *Výchovné a vzdělávací strategie*

### **Kompetence k učení**

#### *Učitel*

- ✓ učí žáky využívat pro učení vhodné informační zdroje
- ✓ rozvíjí u žáků učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- ✓ učí je operovat s obecně užívanými základními termíny, znaky, symboly a značkami
- ✓ vede je k tomu, aby uměli kriticky zhodnotit výsledky svého učení
- ✓ učí je samostatně pozorovat
- ✓ učí žáky využívat poznatků z exkurzí
- ✓ využívá audiovizuální techniku ke snadnějšímu učení

### **Kompetence k řešení problémů**

#### *Učitel*

- ✓ vede žáky k tomu, aby uměli využívat získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému
- ✓ vede žáky k prezentaci svých výsledků

### **Kompetence komunikativní**

#### *Učitel*

- ✓ rozvíjí u žáků dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat vyslechnuté sdělení
- ✓ učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- ✓ rozvíjí dovednost reprodukovat vyslechnuté nebo přečtené sdělení
- ✓ učí žáky vhodně reagovat – výklady
- ✓ učí je rozumět různým typům záznamů a obrazových materiálů
- ✓ učí žáky využívat informační a komunikační prostředky

### **Kompetence sociální a personální**

#### *Učitel učí žáky*

- ✓ spolupracovat ve skupině, vytvářet a respektovat pravidla práce v týmu



- ✓ v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- ✓ přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, respektovat různá hlediska

### ***Kompetence občanské***

#### *Učitel*

- ✓ vede žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení
- ✓ učí žáky respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- ✓ učí je respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

### ***Kompetence pracovní***

#### *Učitel*

- ✓ učí žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- ✓ učí je adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky – výuka mimo školu

## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Člověk a jeho svět	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Člověk a jeho svět	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Vlastivěda</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>2. období / 4.- 5. ročník</b>
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</b></li> <li>➤ <b>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</b> p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany, řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</li> <li>➤ <b>rozdlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a <del>polekoulí</del></b> p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</li> <li>➤ <b>vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z <del>hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</del></b> p zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti</li> <li>➤ porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</li> <li>➤ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly státu a jejich význam p pozná státní symboly České republiky</li> <li>➤ <b>využívá <del>archivů</del>, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</b></li> <li>➤ <b>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</b> p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách, zná významné události, které se vztahují k regionu a kraji,</li> <li>➤ vyjádřit na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodit a dodržovat pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) i při interakci v digitálním světě</li> <li>➤ rozpoznat ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, která nelze tolerovat</li> <li>➤ formulovat a dodržovat zásady zdravého a bezpečného přístupu k práci s digitálními technologiemi, rozeznat nebezpečí v digitálním prostředí a vybrat informace, které o sobě může zveřejnit</li> <li>➤ p: dodržovat pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) i při interakci v digitálním světě</li> <li>➤ p: rozpoznat ve svém okolí i v digitálním světě nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</li> </ul>			
UČIVO			
<b>4. ROČNÍK</b>		Vlastivěda – Místo, kde žijeme	

- znázornění naší vlasti na mapě – zmenšenina
- značky na mapě, měřítko mapy, světové strany, směrová růžice
- rozdíl mezi životem ve městě a na vesnici
- obec – charakteristika naší obce, její popis, plán obce – části
- místní krajina, okres, kraj
- povrch, podnebí, vodstvo našeho okolí, mapa místní oblasti
- náš region v minulosti, pověsti
- regionální zvláštnosti
- významná města v okolí, objekty, dopravní síť, cestovní ruch, památky
- Regiony
  - Praha – hlavní město, velkoměsto, plán Prahy, život v Praze, památky, z minulosti Prahy – mistr Hanuš, Faust
  - pohoří a nížiny (úvaly)
  - vodstvo (nejznámější řeky, rybníky, jezera, odtok do moří)
  - nerostné suroviny, průmysl
  - zemědělství
  - doprava
  - Brno, výrobní odvětví
  - oblasti České republiky
  - rekreace, významná místa, národní parky, CHKO

#### 4. ROČNÍK

#### Vlastivěda – Lidé kolem nás

- demokracie v naší zemi, státní symboly, státní svátky, památná místa
- právo, kultura
- domov, vlast, národ, národní hrdost, cizina

#### 4. ROČNÍK

#### Vlastivěda – Lidé a čas

- časová přímka, nejstarší osídlení naší vlasti – Lovci mamutů (Eduard Štorch a jeho tvorba)
- Keltové, Germáni
- příchod Slovanů na naše území, pravlast Slovanů (Staré pověsti české)
- Sámova říše
- Velká Morava – 4 panovníci – Mojmírovci, Cyril a Metoděj, Bořivoj a Ludmila
- Český stát za vlády Přemyslovců, čeští králové, vymření Přemyslovců
- Čechy za Lucemburků, Jan, Karel IV., vzdělanost a kultura, Václav IV.
- Jan Hus
- Husitské hnutí – Tábor, Jan Žižka, Zikmund Lucemburský
- Jiří z Poděbrad
- Jagellonci na našem trůnu

- život ve městech a na hradech
- počátek vlády Habsburků, Rudolf II.
- J. A. Komenský

#### UČIVO

#### 5. ROČNÍK

#### Vlastivěda – Místo, kde žijeme

Zeměkoule – součást vesmíru, vodstvo a pevniny – světadíly a oceány

Česká republika

- Povrch, hospodářství, cestovní ruch, památky jednotlivých regionů
- Symboly našeho státu
- Státní správa a samospráva
- Povrch, hospodářství, cestovní ruch a památky jednotlivých regionů

Evropa a svět

- Česká republika na mapě Evropy
- hranice Evropy
- poloostrovy a ostrovy
- povrch
- vodstvo
- státy a hlavní města:
  - severní Evropy
  - západní Evropy
  - jižní Evropy
  - východní Evropy
- sousední státy:
  - Slovensko – soused nejbližší
  - Polsko – severní soused, slovanský stát
  - Rakousko – jižní soused, vztahy
  - Německo – hospodářsky vyspělý stát, velmoc

#### 5. ROČNÍK

#### Vlastivěda – Lidé a čas

- Marie Terezie, Josef II.
- národní obrození
- 19. století – vynálezy, připomenutí roku 1848
- druhá polovina 19. století, 1. světová válka

- vznik 1. světové války, její důsledky – vznik ČSR, Masaryk
- meziválečný vývoj – části ČSR, hospodářství, úmrtí Masaryka, Beneš
- vznik 2. světové války, průběh, výsledky, Japonsko (Hitler, fašismus, Němci v našem pohraničí, Heydrich, atentát, Lidice, Ležáky, Terezín, Ploština)
- poválečný vývoj: - nástup komunismu
  - boj za demokracii
  - rozpad Československa
- stavební slohy na našem území
- shrnutí nejdůležitějších období našich dějin

### Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<b>Osobnostní a sociální výchova</b>	<i>Osobnostní rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ rozvoj schopnosti poznávání               <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládnutí práce s mapou – mapa ČR, plán Prahy, mapa Evropy – 4. a 5. roč.</li> <li>- rozvoj schopnosti prostudovat krátký text a nalézt podstatnou informaci 4. a 5. roč.</li> <li>- zapsat poznámky, zhotovit náčrt 4. a 5. roč.</li> <li>- řešení problémů</li> </ul> </li> <li>❖ seberegulace a sebeorganizace – 4. a 5. roč.               <ul style="list-style-type: none"> <li>- samostatná práce – organizace, plánování, sebekontrola</li> <li>- organizace vlastního času</li> </ul> </li> </ul>
	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ mezilidské vztahy.               <ul style="list-style-type: none"> <li>- skupinová práce – 4. a 5. roč., pomoc, podpora</li> </ul> </li> </ul>
	<i>Morální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ hodnoty, postoje, praktická etika</li> </ul>
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mám rád místo, kde žiji – 4. roč.</li> <li>- spolupráce školy se správnými orgány a institucemi v obci – 4. roč.</li> </ul>
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Praha – hlavní město ČR, sídlo prezidenta a vlády – 4. a 5. roč.</li> <li>úloha občana v demokratické společnosti – 4. roč</li> </ul>
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>volební systémy – 4. roč.</li> </ul>

	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	❖ demokracie jako protiváha diktatury, Evropa – 5. roč., ústava – 4. roč.
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	- Česká republika, sousedé ČR – 4. a 5. roč. – využít rodinné příběhy, zážitky z dovolených, mediálních informací, život dětí v jiných zemích – zkušenosti
	<i>Objevujeme Evropu</i>	- sousedé ČR – 5. roč, naše vlast a Evropa – 4. a 5. roč, evropské krajiny – 5. roč.
	<i>Jsme Evropané</i>	
<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	
	<i>Lidské vztahy</i>	lidská solidarita – povodně, přírodní prostředí – 4. a 5. roč.
	<i>Etnický původ</i>	
	<i>Multikultura</i>	❖ aktuálně využít událostí v obci, regionu – 4. a 5. roč. - základní poznatky o regionech ČR – 5. roč. specifické rysy jazyků – 4. a 5. roč
	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>	❖ les – význam lesa, pole – význam, vodní zdroje – lidské aktivity, moře, město – vesnice, 4. roč.
	<i>Základní podmínky života</i>	
	<i>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>	- vodstvo, ovzduší, zemědělství, průmysl, odpady - náš region – 4. roč., naše republika – 5. roč. - návštěva chráněné krajinné oblasti nebo přírodního jevu
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	❖ vnímat jako zdroj informací televizi, 4. a 5. roč.
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	- uspořádání sdělení – 4. a 5. roč.
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	

## Mezipředmětové přesahy

ČJ – vyprávění, sdělení, popis

M – slovní úlohy z oblasti turistiky a cestovního ruchu

Př – krajina, CHKO, Národní parky

HV – regiony – písně, zvyky, tance, folklór

VV – výtvarné ztvárnění poznatků

## 3.6 PŘÍRODOVĚDA

*VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT*

*VZDĚLÁVACÍ OBOR: ČLOVĚK A JEHO SVĚT*

*VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: **PŘÍRODOVĚDA***

---

### *Charakteristika vyučovacího předmětu*

*Obsahové, časové a organizační vymezení*

Časová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	CELKEM
			2	2	4

Vyučovací předmět Přírodověda, který navazuje na Prvouku, je vyučován ve 4. a 5. ročníku s 2 hodinovou dotací jako povinný předmět, s možností využití projektového vyučování. Je založený na funkční integraci poznatků přírodních oborů (např. Matematika, Vlastivěda) a oborů humanitních (např. Český jazyk). Témata Přírodovědy mohou být i v mnoha případech hlavním motivačním prvkem vyučovacího dne.

Učivo je rozděleno do 9 kapitol:

1. Vesmír
2. Podmínky života na Zemi – neživá příroda
3. Živá příroda
4. Ekologie
5. Člověk
6. Svět lidské práce
7. Technika
8. Zkoumání látek
9. Fyzikální veličiny

Výuka probíhá ve třídě i v terénu. Je realizována převážně aktivními metodami, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů. Mezi její hlavní cíle patří vytváření komplexního pohledu žáků na svět v celé jeho rozmanitosti, proto je kladen důraz na názornost a praktičnost získaných poznatků a dovedností, čemuž je podřízena i veškerá výuka.

Do vyučovacího předmětu Přírodověda jsou začleněna následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.



*Vyučovací předmět Přírodověda využívá následující výchovné a vzdělávací strategie:*

- A. **pozorování v přírodě**, které je možno provádět na školním zahradě, v blízkém okolí školy, na školním výletě, exkurzi (žáci aktivně pracují s přírodninami v přirozeném prostředí – současně se nenásilnou formou vedou ke správnému chování v přírodě a k její ochraně)
- B. **samostatných prací** (žáci zpracovávají formou referátů – samostatně, ve dvojici nebo ve skupině zadané téma s ohledem na region, výsledky své práce prezentují)
- C. **školních experimentů** (žáci s učitelem aktivně řeší probírané téma pomocí pokusů – s ohledem na možnosti školy – žáci si naplánují etapy řešení, které v závěru zdůvodní a objasní výsledky své práce)
- D. **počítačů** (žáci využívají možnosti výukových programů)
- E. **audiovizuální techniku** (žáci využívají jako zdroj informací přírodovědné pořady, výukové audiokazety)

V hodinách předkládá učitel žákům zobecněné a didakticky transformované informace a problémové úlohy (s ohledem na region, možnosti školy, časovou náročnost). Žáci aktivně řeší zadané úkoly. Využívají poznatků získaných při pozorování v přírodě, školních experimentech, samostatných pracích, výukových programů, internetu i odborné literatury.

Poznatky a dovednosti, které žáci získávají jsou zařazovány do celkové struktury jejich vzdělávání. Uplatňují je v mezioborových vztazích (kooperace) a ve svém praktickém životě.

## *Výchovné a vzdělávací strategie*

### **Kompetence k učení**

#### *Učitel*

- ✓ klade důraz na pozitivní motivaci a vzbudí u žáka zájem o studium přírodovědy
- ✓ předkládá dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní listy, časopisy, encyklopedie, atlasy, herbáře, internetové stránky)
- ✓ používá vhodné učební pomůcky (obrazový materiál, encyklopedie, mapy, atlasy, modely, herbáře, přírodní materiály) a audiovizuální techniku
- ✓ rozvíjí kreativitu a učební dovednosti potřebné k samostatnému učení (práce s atlasem, encyklopedií)
- ✓ učí je využívat knihoven, muzeí, výstav ke sběru informací a následnému učení
- ✓ využívá audiovizuální techniku ke snadnějšímu učení

### **Kompetence k řešení problémů**

#### *Učitel*

- ✓ motivuje žáka k řešení daného problému
- ✓ učí žáka využívat vlastní schopnosti a dovednosti a objevovat různé varianty řešení (kreativita)
- ✓ předkládá modely problémových úloh a vede žáka k jejich správnému řešení
- ✓ vede žáky k prezentaci svých výsledků

## ***Kompetence komunikativní***

### *Učitel*

- ✓ předkládá žákovi zobecněné a didakticky transformované informace
- ✓ učí žáka správně používat odbornou terminologii
- ✓ učí žáka aplikovat teoretické znalosti v praxi
- ✓ rozvíjí dovednost porozumět, reprodukovat a písemně zpracovat zadané úlohy
- ✓ vede žáka k samostatnému ústnímu i písemnému vyjadřování

## ***Kompetence sociální a personální***

### *Učitel*

- ✓ volí takové metody a formy práce, ve kterých žáci účinně spolupracují ve skupinách
- ✓ uplatňuje individuální přístup jak k talentovanému, tak i k žákovi s poruchou učení
- ✓ vytváří partnerské vztahy učitel – žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky

## ***Kompetence občanské***

### *Učitel*

- ✓ vede žáka k uvědomění si odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- ✓ respektuje věkové, intelektové, individuální, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- ✓ učí žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

## ***Kompetence pracovní***

### *Učitel*

- ✓ vede žáka k plnění povinností (příprava na výuku)
- ✓ zadává a kontroluje domácí přípravu
- ✓ učí žáky bezpečně a účinně používat materiály, nástroje a vybavení

## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Člověk a jeho svět	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Člověk a jeho svět	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Přírodověda</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>2. období / 4.- 5. ročník</b>
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</b> p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody</li> <li>➤ <b>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</b> p popíše střídání ročních období</li> <li>➤ <b>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</b> p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</li> <li>➤ <b>porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</b></li> <li>➤ <b>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</b> zvládá péči o pokojové rostliny a <del>zná způsob péče o drobná domácí zvířata</del>, chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí, popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují</li> <li>➤ <b>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</b></li> <li>➤ p provádí jednoduché pokusy se známými látkami</li> <li>➤ <b>využívá poznatků o lidském těle</b> p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</li> <li>➤ <b>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</b> p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</li> <li>➤ <b>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</b></li> <li>➤ <b>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</b> uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</li> <li>➤ <b>vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi</b></li> </ul>			

**chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)**

- 2p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
- **rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou**
- rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých, zná základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy  
**orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy**  
p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze, porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz, sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů
- **předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek**  
p odmítá návykové látky
- **uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou**
- **rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc**  
p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
- porovnat na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídít organismy do známých skupin, využívat k tomu i jednoduché klíče, atlasy a další doporučené zdroje včetně digitálních
- p:formulovat zásady zdravého a bezpečného přístupu k práci s digitálními technologiemi; rozeznat v modelových situacích nebezpečí v digitálním prostředí; vybrat podle zadaných pravidel informace, které o sobě může zveřejnit

## UČIVO

**4. ROČNÍK**

## Přírodověda - Vesmír

- Země, Slunce
- střídání ročních období – proměny v přírodě

**4. ROČNÍK**

## Přírodověda – neživá příroda, podmínky života na Zemi

- Slunce, voda, vzduch, půda, nerosty a horniny, magnety a světové strany

**4. ROČNÍK**

## Přírodověda – živá příroda

- pozorování, určování a základní třídění rostlin a živočichů a hub
- stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života
- význam rostlin a živočichů a péče o ně

**4. ROČNÍK**

## Přírodověda – ekologie

- ekosystém, potravní řetězec a pyramida
- chráněná území
- obecné zásady ochrany životního prostředí
- environmentální problémy v obci

○ návrhy na zlepšení života v obci	
<b>4. ROČNÍK</b>	Přírodověda – člověk
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ péče o zdraví, zdravý životní styl</li> <li>○ přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</li> <li>○ čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</li> <li>○ stavba těla, základní funkce a projevy</li> <li>○ prevence nemocí a úrazů</li> <li>○ první pomoc při drobných poraněních</li> <li>○ první pomoc</li> <li>○ péče o zuby (Zdravé zuby)</li> <li>○ pravidla, kterými se řídí lidé v osobních, pracovních i právních vztazích</li> <li>○ rozlišuje vzdálenější příbuzenské vztahy</li> <li>○ rozliší rozdíly v povaze, povolání, vzdělání</li> <li>○ příklady správného a nesprávného řešení situace</li> </ul>	
<b>4. ROČNÍK</b>	Přírodověda – svět lidské práce
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ volba povolání, potřeby, obživa</li> <li>○ zemědělství, potravinářský průmysl</li> <li>○ ochranné a bezpečnostní prvky</li> <li>○ dopravní značky</li> <li>○ předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích</li> <li>○ příklady základních příjmů a výdajů domácností</li> <li>○ sestavení jednoduchého rozpočtu domácnosti</li> <li>○ vyjádření, co znamená, že banka je správce peněz</li> </ul>	
<b>4. ROČNÍK</b>	Přírodověda – technika
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ elektrické přístroje a dětské hračky</li> <li>○ bezpečnost při manipulaci s přístroji</li> </ul>	
<b>4. ROČNÍK</b>	Přírodověda – zkoumání látek
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ jednoduché třídění látek</li> <li>○ experiment</li> </ul>	
<b>4. ROČNÍK</b>	Přírodověda – fyzikální veličiny
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ délka, hmotnost, objem, čas, teplota</li> <li>○ měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek</li> </ul>	
UČIVO	
<b>5. ROČNÍK</b>	Přírodověda - Vesmír
○ Země, Slunce, planety, družice Země, Měsíc	

<ul style="list-style-type: none"> <li>○ magnetická a gravitační síla Země</li> <li>○ pohyby Země (den a noc, roční období)</li> </ul>	
<b>5. ROČNÍK</b>	Přírodověda – neživá příroda, podmínky života na Zemi
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ základní horniny a nerosty</li> <li>○ zvětrávání, vznik půdy a její význam</li> <li>○ hospodářské využití</li> <li>○ přírodní zdroje energie</li> </ul>	
<b>5. ROČNÍK</b>	Přírodověda – živá příroda
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ pozorování, určování a základní třídění rostlin a živočichů</li> <li>○ stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života rostlin a živočichů a péče o ně</li> </ul>	
<b>5. ROČNÍK</b>	Přírodověda – ekologie
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ přírodní společenstva, potravní řetězec a pyramida, rovnováha v přírodě</li> <li>○ prospěšné a škodlivé zásahy člověka do krajiny a přírody</li> <li>○ živelné pohromy a ekologické katastrofy</li> <li>○ mezinárodní zákony</li> </ul>	
<b>5. ROČNÍK</b>	Přírodověda – člověk
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ stavba lidského těla, základní funkce a projevy</li> <li>○ prevence nemocí a úrazů</li> <li>○ původ jedince a druhu, etapy života</li> <li>○ lidská rasa, rasismus, lidské vztahy</li> <li>○ péče o zdraví, zdravý životní styl</li> <li>○ prevence úrazů a nemocí, první pomoc, situace hromadného ohrožení</li> <li>○ <del>partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy</del></li> <li>○ návykové látky a zdraví</li> <li>○ přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví</li> <li>○ čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</li> <li>○ první pomoc při drobných poraněních</li> <li>○ první pomoc</li> <li>○ ochranné a bezpečnostní prvky</li> <li>○ předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích</li> <li>○ pravidla soužití ve skupině, jejich dodržování, sebereflexe</li> <li>○ přestupek, trestný čin</li> <li>○ práva x povinnosti</li> </ul>	
<b>5. ROČNÍK</b>	Přírodověda – svět lidské práce
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ zemědělství</li> </ul>	

<ul style="list-style-type: none"> <li>○ surovina, průmyslová výroba</li> <li>○ úspora energie, odpady, recyklace</li> <li>○ právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci</li> <li>○ protiprávní jednání a korupce</li> <li>○ hotovostní platba, rozpočet, příjmy, výdaje, domácnosti, úspory, půjčky</li> <li>○ bezhotovostní platba, banka jako správce peněz</li> <li>○ reklamace zboží</li> </ul>	
<b>5. ROČNÍK</b>	Přírodověda – technika
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ jednoduché stroje</li> <li>○ technický pokrok</li> <li>○ elektrická energie a obvod, bezpečnost při zacházení s elektrickými zřízenými</li> <li>○ zdroj energie</li> </ul>	
<b>5. ROČNÍK</b>	Přírodověda – zkoumání látek
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ jednoduché třídění látek a jejich vlastnosti</li> <li>○ změny látek a skupenství</li> <li>○ experiment</li> </ul>	
<b>5. ROČNÍK</b>	Přírodověda – fyzikální veličiny
<ul style="list-style-type: none"> <li>○ délka, hmotnost, objem, čas, teplota, síla + měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek</li> </ul>	

### Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<b>Osobnostní a sociální výchova</b>	<i>Osobnostní rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ rozvoj schopnosti poznávání (prostudovat krátký text a nalézt podstatnou informaci, zapsat poznámky, zhotovit náčrt, zvládnutí práce s učitelem, PC, encyklopedií...)</li> <li>❖ sebepoznání a sebepojetí</li> <li>❖ seberegulace a sebeorganizace (samostatná práce, organizace, plánování, sebekontrola)</li> <li>❖ psychohygienu, kreativitu</li> </ul>
	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ poznávání lidí</li> <li>❖ mezilidské vztahy</li> <li>❖ chování v dopravních prostředcích</li> <li>❖ komunikace, kooperace</li> <li>❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> </ul>

	<i>Morální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ zvolené formy a metody výuky v hodinách Přírodovědy (pozorování v přírodě, samostatné práce, školní experimenty, besedy s odborníky, práce s odbornou literaturou, návštěva výstav, práce s počítačem a audiovizuální technikou i didakticky transformované informace a problémové úkoly) začleňují Osobnostní a sociální výchovu do celého výchovně – vzdělávacího procesu.</li> <li>❖ Vesmír. Podmínky života za Zemi – neživá příroda. Živá příroda. Ekologie. Člověk. Svět lidské práce. Technika. Zkoumání látek. Fyzikální veličiny.</li> <li>❖ řešení problémů s reklamací</li> <li>❖ chování v dopravních prostředcích</li> </ul>
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	❖ Principy demokratického státu
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	❖ Uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení, úcta k zákonům, rozvoj a podpora schopnosti zaujetí vlastního stanoviska, hodnocení společných jevů.
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	
	<i>Objevujeme Evropu</i>	
	<i>Jsme Evropané</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ Určování základních druhů rostlin a živočichů, které se vyskytují v ČR – Evropě, porovnávání životních podmínek na území ČR – Evropy, pohled na ČR jako součást Evropy, utváření pozitivních postojů k jinakosti a kulturní rozmanitosti.</li> <li>❖ Bankovníctví a banky v Evropě</li> </ul>
<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	
	<i>Lidské vztahy</i>	
	<i>Etnický původ</i>	
	<i>Multikultura</i>	
	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	❖ Začleněna do celého výchovně – vzdělávacího procesu (lidské vztahy – romské děti a děti ostatních státních příslušníků)
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>	
	<i>Základní podmínky života</i>	



	<i>Lidské aktivity a problémy živ. Prostředí</i>	❖ Život ohrožující situace, živelné katastrofy
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	❖ Objasnění podmínek života na Zemi, vysvětlení významu rozmanitých ekosystémů a chráněných území, obecné zásady ochrany přírody, posouzení některých konkrétních činností člověka v přírodě a jejich dopad na životní prostředí, utváření základní hodnotové orientace člověka ve vztahu k přírodě.
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	❖ Reklamy na půjčky
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	❖ Zvolené formy a metody výuky v hodinách přírodovědy (besedy s odborníky, návštěva výstav, práce s počítačem a audiovizuální technikou ...) začleňují Mediální výchovu do celého výchovně – vzdělávacího procesu
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	❖ Zvolené formy a metody výuky v hodinách Přírodovědy (skupinové práce, školní experimenty, práce s odbornou literaturou, problémové úkoly) začleňují Mediální výchovu do celého výchovně – vzdělávacího procesu

### Mezipředmětové přesahy

- ČJ – tiché, hlasité čtení, vyprávění, popis, psaní
- M – slovní úlohy z oblasti přírody, odhad, porovnání
- VI – krajina našeho domova, tradice, zvyky, pověsti, turistika
- HV – písně o přírodě živé i neživé
- VV – nákresy, barevné obrázky, grafická úprava písemností

## 3.7 HUDEBNÍ VÝCHOVA

**VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA**

**VZDĚLÁVACÍ OBOR: HUDEBNÍ VÝCHOVA**

**VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA**

---

### *Charakteristika vzdělávací oblasti*

*Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu*

Časová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	CELKEM
1	1	1	1	1	5

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu

vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvného projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvného projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

Nedílnou součástí výuky Hudební výchovy jsou návštěvy koncertů, společenských akcí. K těmto účelům využíváme kulturní zařízení v okolních městech a v naší obci.

Do vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana.

Snahou učitelů na naší škole je, aby se Hudební výchova stala předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy a týmové práce např. příprava programu na slavnostní ukončení školního roku, vítání prvňáčků, třídní besídka, snižovala jejich agresivitu a rozvíjela tak zdravý životní styl.

### *Cílové zaměření vzdělávací oblasti*

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu,

- kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

### *Výchovné a vzdělávací strategie*

#### **Kompetence k učení**

- ✓ východiskem pro úspěšný zpěv je využívání pěveckého dýchání a správné tvoření tónu
- ✓ učitel předkládá žákům lidové či umělé písně a poslechové skladby pomocí takových aktivačních metod, aby u nich vzbudil zájem s nimi nadále pracovat a s využitím hudební teorie je lépe vnímat
- ✓ žáci ovládají notový zápis, znají hodnotu a názvy not

#### **Kompetence sociální a personální**

- ✓ učitel v úvodu vyučovací hodiny zařazuje melodizaci říkadel, otázek a odpovědí
- ✓ žáci jednotlivě, ve dvojicích či skupinově rytmizují a melodizují intonačně jednoduché texty
- ✓ aktivně se podílejí na navození příjemné atmosféry v týmu

#### **Kompetence občanské**

- ✓ při doprovodu písní učitel využívá hry na jednoduché hudební nástroje
- ✓ žáci při této týmové práci ctí schopnosti a výkony ostatních spolužáků či druhých lidí
- ✓ žáci se učí tolerantnímu přístupu k různorodým kulturám minulosti i současnosti a různých skupin i národů
- ✓ hudba a zpěv ovlivňují duševní stabilitu a harmonický rozvoj, učitel by měl tedy usilovat o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních sálů a divadelních sálů, aby poznávali souvislosti všech druhů umění, proto příležitostně navštěvujeme výchovné koncerty, pořádáme hudební vystoupení, besídky k různým příležitostem

#### **Kompetence komunikativní**

- ✓ žáci se učí vystupovat před spolužáky, sdělovat svoje pocity prostřednictvím zvuků a hudby

#### **Kompetence k řešení problému**

- ✓ na základě osvojených vědomostí žáci aktivně rytmizují a melodizují jednoduché texty, improvizují v rámci nejjednodušších hudebních forem
- ✓ učitel vede žáky k tomu, aby využívali celý komplex hudebních činností i při Literární výchově – poznatky o skladatelích a jejich hudebních dílech a Tělesné výchově –

improvizovat pohyb na danou hudbu, tančit jednoduché lidové a společenské tance,  
pochodovat na hudbu

### ***Kompetence pracovní***

- ✓ učitel vede žáky k tomu, aby využívali celý komplex hudebních činností i při Výtvarné výchově – reprodukce prožitků

### ***Kompetence digitální***

- ✓ vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- ✓ motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- ✓ vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Umění a kultura	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Hudební výchova	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Hudební výchova</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>1. období / 1.- 3. ročník</b>
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b>zpívá přesně v jednohlase</b> p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty</li> <li>➤ <b>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</b></li> <li>➤ <b>hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje</b> při rytmizaci říkadel i při zpěvu</li> <li>➤ <b>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</b></li> <li>➤ <b>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</b> reaguje pohybem na tempové a rytmické změny</li> <li>➤ <b>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</b></li> <li>➤ <b>rozliší sílu zvuku, pozorně vnímá jednoduché skladby</b></li> <li>➤ <b>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</b></li> <li>➤ <b>využívat snadno ovladatelné akustické i dostupné elektronické hudební nástroje k doprovodné hře</b></li> </ul>			

UČIVO	
<b>1. ROČNÍK</b>	Hudební výchova
<ul style="list-style-type: none"> <li>• hlasová výuka <ul style="list-style-type: none"> <li>○ vytváření správných pěveckých dovedností a návyků (správné dýchání, zřetelná výslovnost, uvolněné zpívání, správné tvoření tónu)</li> <li>○ dechová a hlasová cvičení</li> <li>○ rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel</li> <li>○ zpívat vhodné dětské lidové a umělé písně</li> </ul> </li> <li>• poslech <ul style="list-style-type: none"> <li>○ rozlišení zvuku, tónu, hlasu mluveného a zpívaného</li> <li>○ rozlišovat základní vlastnosti tónu: nízký – vysoký, dlouhý – krátký, silný – slabý (pomocí zrakového a pohybového názoru)</li> <li>○ rozpoznání některých hudebních nástrojů</li> <li>○ seznámení s hymnou České republiky</li> <li>○ pro poslech volit vhodné písně (lidové v provedení dětských sborů), poslech písní, které zpívají skupiny dětí ze třídy,</li> </ul> </li> </ul>	

- jednoduché instrumentální skladby
- vytváření citového vztahu k hudbě
- instrumentální činnost
  - doprovod na jednoduché rytmické nástroje
  - hudební doprovody vhodných lidových a umělých písní interpretované učitelem, případně učitelem ve spolupráci s žáky na akustické i elektronické nástroje (Orffův instrumentář, kytara, klavír keyboard) nebo vytvořené v hudebních aplikacích
- hudebně pohybová činnost
  - správné držení těla
  - jednoduché taneční hry, hudebně pohybové hry
  - chůze, pochod

## UČIVO

### 2. ROČNÍK

### Hudební výchova

- hlasová výuka
  - hospodárné dýchání, zřetelná výslovnost, uvolněné zpívání, dodržování rytmu
  - rytmická cvičení propojujeme s písněmi, využíváme rytmických slabik, tempo udáváme tleskáním nebo vytukáváním dob
  - pozvolna rozšiřujeme hlasový rozsah a upevňujeme ho
  - písně volíme do rozsahu oktávy, zpěv podle pokynů učitele
  - učit opakovat udaný tón
- poslech
  - seznámení s lidovými a umělými písněmi
  - sluchem rozlišovat vyšší tón od nižšího
  - poznání dalších hudebních nástrojů
  - skladby dle výběru učitele přiměřené k věku dětí (A. Dvořák, B. Smetana, W. A. Mozart, L. v. Beethoven)
- hudební nauka
  - poznávání vzestupné a sestupné melodie
  - seznámení s pojmy notová osnova, houslový klíč, noty
  - hodnota not (nota celá, půlová, čtvrtová)
  - rozlišování tempa (pomalé, rychlé)
- instrumentální činnost
  - jednoduchý doprovod na rytmické nástroje
  - hudební doprovody vhodných lidových a umělých písní interpretované učitelem případně učitelem ve spolupráci s žáky na akustické i elektronické nástroje (Orffův instrumentář, kytara, klavír, keyboard) nebo vytvořené v aplikacích, zdůvodnění výběru (líbí–nelíbí, proč – hra s hudební barvou)
- hudebně pohybová činnost

- procvičování již osvojené pohybové činnosti
- osvojení poskoku, výměnného kroku

#### UČIVO

### 3. ROČNÍK

### Hudební výchova

- hlasová výuka
  - pokračování v osvojených činnostech z předešlých ročníků (dýchání, výslovnost, uvolněný zpěv)
  - správný pěvecký postoj
  - osvojování pěveckého dělení slov
  - hlediska pro výběr písní jsou obdobná jako v předcházejících ročnících
  - zpíváme s dynamickými odstíny slabě – silně v rozmezí *p – mf*
  - zpíváme podle pokynů učitele (jednotný začátek, konec písně, tempo, síla)
  - upevňujeme dovednost zpívat tóny ve vzestupné a sestupné řadě na úryvcích písní a cvičeních
- poslech
  - poznávání hudby zábavné, slavnostní
  - skladby B. Smetany, A. Dvořáka, L. Janáčka, W. A. Mozarta
  - zdokonalování se v poznávání hudebních nástrojů
- hudební nauka
  - seznámení s názvy not ( $c_1 - h_1$ )
  - nota osminová, pomlky
  - taktování dvoudobého taktu
  - rozlišovat hudební nástroje podle vzhledu i podle tónu, rozlišovat nástroje strunné, dechové a bicí
- instrumentální činnost
  - zdokonalování doprovodu na rytmické nástroje
  - různorodé hudební doprovody lidových i umělých písní interpretované učitelem i žáky na akustické i elektronické nástroje (Orffův instrumentář, kytara, klavír, keyboard) nebo vytvořené v aplikacích, zdůvodnění výběru (líbí–nelíbí, proč – hra s hudební barvou), samostatný výběr z nabízených možností, případně samostatná hra doprovodu či hra s dopomocí učitele
- hudebně pohybová činnost
  - taktování na 2 doby
  - chůze dvoudobá
  - vyjádření hudební nálady, prostor pro pohybové vyjádření melodie



VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Umění a kultura	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Hudební výchova	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Hudební výchova</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>2. období / 4.- 5. ročník</b>
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<p><b>Žák</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</li> <li>➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not p propojí vlastní pohyb s hudbou</li> <li>➤ využívá jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</li> <li>➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</li> <li>➤ vytváří jednoduché přede hry, mezihry a do hry a provádí elementární hudební improvizace</li> <li>➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků</li> <li>➤ odliší tóny podle výšky, síly a barvy</li> <li>➤ pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb</li> <li>➤ správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování</li> <li>➤ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</li> <li>➤ <b>využívat snadno ovladatelné akustické a elektronické hudební nástroje či vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</b></li> <li>➤ <b>rozpoznat hudební formu jednoduché písně či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě</b></li> <li>➤ <b>vytvářet jednoduché přede hry, mezihry a do hry a provádí elementární hudební improvizace s využitím dostupných akustických i elektronických hudebních nástrojů i hudebních aplikací</b></li> </ul>			
UČIVO			
<b>4. ROČNÍK</b>		Hudební výchova	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• hlasová výuka <ul style="list-style-type: none"> <li>○ zdokonalování získaných poznatků při zpívání (postoj, dýchání, výslovnost)</li> <li>○ vázání tónů, prodlužování výdechu</li> <li>○ nácvik dvojhlasého zpěvu, melodická ozvěna, brumendo</li> </ul> </li> <li>• poslech <ul style="list-style-type: none"> <li>○ poslech skladeb českých a moravských skladatelů (L. Janáček, A. Dvořák, B. Smetana, J. S. Bach, P. I. Čajkovskij, F. Chopin)</li> <li>○ poznávání dalších hudebních nástrojů – barva zvuků</li> </ul> </li> </ul>			

- hudební nauka
  - zná základní rozdělení hudebních nástrojů
  - notopis (jednočárkovaná oktáva), stupnice
  - osvojení hudebních pojmů (kánon, variace, lidová a umělá píseň)
  - dynamická znaménka
- instrumentální činnost
  - doprovod na rytmické a jednoduché melodické hudební nástroje (Orffův instrumentář)
  - na dostupném elektronickém nástroji zvolí s dopomocí vhodný rejstřík a doprovodí píseň prodlevou, hrou basových tónů či rytmickým vzorkem (patternem) připraveným učitelem
  - ve skladbě prezentované prostřednictvím digitálního zobrazení (na interaktivní tabuli nebo počítači) seřadí části hrané skladby do správného celku
  - doprovodí píseň na dostupném elektronickém nástroji, například hraním prodlevy či basových tónů označených učitelem na klaviatuře elektronického nástroje, nebo pomocí rytmického vzorku (patternu) připraveného učitelem ve zvolené aplikaci
- hudebně pohybová činnost
  - valčíkový krok, valčík, mazurka, pochod, poskočný krok
  - pohybové vyjádření hudby
- rytmus
  - druhy not podle délky
  - vytleskávání rytmu 2/4 a 3/4
  - taktování
  - hra na tělo, rytmická ozvěna
- písně
  - 1.18.1. umět 5 písní lidových, 5 písní umělých
  - 1.18.2. zvládnout hymnu
  - 1.18.3. 2 slovenské písně

#### UČIVO

#### 5. ROČNÍK

#### Hudební výchova

- hlasová výuka
  - 1.18.4. upevňování pěveckých dovedností
  - 1.18.5. nácvik dvojhlasého zpěvu, kánon
- poslech
  - 1.18.6. hudební nástroje (jejich rozdělení)

- 1.18.7. poslech skladeb L. Janáčka, W. A. Mozarta, J. S. Bacha, L. v. Beethovena, B. Smetany, A. Dvořáka a současných hudebních autorů (muzikály)
- rytmus
- 1.18.8. vytleskávání rytmu délky not a pomlk
- 1.18.9. určování rytmu písní 2/4 a 3/4
- 1.18.10.taktování
- hudební nauka
- 1.18.11.upevňování získaných vědomostí z předešlých ročníků (diktát not)
- 1.18.12.osvojení hudebních pojmů (posuvky, akord, intervaly, pomlky, repetice, operní hlasy, hudební žánry)
- instrumentální činnost
- 1.18.13.doprovody na rytmické a melodické hudební nástroje (xylofon, el. klávesy)
- 1.18.14.hudební hry pomocí aplikace, např. Sluchohry, poznávání výrazných částí (návrátů, opakování) písně či skladby z grafického (digitálního) záznamu (např. aplikace Audacity)
- 1.18.15.hra na keyboard, případně MIDI klávesy propojené s vhodným počítačem – prodleva, basové tóny, doprovody z rytmické databanky, tvorba či přiřazení vhodného patternu k písni (aplikace WebAudio Drum Machine, Chrome music lab aj.) Obrázek
- 1.18.16.
- hudebně pohybová činnost
- 1.18.17.polka, country tance, valčík
- 1.18.18.pohybové vyjádření nálady, relaxace při hudbě
- písně
- 1.18.19.5 písní lidových, 5 písní umělých
- 1.18.20.hymna
- 1.18.21.2 písně slovenské

## Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b></p>	<p><i>Osobnostní rozvoj</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ rozvoj schopností poznávání</li> <li>1.19. seznamování se s novými písněmi</li> <li>1.20. doprovod na rytmické nástroje</li> <li>1.21. rytmizace jednoduchých textů, říkadla</li> <li>❖ sebepoznání a sebepojetí</li> <li>1.22. jednoduché taneční hry</li> <li>1.23. vyjádření hudební nálady</li> <li>❖ psychohygienu</li> </ul>
---	---------------------------------	---

		1.24. správné dýchání, zřetelná výslovnost 1.25. uvolněné zpívání, relaxace s hudbou
	<i>Sociální rozvoj</i>	❖ poznávání lidí 1.26. hry (melodizace textu) 1.27. hudebně pohybová činnost (taneční hry) 1.28. instrumentální činnost (doprovod na rytmické nástroje) ❖ mezilidské vztahy 1.29. besídky, vystoupení (příprava a realizace) 1.30. zpěv ve skupině, kánon 1.31. tanec ve dvojicích
	<i>Morální rozvoj</i>	❖ hodnoty, postoje, praktická etika – postoje k hudbě
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	❖ poslech
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	❖ poslechem kulturního dědictví v hudbě jiných národů, etnik
	<i>Objevujeme Evropu</i>	❖ dějiny hudby
	<i>Jsme Evropané</i>	
<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	❖ seznámení s lidovými a umělými písněmi - poznávání hudby zábavné, slavnostní
	<i>Lidské vztahy</i>	
	<i>Etnický původ</i>	
	<i>Multikultura</i>	❖ poslech skladeb významných hudebních skladatelů různých národů
	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>	
	<i>Základní podmínky života</i>	
	<i>Lidské aktivity a problémy</i>	

	<i>Živ. Prostředí</i>	
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	❖ písně o přírodě
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	❖ příprava a realizace kulturních vystoupení, besídek – práce v realizačním týmu
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	❖ volný čas a zpěv

## Mezipředmětové přesahy

- JČ – odlišnost textů a výslovnosti u slovenských písní
- VI – hudební nástroje – vývoj od pravěku po současnost
- hudební skladatel a historická období – orientace v čase
- lidové nástroje a oblasti ČR či národy v Evropě – orientace na mapě
- písně – vztah k vlasti, k rodnému kraji
- VV – obrázky hudebních nástrojů
- portrét významné osobnosti z hudby
- ilustrace k textu písně – hádanka
- PV – výroba vlastního hudebního nástroje
- pracovní písně – srovnání současnosti a minulosti
- LV – lidová tvořivost a zvyky různých etnik – v písních
- Př – hlasová hygiena (hlasivky, plíce, zdraví)
- léčebné účinky hudby, relaxace při hudbě
- písně a vztah k přírodě, zvířatům

## 3.7 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

**VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA**

**VZDĚLÁVACÍ OBOR: VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

**VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

---

### *Charakteristika vyučovacího předmětu*

*Obsahové, časové a organizační vymezení*

Časová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	CELKEM
1	1	2	2	2	8

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

*Obsah Výtvarné výchovy vytváří tři hlavní oblasti, jejich vzájemné vztahy a proporce:*

- První oblastí je výtvarné osvojování skutečnosti, které dítě obklopuje jako svět tvarů, barev, objemů a materiálů, spojené s probouzením a rozvíjením smyslové citlivosti a vnímavosti, představivosti a fantazie a výtvarného vyjadřování.
- Druhou oblastí je experimentování a práce s výtvarnými prostředky, vedoucí k poznávání materiálů z oboru výtvarné práce, jejich vlastností a výrazových možností. Sem patří i modelování a organizace prostoru.
- Třetí oblastí je osvojování výtvarného umění jako výchova k vnímání a hodnocení uměleckých děl a výchova k poznávání životního slohu.

Ve vzdělávacím obsahu předmětu výtvarná výchova jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

### *Výchovné a vzdělávací strategie*

#### **Kompetence k učení**

##### *Učitel*

- ✓ klade důraz na pozitivní motivaci, vytváří v žákovi zájem o Výtvarnou výchovu (výtvarné umění)
- ✓ vede žáka k vyhledávání a třídění předložených informací
- ✓ používá vhodné učební pomůcky a výtvarné techniky

#### **Kompetence k řešení problémů**

##### *Učitel*

- ✓ zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností
- ✓ podporuje kreativitu
- ✓ vede žáka k výběru způsobu prezentace své představy a ke schopnosti obhájit výsledek práce a zhodnotit jej

#### **Kompetence komunikativní**

##### *Učitel*

- ✓ učí žáka správně porozumět výtvarným termínům a používat je
- ✓ vede žáka k vyjádření myšlenek v logické návaznosti
- ✓ rozvíjí samostatné výtvarné i ústní vyjadřování

#### **Kompetence sociální a personální**

##### *Učitel*

- ✓ nabízí spolupráci v týmu (vyvozuje společně s žáky pravidla pro práci ve skupině)
- ✓ dbá na respektování těchto stanovených pravidel
- ✓ vytváří prostředí pro upevňování vztahů a vzájemné pomoci = partnerský vztah učitel – žák

#### **Kompetence občanské**

##### *Učitel*

- ✓ vede žáka k odpovědnosti k sobě samému, ke spolužákům a učiteli
- ✓ učí žáky empatii (odmítání útlaku – prevence šikany)
- ✓ respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- ✓ seznamuje žáka s požadavky na kvalitní životní prostředí a ochranu zdraví (soutěže, výstavy)

## ***Kompetence pracovní***

### *Učitel*

- ✓ učí žáky dodržovat vymezená pravidla a dohodnutý postup
- ✓ vede žáka ke správnému a bezpečnému používání různých materiálů a pomůcek
- ✓ motivuje žáka k samostatnosti v opakujících se pracovních návycích

## ***Kompetence digitální***

### *Učitel*

- ✓ motivuje žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, vede k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- ✓ poskytuje žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- ✓ vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům



## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Umění a kultura	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Výtvarná výchova	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Výtvarná výchova</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>1. období / 1.- 3. ročník</b>
<b>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</b>			
<p><b>Žák</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</li> <li>➤ rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</li> <li>➤ v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</li> <li>➤ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</li> <li>➤ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</li> <li>➤ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</li> <li>➤ motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení</li> <li>➤ poskytujeme žákům prostor ke sdělení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace</li> <li>➤ vedeme žáky k vyhledávání a sdělení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům</li> <li>➤ vnímat objekty a situace různými smysly a pro jejich vizuální vyjádření nalézat různé prostředky a podle svých schopností s nimi pracovat</li> <li>➤ vnímat a podle svých schopností interpretovat vizuálně obrazná vyjádření (vlastní i svých spolužáků) i vybraná umělecká díla</li> <li>➤ komunikovat přímo i zprostředkovaně pomocí digitálních technologií obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil, vybral nebo upravil</li> </ul>			
<b>UČIVO</b>			
<b>1. ROČNÍK</b>		<b>Výtvarná výchova</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozvíjení smyslové citlivosti <ul style="list-style-type: none"> <li>○ prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary</li> <li>○ uspořádání objektů do celků – na základě jejich výraznosti a velikosti</li> <li>○ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vyjádření podnětů hmatových a sluchových</li> </ul> </li> </ul>			

- poznávání základních barev a jejich různé užívání
  - kresby a modely přírodnin vztahující se k učivu prvouky, zobrazují vše, co dětem poskytuje příroda – kreslení podle skutečnosti, jehož hlavním účelem je vystižení tvaru a barvy
  - hra s linií, vedení linie v různých materiálech
  - jednoduché dekorativní kreslení, otisky přírodních prvků na papír a do plastických materiálů
  - plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály
- uplatňování subjektivity
    - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
    - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání vizuální, haptické, statické
    - námětové kreslení na základě vlastních prožitků dětí
    - kresby podnětené vyprávěním, četbou, vhodnou motivací ilustrující fantazii dítěte – kreslení podle představ
    - výtvarné dotváření přírodnin na základě představ dítěte
    - hry s barvou, poznávání vlastností barev, výtvarné využití vzniklých náhodností, které vzbuzují v dětech rozličné představy
- ověřování komunikačních účinků
    - osobnostní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací
    - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností
    - vytváření prostorových fantazií seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů, včetně materiálů netradičních ve spolupráci s ostatními
    - prostorové hry se stavebnicovými prvky
    - jednoduché prvky moderní techniky ve výtvarné tvorbě
    - seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada

## UČIVO

### 2. ROČNÍK

### Výtvarná výchova

- rozvíjení smyslové citlivosti
  - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy
  - uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení
  - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů pohybových
  - pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, barvy, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření
  - členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků, barevná kompozice – náměty pro využití návrhu
  - jednoduché náčrty, plány, modely podle skutečnosti i fantazie
- uplatňování subjektivity

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – ilustrace textů
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické a statické)
- námětové kreslení na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské představivosti a fantazie
- ověřování komunikačních účinků
  - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací
  - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností
  - pozorování tvarů a poznávání funkcí různých předmětů, které člověk používá
  - hračky v životě dětí, výtvarný návrh hračky, pokus o jeho výrobu
  - vybraná vizuální díla umělecké i běžné produkce (malba, grafika, socha, ilustrace architektura, animace, hraný film, reklama); vnímání – reprodukce a originál; edukativní programy v dostupných galeriích

## UČIVO

### 3. ROČNÍK

### Výtvarná výchova

- rozvíjení smyslové citlivosti
  - prvky vizuálně obrazného vyjádření – světlostní a barevné kvality (podobnost, kontrast, rytmus)
  - uspořádání objektů do celků na základě jejich vzájemného postavení ve statickém vyjádření
  - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vyjádření podnětů pohybových
  - využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu dvou barev
  - pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysových linií
  - rytmické řešení plochy s využitím různých prvků a střídání barev – jak se dá návrhů využít
  - prostorová tvorba – formování, deformování materiálů, pokus o plastické komponování
- uplatňování subjektivity
  - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
  - typy vizuálně obrazných vyjádření – animovaný film, comcs
  - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické)
  - dětský příběh vyjádřený kresbou
  - prostorové činnosti s dostupnými stavebními prvky
- ověřování komunikačních účinků
  - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací
  - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností
  - kombinace prvků moderní techniky, návrhy, plány,...

- o seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada, Ondřej Sekora, Helena Zmatlíková, Adolf Born
- o smyslové podněty a jejich vyjádření; kombinace vybraných prostředků – například kresba a otisk, malba a frotáž; jednoduchá úprava digitální fotografie – změna barevnosti, velikosti apod.; animace podle zájmu, a to samostatně i jako společný výstupi
- o různorodá vizuální díla umělecké i běžné produkce; výběr díla a jeho vnímání – sdělení pocitu, důvodu výběru; reprodukce a originál; edukativní programy v dostupných galeriích; vybrané online sbírky a díla
- o jednoduchý záznam tvůrčí aktivity (krátký text, kresba, koláž, fotografie, jednoduchá myšlenková mapa); průprava pro založení a vedení vlastního portfolia

<b>VZDĚLÁVACÍ OBLAST:</b> Umění a kultura	<b>VZDĚLÁVACÍ OBOR:</b> Výtvarná výchova	<b>VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:</b> Výtvarná výchova	<b>OBDOBÍ/ROČNÍK:</b> 2. období / 4.- 5. ročník
--	---	---	--

#### OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

##### Žák

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)  
p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model  
p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy  
p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace  
p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil
- nalézat vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání i vnímání dalšími smysly; uplatňovat je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňovat v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volit a kombinovat různorodé prostředky, včetně prostředků a postupů

současného výtvarného umění

- porovnávat různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupovat k nim jako ke zdroji inspirace; postupně si vytvářet digitální portfolio vlastní tvorby a digitální databanku různých inspiračních zdrojů

## UČIVO

### 4. ROČNÍK

### Výtvarná výchova

- rozvíjení smyslové citlivosti
  - prvky vizuálně obrazného vyjádření – kombinace a proměny v ploše
  - elementární poučení o teorii barev
  - dekorace v ploše, řazení v tvarové a barevné kompozici
  - volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti
  - výtvarné vyjádření základních tvarových znaků a prostorových principů
  - malba vycházející ze skutečnosti i z předlohy
  - uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě dynamického vyjádření
  - vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí
  - tvarová a barevná kompozice
  - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů čichových, chuťových
  - písmeno jako dekorativní prvek
  - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – tiskoviny, televize
  - výtvarná úprava knihy – ilustrátoři dětských knih a časopisů – konfrontace výrazových prostředků jednotlivých umělců
- uplatňování subjektivity
  - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty
  - ověřování výrazových možností písma v hravých a experimentálních činnostech s užitím hotového typografického písma
  - lidská postava – kultura odívání
  - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich motivace (fantazií)
  - výtvarné vyjádření pohádkové bytosti
  - rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější optické podoby světa
- ověřování komunikačních účinků
  - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací
  - návštěvy galerií a výstav
  - písmo – jeho komunikativní a estetická funkce
  - krásy přírody – vztah k životnímu prostředí
  - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností

- vizuální prostředky – vlastnosti, rozdíly, vlastní preference; různost výsledků tvorby v závislosti na užití prostředků, variantní řešení, kombinace
- různé vizuální prostředky; originální využití běžného předmětu; záznam/dokumentace, prezentace
- zdroje jako inspirace – různé druhy zdrojů, jejich výběr, třídění, ukládání; společná (např. malba, socha) i osobní kritéria pro třídění; interakce s publikem (různorodost skupin a záměr prezentace)

#### UČIVO

### 5. ROČNÍK

### Výtvarná výchova

- rozvíjení smyslové citlivosti
  - prvky vizuálně obrazného vyjádření – jejich kombinace a proměny v objemu a prostoru
  - teorie barvy, dekorace v ploše
  - volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti
  - vyjádření prostorových vztahů, rozvíjení prostorového vidění, cítění na základě pozorování
  - plošná kompozice – kontrast a vztah tvarů, ploch a barev
  - funkce barev světlých a tmavých, teplých a studených jako prostorových činitelů
  - uspořádání objektů do celků – dynamické vyjádření
  - vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí
  - tvarová a barevná kompozice, symetrické řešení
  - výtvarný výraz linie, vytváření různými nástroji v různých materiálech
  - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
  - písmeno jako dekorativní prvek – psané, kreslené, stříhané, vytrhávané
  - rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na užití a výtvarný výraz
  - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – fotografie, film, reklama
- uplatňování subjektivity
  - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – pohyb těla a jeho umístění v prostoru
  - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – fotografie, reklama
  - využívání výrazových možností linie, plochy, tvaru, struktury
  - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání založené na smyslovém vnímání
  - výběr a vhodnost materiálů, jejich výtvarné zpracování z hlediska účelu
  - malířství – různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti (figura, portrét, krajina, zátiší)
- ověřování komunikačních účinků
  - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací
  - možnost změny původně užití v estetické funkci
  - návštěva výstav, galerií
  - krásy přírody a kladný vztah k životnímu prostředí
  - poznávání druhů současného a historického výtvarného umění

- písmo – jeho komunikativní i estetická funkce
- vztah člověka k člověku – lidské rasy
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností
- vytváření jednoduchých prostorových objektů a poznávání výtvarného významu v jednoduchých prostorových tvarech na základě hry – experimentování
- vizuální prostředky – vlastnosti, rozdíly, vlastní preference; různost výsledků tvorby v závislosti na užití prostředků, variantní řešení; kombinace, experiment; zvuk a obraz – intuice – zadání – záměr; zvuk a proměny obsahu obrazu
- proměna světelných a barevných kvalit – projekce na plochu, objekt a do prostoru; proměna prostoru světlem; propojení tradičních prostředků (kresba, malba, grafika, text) s digitálním médiem (promítnutí fotografie/videozáznamu na kresbu, objekt, architekturu, text); ozvučená instalace
- zdroje jako inspirace – výběr, třídění (společná i osobní kritéria), ukládání, využití (např. při reflexi vlastní tvorby); dokumentace vlastních děl – digitální fotografie a nástroje pro úpravu (např. změna velikosti, výběr detailu); záměrný výběr a uspořádání fotodokumentace

<b>VZDĚLÁVACÍ OBLAST:</b> Umění a kultura	<b>VZDĚLÁVACÍ OBOR:</b> Výtvarná výchova	<b>VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:</b> Výtvarná výchova	<b>OBDOBÍ/ROČNÍK:</b> 1. období / 1.- 3. ročník
--	---	---	--

#### VÝTVARNÉ TECHNIKY

- \* malba vodovými barvami
- \* míchání, zapouštění, překrývání
- \* otisk, frotáž
- \* suchý pastel
- \* pastelové barvy
- \* kresba měkkou tužkou, dřívkem, tuší, rudkou, fixou
- \* modelování z modelíny, modelovací hlíny (mísení, hnětení)
- \* koláž, tisk z koláže
- \* tvarování papíru, vytrhávání, mačkání
- \* experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály (papír, kůra, textilie, kůže, kovy, plasty, provázek, ruka, prsty,...)
- \* sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, práce v terénu

kombinování technik

<b>VZDĚLÁVACÍ OBLAST:</b> Umění a kultura	<b>VZDĚLÁVACÍ OBOR:</b> Výtvarná výchova	<b>VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:</b> Výtvarná výchova	<b>OBDOBÍ/ROČNÍK:</b> 2. období / 4.- 5. ročník
--	---	---	--

#### VÝTVARNÉ TECHNIKY

- \* rozvíjení technik z prvního období
- \* monotyp
- \* odkrývací techniky
- \* kresba uhlím

## Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<b>Osobnostní a sociální výchova</b>	<i>Osobnostní rozvoj</i>	❖ ❖ ❖ ❖ 1.32. ❖ ❖ ❖	sebepoznání a sebekojení psychohygiena rozvoj schopností poznávání sebereglace a sebeorganizace kreativita
	<i>Sociální rozvoj</i>	❖ ❖ ❖	poznávání lidí mezilidské vztahy komunikace
	<i>Morální rozvoj</i>	❖ ❖	hodnoty, postoje, praktická etika řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>		✓
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>		
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>		
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>		✓
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>		✓
	<i>Objevujeme Evropu</i>		
	<i>Jsme Evropané</i>		✓
<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>		✓
	<i>Lidské vztahy</i>		✓
	<i>Etnický původ</i>		
	<i>Multikultura</i>		✓
	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>		
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>		✓
	<i>Základní podmínky života</i>		✓
	<i>Lidské aktivity a problémy</i>		✓



	<i>živ. Prostředí</i>	
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	✓
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	✓
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	✓
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	✓
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	✓

## Mezipředmětové přesahy

- M** –proporcionální vztahy mezi geometrickými útvary, tvary geometrických těles  
–proporcionální vnímání tvarů a jejich prostorovém umístění  
–seřazování geometrických prvků  
–výtvarné zobrazení přímek, úseček, geometrických tvarů a těles, kombinace na ploše a v prostoru  
–rytmické řazení prvků (dekorativní práce)
- Č** –tvary písma, prostorová úprava textu dle obsahu a typu spojování textu s příslušnými obrázky  
–vyjádření textu obrázkem, komiks  
–výtvarné vyjádření vlastní představy dle sděleného textu  
–obrázkové vyjádření obsahu přečteného (originalita představy)  
–estetika psaného projevu a jeho prostorové vyjádření  
–vyjádření dějového celku  
–orientace v textech podle obrázků  
–výtvarně zobrazené prostředí při dramatizaci  
–využití říkadel, pohádek, vyprávění, obrázků a knih z literárního fondu ve výtvarném ztvárnění
- VI** –vnímání podobnosti a odlišnosti obrázků  
–správná fixace barev a prostorového rozvržení na mapách

- orientace na ploše podle individuálních prvků, barevné vyjádření polohy
  - orientace v prostoru podle tvarů a barev přírodnin
  - fixace seskupení prvků v prostoru (poznávání prostřednictvím vycházek, výletů)
- Př
- vnímání tvarů, barev, seskupení částí tvaru předmětů, jejich výtvarné zobrazení
  - seskupování obrázků dle tematických celků učiva
  - tvary a barvy živých a neživých přírodnin
- TV
- pozorování tvarů předmětů a živých tvorů v pohybu a v dané vzdálenosti
  - seskupování osob v daném prostoru dle herního plánu rozmístění
  - části lidského těla a proporce
- HV
- výtvarné znázornění melodie zápisem not do notové osnovy
  - vyjádření pocitů z hudby barevnými kompozicemi dle citového naladění
  - obrázkové přílohy k písničkách (pracovní listy)
  - vyjádření pocitů z hudby různou barevnou a tvarovou kompozicí
- PV
- vztah ke všemu materiálu, využití barevného souladu a kontrastu při kompozici jednotlivých výrobků
  - tvarová a barevná kompozice na výrobcích dekorativních, plošných a prostorových
  - estetické sladování barev a tvarů podle požadavků daného výrobku
- PRV
- ochrana a poznávání přírody, vnímání krásy a estetických hodnot v přírodě
  - vytváření postoje ke kulturnímu dědictví
  - poznávání tvaru a funkce věcí

## 3.8 TĚLESNÁ VÝCHOVA

**VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ**

**VZDĚLÁVACÍ OBOR: TĚLESNÁ VÝCHOVA**

**VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: TĚLESNÁ VÝCHOVA**

---

### *Charakteristika vyučovacího předmětu*

*Obsahové, časové a organizační vymezení*

Časová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	CELKEM
2	2	2	2	2	10

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, které ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Tělesná výchova je v 1. – 5. ročníku zařazena v učebním plánu jako samostatný předmět 2 vyučovací hodiny týdně, ale její prvky přestupují i jinými vyučovacími předměty. Základní organizační formou je vyučovací hodina tělesné výchovy, která obsahuje rušné, průpravné, nácvikové nebo výcvikové, kondiční, ale i uvolňovací a relaxační části.

Cílem Tělesné výchovy je vytvořit kladný vztah žáků ke zdravotně orientované zdatnosti a celoživotní pohybové aktivitě. Tělesná výchova přijímá všechny poznatky, které mají vztah ke zdraví. V rámci mezipředmětových vztahů a v souladu s výchovou ke zdraví a ekologickou výchovou je chápána jako součást výchovy ke zdravému životnímu stylu.

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha).

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků. Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním u dětí radostného pocitu z pohybu se podílí na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí.

Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel. Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich tělesné zdatnosti. Musíme citlivě hodnotit každého žáka.

V hodinách Tělesné výchovy se nezaměřujeme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady. Neustále opakujeme a věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce Tělesné výchovy, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a vypěstovat ohleduplnost ke svým spolužákům.

Součástí Tělesné výchovy je plavecký výcvik, který žáci absolvují v průběhu 2. a 3. třídy. V prvním i druhém období mohou probíhat pobyty v přírodě s různorodou činností dle ročního období (jízda na kole, turistika, lyžování, snowboarding, sáňkování, bobování, sezónní sporty).

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou zařazena následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického člověka, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

### *Cílové zaměření vzdělávací oblasti*

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

## *Výchovné a vzdělávací strategie*

### **Kompetence k učení**

#### *Žák*

- ✓ využívá vhodné způsoby, metody k učení a rozvoji pohybových dovedností a schopností
- ✓ kriticky zhodnotí své výsledky, posoudí vlastní pokrok, poznává smysl a cíl učení pohybových dovedností a schopností

### **Kompetence k řešení problému**

#### *Žák*

- ✓ využívá získané dovednosti a vědomosti k řešení daného problému
- ✓ ověřuje prakticky správnost řešení problému
- ✓ svá rozhodnutí je schopen obhájit

### **Kompetence komunikativní**

#### *Žák*

- ✓ formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se jasně a výstižně
- ✓ využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke spolupráci s ostatními lidmi

### **Kompetence sociální a personální**

#### *Žák*

- ✓ spolupracuje ve skupině, vytváří a respektuje pravidla práce v týmu
- ✓ v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- ✓ přispívá k diskusi ve skupině i celé třídě
- ✓ ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

### **Kompetence občanské**

#### *Žák*

- ✓ uvědomuje si odpovědnost k sobě samému, ke spolužákovi, k učiteli
- ✓ respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení
- ✓ rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- ✓ respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

### **Kompetence pracovní**

#### *Žák*

- ✓ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- ✓ dodržuje vymezená pravidla
- ✓ plní závazky a povinnosti
- ✓ se adaptuje na změněné nebo nové pracovní podmínky

## ***Kompetence digitální***

### *Žák*

- ✓ se seznamuje s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- ✓ je motivován k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- ✓ je motivován k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- ✓ klade důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Člověk a zdraví	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Tělesná výchova	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Tělesná výchova</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>1. období / 1.- 3. ročník</b>
<b>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY</b>			
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</li> <li>➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</li> <li>➤ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</li> <li>➤ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</li> <li>➤ dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách</li> <li>➤ projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám</li> <li>➤ zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů</li> <li>➤ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</li> <li>➤ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti</li> <li>➤ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti</li> <li>➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</li> </ul>			
<b>UČIVO</b>			
<b>1. ROČNÍK</b>		Tělesná výchova	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• základní pořadová cvičení – pozor, pohov, rozchod, v řad nastoupit, pozdrav</li> <li>• průpravná cvičení</li> <li>• kondiční cvičení <ul style="list-style-type: none"> <li>○ běh rychlý vpřed i vzad</li> <li>○ běh s překážkami</li> <li>○ cvičení se švihadlem</li> <li>○ cvičení s lavičkami</li> <li>○ cvičení na řebřinách</li> <li>○ cvičení s využitím bedny</li> </ul> </li> <li>• rytmická gymnastika a tanec <ul style="list-style-type: none"> <li>○ pohyby podle říkadel a písní</li> <li>○ volné vyjádření hudby</li> </ul> </li> </ul>			



- poskočný krok
- cval stranou
- pokus o přísunný krok
- jednoduchý tanec
- rozvíjení prostorového a rytmického citění
- lehká atletika
  - běh rychlý, vytrvalostní
  - skok daleký z místa
  - hod míčkem
- akrobatická cvičení
  - kolébka na zádech
  - stoj na lopatkách
  - kotoul vpřed
  - cvičení na lavičce
- sportovní hry
  - průpravné činnosti
  - přihrávka obouruč
  - vrchní přihrávka jednoruč
  - dribling
- drobné hry
  - honičky, podběhy pod dlouhým kroužícím švihadlem, míčová válka
  - vybíjená v kruhu, přetahy
- plavání
- možnosti sezónních sportů (sáňkování, bobování, lyžování, snowboarding, jízda na kole, jízda na koloběžce, turistika, apod.)

- význam pohybu pro zdraví – délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – před pohybovou činností, uklidnění, protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, kompenzační a relaxační cvičení
- hygiena při TV – hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace, cvičební prostor, první pomoc

- komunikace v TV – smluvené povely, signály
- organizace při TV
- zásady jednání a chování – fair play
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží

- základní pořadová cvičení – vpravo vbok, vlevo vbok, čelem vzad
  - průpravná cvičení
  - kondiční cvičení
    - zdokonalení cvičení z 1. ročníku
    - cvičení s plnými míči
    - cvičení s lanem
  - rytmická gymnastika a tanec
    - jednoduché pohyby podle písni
    - přísuný krok
    - poskočný krok
    - pochod
    - lidový tanec
    - rozvíjení prostorového a rytmického citění
  - lehká atletika
    - běh rychlý, vytrvalostní
    - skok daleký z místa i s rozběhem
    - hod kriketovým míčkem
    - starty
    - přeskoky
  - akrobatická cvičení
    - stoj na lopatkách
    - kotoul vpřed, vzad (3. ročník)
    - stoj na ruce (3. ročník)
    - nácvik odrazu
  - základní činnosti sportovních her
    - průpravné činnosti – přihrávky, dribling
    - střelba na koš (3. ročník)
    - jednoduché míčové hry a jejich pravidla
  - drobné pohybové hry
  - turistika
  - plavání
- možnosti sezónních sportů (sáňkování, bobování, lyžování, snowboarding, jízda na kole, jízda na koloběžce, turistika, apod.)

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
  - příprava organismu – před pohybovou činností, uklidnění, protahovací cvičení
  - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, ve 3. třídě – správné zvedání zátěže
  - hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
  - bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, první pomoc
  - prvky sebezáchrany a bezpečnosti
- 
- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
  - organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
  - zásady jednání a chování – fair play, ve 3. třídě – olympijské ideály a symboly
  - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
  - měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů

**VZDĚLÁVACÍ OBLAST:**  
Člověk a zdraví

**VZDĚLÁVACÍ OBOR:**  
Tělesná výchova

**VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:**  
**Tělesná výchova**

**OBDOBÍ/ROČNÍK:**  
**2. období / 4.- 5. ročník**

#### OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

##### *Žák*

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play

- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňovat kondičně zaměřené činnosti; projevovat přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti, sledovat změny i s využitím digitálních technologií
- změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími výsledky i s využitím digitálních technologií
- orientovat se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získávat potřebné informace i v digitálním prostředí
- p: zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla, sledovat změny i s využitím digitálních technologií

#### UČIVO

#### 4. a 5. ROČNÍK

#### Tělesná výchova

- základní pořadová cvičení
- průpravná cvičení
- kondiční cvičení
  - běh rychlý vpřed i vzad
  - běh hladký
  - běh a překonávání jednoduchých překážek
  - běh po vymezené dráze se změnami směru
  - cvičení se švihadlem
  - cvičení s dlouhým švihadlem
  - cvičení s lavičkami
  - cvičení na žebřinách
  - cvičení s využitím bedny
  - cvičení s lanem
  - cvičení s plnými míči (lehkými)
  - šplh na tyči
- rytmičná gymnastika a tanec
  - pohybová představitost
  - rozvíjení prostorového a rytmičného cítění

- rozvíjení smyslu pro dynamiku pohybu
- lidové tance
- atletika
  - běh rychlý, vytrvalostní
  - běh terénem
  - skok daleký z místa i s rozběhem
  - hod kriketovým míčkem
  - starty
  - běžecká abeceda
- akrobacie
  - průpravná cvičení pro akrobacii, stoj na lopatkách, kotoul vpřed, vzad, přemet stranou
  - nácvik odrazu a přeskok přes kozu (roznožka, skrčka)
  - základní cvičení na hrazdě
- základní činnosti sportovních her
  - průpravné činnosti –přihrávky, dribling, střelba na koš, na branku
- průpravné úpoly
  - přetahy a přetlaky
- drobné pohybové hry
- základní turistické dovednosti a vědomosti
- kompenzační a relaxační cvičení
- možnosti sezónních sportů (sáňkování, bobování, lyžování, snowboarding, jízda na kole, jízda na koloběžce, apod.)

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu – před pohybovou činností, uklidnění, protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, první pomoc

- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- zásady jednání a chování – fair play
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů
- sledování úrovně tělesné zdatnosti pomocí digitálních technologií
- vyhodnocování tělesné zdatnosti a osobního zlepšení

- využití digitálních technologií ke sledování pohybových aktivit (množství, intenzity)
- měření výkonů (délka, čas, počet opakování apod.)
- pomůcky pro měření výkonů (krokoměr)
- zaznamenávání výkonů (tabulkové procesory)
- hodnocení a porovnávání výkonů (tabulkové procesory)
- informační zdroje o pohybových aktivitách ve škole (nástěnky, webové stránky školy)
- informační zdroje o pohybových aktivitách v místě bydliště (webové stránky obce, místních organizací)
- informační zdroje o pohybových aktivitách v České republice (noviny, časopisy, webové stránky)
- testy tělesné zdatnosti pro danou věkovou skupinu, rozvojové pohybové programy; pomůcky pro měření výkonů (krokoměr, chytré hodinky); měření a sledování pohybových aktivit a tělesné zdatnosti v průběhu dne a týdne; hodnocení a porovnávání naměřených výkonů (tabulkové procesory, grafy)

## Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<p><b>Osobnostní a sociální výchova</b></p>	<p><i>Osobnostní rozvoj</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ rozvoj schopností a poznávání <ul style="list-style-type: none"> <li>1.33. nácvik pohybových činností</li> <li>1.34. rozvoj pohybových schopností, koordinace pohybu</li> <li>1.35. hry a soutěže zaměřené na pozornost a soustředění</li> </ul> </li> <li>❖ sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> <li>1.36. osobní výkony, individuální technika, případně taktika</li> <li>1.37. změní pohybové výkony a porovná je s předchozími výkony (od 2. ročníku)</li> <li>1.38. hry, závody, soutěže</li> </ul> </li> <li>❖ seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> <li>1.39. cvičení sebekontroly, sebeovládání</li> <li>1.40. regulace vlastního jednání i prožívání, vůle</li> <li>1.41. organizace vlastního času</li> <li>1.42. stanovování si osobních cílů a kroků k jejich dosažení</li> </ul> </li> <li>❖ psychohygienu <ul style="list-style-type: none"> <li>1.43. relaxační cvičení</li> <li>1.44. uvolňovací cvičení</li> </ul> </li> <li>❖ kreativita <ul style="list-style-type: none"> <li>1.45. tvořivé hry</li> <li>1.46. realizace nápadů žáků</li> </ul> </li> </ul>
---	---------------------------------	--

	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ poznávání lidí</li> <li>1.47. vzájemné poznávání se ve třídě, skupině</li> <li>1.48. hry, soutěže, závody</li> <li>❖ mezilidské vztahy</li> <li>1.49. spolupráce ve skupinách</li> <li>1.50. cvičení ve skupinách</li> <li>1.51. soutěže družstev</li> <li>❖ komunikace</li> <li>1.52. cvičení ve skupinách</li> <li>1.53. soutěže družstev</li> <li>1.54. komunikace s učitelem, se spolužáky</li> <li>❖ kooperace a kompetence</li> <li>1.55. cvičení ve skupinách</li> <li>1.56. hry, soutěže</li> </ul>
	<i>Morální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti</li> <li>1.57. řešení problémových činností vzhledem k věku žáků i za pomoci učitele</li> <li>❖ hodnoty, postoje, praktická etika (5. ročník)</li> <li>sportovní soutěže</li> </ul>
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	1.58. hry, soutěže, cvičení ve skupinách, ochota pomáhat slabším 1.59. zásady slušnosti, tolerance, naslouchat názoru druhého
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	1.60. sport a sportovci v Evropě a ve světě
	<i>Objevujeme Evropu</i>	
	<i>Jsme Evropané</i>	

<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	
	<i>Lidské vztahy</i>	1.61. rozvoj tolerance a spolupráce, zapojení žáků z odlišného prostředí do kolektivu
	<i>Etnický původ</i>	
	<i>Multikultura</i>	
	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>	
	<i>Základní podmínky života</i>	
	<i>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>	1.62. při činnostech v přírodě, chování žáků k životnímu prostředí, jeho ochrana
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	
<b>Mediální výchova</b>	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení</i>	
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>	
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	1.63 sportovní události
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	
	<i>Tvorba mediálních sdělení</i>	
	<i>Práce v realizačním týmu</i>	

## Mezipředmětové přesahy

JČ –obohacuje se řeč (pokyny, povely, názvosloví)

M –odhad vzdáleností, času  
–měření, jednotky délky, času

Prv –ochrana životního prostředí  
–zdravý vývoj člověka  
–hygiena, nemoci



Aj -slovní zásoba týkající se názvů pohybových aktivit, sportů, části lidského těla; olympiády, soutěže  
HV -rytmika, tance  
VV -pohyb postav

Ve všech předmětech je nutno v prvním období zařazovat tělovýchovné chvíle.

## 3.9 PRACOVNÍ ČINNOST

### VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

### VZDĚLÁVACÍ OBOR: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

## VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

### *Charakteristika vyučovacího předmětu*

#### *Obsahové, časové a organizační vymezení*

Časová dotace:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	CELKEM
1	1	1	1	1	5

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Pracovní výchova v 1. období základního vzdělávání je vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty. V tomto období může být předmět v rozvrhu spojován s výukou výtvarné výchovy do dvouhodinového bloku.

Je realizován časovou dotací 1 hodiny za týden. Rozvíjí motorické schopnosti žáků, jejich manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu. Žák se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení.

V průběhu pracovní výchovy v 1. – 3. ročníku jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí. Nezanedbatelný je přínos vyučovacího předmětu pro uplatňování výchovy žáků ke zdraví. Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Při pracovních činnostech se žáci učí:

- a) organizace pracovního prostředí a vlastní činnosti – rozdávat, uspořádat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své místo v pořádku
- b) pracovní kázni – být pozorný a opatrný, dodržovat hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech
- c) uvědomovat si význam vlastní práce, umět o své činnosti povědět druhým.

Pracovní výchova je v 1. období základního vzdělávání základem všech tematických celků. V jejich průběhu jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí. Žák u každé práce dostává poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví.

Některé pracovní činnosti prolínají i ostatními předměty – Výtvarná výchova, Matematika, Tělesná výchova (stříhání, ohýbání, překládání papíru, oblékání ...). Žáci získávají základní přehled a pracovní návyky potřebné k běžnému životu. Důležitá je příprava žáků na budoucí povolání

Realizace vzdělávacího obsahu probíhá ve většině případů ve třídě. Práce pěstivelské se realizují ve třídě, případně na školní zahradě (bylinkový záhon, hrabání listí, sběr plodů, ...). Pro přípravu pokrmů lze využít školní kuchyň s veškerým vybavením.

V tomto vyučovací předmětu ve čtvrtém ročníku jde především o upevnování poznatků z nižších ročníků, udržování pořádku na svém místě, dodržování daných postupů, učení se větší samostatnosti, umět zhodnotit výsledek pracovní činnosti, dodržovat bezpečnost, hygienu, údržbu svého oblečení a obuvi.

Pátý ročník je zaměřen na práci dle návodu, dle daného postupu, využívání své fantazie a nápadů, samostatně a objektivně zhodnocovat výsledky své práce, učit se ekonomicky a ekologicky myslet.

### *Cílové zaměření vzdělávací oblasti*

*Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:*

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě

- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

### *Výchovné a vzdělávací strategie*

#### **Kompetence k řešení problému**

##### *Učitel*

- ✓ zadává úkoly, pokusy tak, aby žáci využili vlastní úsudek a zkušenost a naplánovali způsob řešení problému, sledovali vlastní pokrok při sebezdokonalování
- ✓ vede žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností

#### **Kompetence sociální**

##### *Učitel*

- ✓ volí práce ve skupinách, kde žáci vytváří a dodržují pravidla práce v týmu, čerpají poučení z toho, co druzí dělají
- ✓ vede žáky k pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

#### **Kompetence k učení**

- ✓ učitel zadává úkoly obecně užívanými termíny, vede žáky k samostatnému pozorování a experimentování, k porovnávání výsledků práce

#### **Kompetence komunikativní**

- ✓ učitel učí žáky využívat získané dovednosti k vytváření vztahu potřebnému k plnohodnotnému soužití a vede je ke kvalitní spolupráci s ostatními

#### **Kompetence pracovní**

- ✓ učitel vede žáky, aby využívali bezpečně a účinně nástroje a materiály, využívali znalosti v jednotlivých oblastech k přípravě na svou budoucnost

#### **Kompetence občanské**

- ✓ učitel vede žáky k respektování druhého, vede je k zodpovědnosti a ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

## VÝSTUPY A UČIVO

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Člověk a svět práce	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Člověk a svět práce	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Pracovní činnosti</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>1. období / 1.- 3. ročník</b>
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<p><b>Žák</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ práce s drobným materiálem <ul style="list-style-type: none"> <li>- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</li> <li>p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</li> <li>- pracuje podle slovního návodu a předlohy</li> <li>pracuje podle slovního návodu a předlohy</li> </ul> </li> <li>➤ pěstitelské práce <ul style="list-style-type: none"> <li>- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</li> <li>p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky</li> <li>- pečuje o nenáročné rostliny</li> <li>pečuje o nenáročné rostliny</li> </ul> </li> <li>➤ konstrukční činnosti <ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</li> <li>p zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</li> </ul> </li> <li>➤ příprava pokrmů <ul style="list-style-type: none"> <li>- připraví tabuli pro jednoduché stolování</li> <li>p upraví stůl pro jednoduché stolování</li> <li>- chová se vhodně při stolování</li> <li>p chová se vhodně při stolování</li> </ul> </li> </ul>			
UČIVO			
<b>1. ROČNÍK</b>		Pracovní činnosti	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• práce s papírem – překládání, trhání, mačkání, lepení, vystřihování <ul style="list-style-type: none"> <li>○ příklady výrobků: varhánky, šipka, čepice, kelímek, vystřihovánky z časopisů, pomůcky, kartičky pro výuku jiných předmětů</li> </ul> </li> <li>• práce s modelínou – seznámení s vlastnostmi modelíny, válení v dlaních, na podložce, roztlačování, přidávání a ubírání (jednoduché výrobky)</li> <li>• práce s drobným materiálem – přírodniny (šipky, sláma, kaštany, žaludy, listy, koření, semínka, větvičky)</li> </ul>			

- špejle, dřívka, krabičky, korkové zátky, korálky, provázky
- drátky
- práce s textilem – stříhání látky, koláž
- práce montážní a demontážní – stavebnice, kostky
- pěstitelské práce – péče o květiny ve třídě, škole (zalévání, otírání listů)
- chování při stolování

## 2. ROČNÍK

## Pracovní činnosti

- práce s papírem – překládání, vystřihování, vytrhávání, slepování
- práce s modelovací hmotou – plastelína, modurit
- práce s drobným materiálem – lisování, sběr přírodnin, aranžování a dotváření (kamínky, samorosty)
- práce s textilem – navlékání jehly, uzlík, přední steh, přišívání dvoudírkového knoflíku
- práce montážní a demontážní – složitější výrobky
- chování při stolování
- upravení stolu pro jednoduché stolování
- pěstitelské práce
  - klíčení semen, pozorování
  - ošetřování pokojových rostlin

## 3. ROČNÍK

## Pracovní činnosti

- práce s papírem
  - řezání nožem, vystřihování, skládání, odměřování
  - různé druhy papíru
  - ubrousková technika
- práce s modelovací hmotou – modurit, těsto
- práce s drobným materiálem – aranžování, složitější výrobky
- práce s textilem – sešívání, další druhy stehů, přišívání různých knoflíků, různé druhy látek
- práce montážní a demontážní
- pěstitelské práce – předpěstování sazenic v kelímcích, přesazení sazenic, poznávání pokojových rostlin
- upravení stolu pro jednoduché stolování
- chování při stolování

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Člověk a svět práce	VZDĚLÁVACÍ OBOR: Člověk a svět práce	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: <b>Pracovní činnosti</b>	OBDOBÍ/ROČNÍK: <b>2. období / 4.- 5. ročník</b>
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ práce s drobným materiálem <ul style="list-style-type: none"> <li>- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</li> <li>p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu</li> <li>- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</li> <li>p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii</li> <li>- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</li> <li>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</li> <li>- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</li> <li>p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění</li> </ul> </li> <li>➤ konstrukční činnosti <ul style="list-style-type: none"> <li>- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</li> <li>p provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</li> <li>- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</li> <li>p pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</li> <li>- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</li> <li>p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu</li> <li>zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek</li> </ul> </li> <li>➤ pěstitelské práce <ul style="list-style-type: none"> <li>- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</li> <li>p zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin</li> <li>- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</li> <li>p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování</li> <li>- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</li> <li>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</li> <li>- <b>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</b></li> <li>p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě</li> </ul> </li> <li>➤ příprava pokrmů <ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v základním vybavení kuchyně</li> <li>p zná základní vybavení kuchyně</li> </ul> </li> </ul>			

- připraví samostatně jednoduchý pokrm  
p připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování  
p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- na pracovních plochách udržuje pořádek a čistotu, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni  
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni, uplatňuje zásady správné výživy

#### UČIVO

#### 4. a 5. ROČNÍK

#### Pracovní činnosti

- práce s drobným materiálem
  - a) s papírem
    - 1.62.1. práce s nůžkami
    - 1.62.2. vystřihování, lepení, vytrhávání, skládání, přehýbání, polepování
    - 1.62.3. práce se šablonou
    - 1.62.4. prostorové konstrukce
    - 1.62.5. volba barev papíru a kombinace
  - b) s přírodninami
    - 1.62.6. sbírání, sušení, třídění, lisování, lepení listů, práce s rostlinami, plody, semeny
    - 1.62.7. aranžování (listy, větvičky), koláže
    - 1.62.8. samostatné vybírání a volba vhodného přírodního materiálu
  - c) se dřevem
    - 1.62.9. zatloukání hřebíků, barvení
  - 1.62.10. prostorové práce
  - d) s textilem
    - 1.62.11. přiměřeně náročné ozdobné stehy
    - 1.62.12. sešívání, látání, stříhání a lepení textilu
    - 1.62.13. stříhání podle šablony
    - 1.62.14. špendlení, stehování, vycpávání
    - 1.62.15. přišívání knoflíku
    - 1.62.16. bezpečnost práce s jehlou
  - e) s modelovací hmotou
    - 1.62.17. hnětení, tvarování, válení, vtlačování, přidávání, ubírání, dělení
    - 1.62.18. vlastnosti hmoty
- práce montážní a demontážní



- 1.62.19. sestavování jednoduchých dílů stavebnice
- 1.62.20. montáž podle jednoduchého návodu
- 1.62.21. spolupráce se skupinou – dělba práce
- 1.62.22. jízdní kolo – údržba, očištění
- 1.62.23. vytváření výrobků ze stavebnice podle předlohy i představy

- pěstitelské práce

- 1.62.24. zalévání, kypření, čištění, přesazování pokojových rostlin, plení
- 1.62.25. jednoduché činnosti na školním pozemku
- 1.62.26. práce na jednoduchých pěstitelských pokusech
- 1.62.27. péče o pokojové rostliny
- 1.62.28. požadavky na životní prostředí rostlin
- 1.62.29. druhy léčivých rostlin a jejich využití
- 1.62.30. seznámení s nebezpečím užívání drog
- 1.62.31. vhodná volba nástrojů a pomůcek vzhledem k činnostem

- příprava pokrmů

- 1.62.32. orientace v základním vybavení kuchyně
- 1.62.33. příprava jednoduchého studeného pokrmu
- 1.62.34. dodržování pravidel správného stolování
- 1.62.35. kulturní a společenské chování při stolování
- 1.62.36. význam pitného režimu
- 1.62.37. dodržování hygienických pravidel při přípravě pokrmů
- 1.62.38. bezpečný pohyb v kuchyni

### Zařazení průřezových témat do vzdělávacího obsahu učiva předmětu

<b>Osobnostní a sociální výchova</b>	<i>Osobnostní rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ seberegulace a sebeorganizace - utváření praktických dovedností</li> <li>❖ rozvoj schopností poznávání</li> <li>❖ psychohygiena</li> <li>❖ kreativita</li> </ul>
	<i>Sociální rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ komunikace a mezilidské vztahy</li> <li>❖ kooperace x kompetice - pomáhající a prosociální chování</li> </ul>

	<i>Morální rozvoj</i>	❖ řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<b>Výchova demokratického občana</b>	<i>Občanská společnost a škola</i>	❖ demokraticky se podílet na rozhodnutích celku význam dodržování pravidel
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>	❖ vztah k domovu a vlasti vztah k sobě samému i ostatním lidem, okolnímu prostředí, k normám a hodnotám ❖ ohleduplnost a ochota pomáhat slabším vztah k domovu a vlasti
	<i>Formy participace občanů v pol. životě</i>	
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>	
<b>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</b>	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	
	<i>Objevujeme Evropu</i>	
	<i>Jsme Evropané</i>	podpora pozitivních postojů k tradicím a hodnotám
<b>Multikulturní výchova</b>	<i>Kulturní diference</i>	❖ osobní role při zapojení žáků z odlišného prostředí do kolektivu třídy
	<i>Lidské vztahy</i>	❖ mezilidské vztahy ve škole, interakce učitel x žák, žák x žák, škola x rodina
	<i>Etnický původ</i>	
	<i>Multikultura</i>	
	<i>Princip soc. smíru a solidarity</i>	
<b>Environmentální výchova</b>	<i>Ekosystémy</i>	
	<i>Základní podmínky života</i>	❖ poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro žádoucí jednání občana vůči životnímu prostředí
	<i>Lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>	❖ učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	✓

## Mezipředmětové přesahy

- Č J –význam slov, postup pracovních činností, vážit si výsledků práce svých i jiných lidí  
–vzájemná komunikace, používání spisovného jazyka
- M –plánování činností, neplýtvat materiálem,  
–vypočítat výnosy plodin
- VI + Př –ekosystémy, ochrana životního prostředí, druhy rostlin a péče o ně  
–zpracování odpadových materiálů
- AJ –význam slova, popis postupu práce při vyrábění
- HV –lidové písně, tradice, obyčeje, zvyky
- TV –návuk bezpečných činností, vztah k práci a činnostem  
–rozvoj tělesné a pohybové činnosti

# 4. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

## 4.1 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

### 4.1.1 Úvod do problematiky hodnocení žáků

Jak již bylo uvedeno v úvodní části ŠVP, účelem vzdělávání žáků v základní škole je vybavit žáka „klíčovými kompetencemi“. Ty představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích, jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích a jsou klíčem k úspěšnosti v celoživotním učení, v práci, zájmové činnosti i osobním životě. (Výčet klíčových kompetencí je uveden v úvodní části ŠVP a je podrobně rozpracován v RVP.)

Základní otázkou pro hodnocení (úspěšnosti) žáka je otázka: „do jaké míry je žák po ukončení základního vzdělání těmito klíčovými kompetencemi vybaven?“ Pravdivá odpověď na tuto „klíčovou evaluační otázku“ je zároveň tím nejsložitějším v hodnocení nejenom úspěšnosti žáka, ale i školy, celého ŠVP a práce učitelů, a zřejmě nelze najít jednoduchý mechanismus, jak na ni spolehlivě, v „reálném čase“ v době vzdělávání v základní škole, přímo odpovědět. (Teprve další život žáka ukáže, do jaké míry se podařilo vytčených vzdělávacích cílů dosáhnout.)

Podstatou praktického objektivního hodnocení úspěšnosti vzdělávání ve škole tedy nebude hodnocení úspěšnosti dosažení obecných vzdělávacích cílů a úspěšnost vybavení žáka souborem klíčových kompetencí, ale hodnocení úspěšnosti dosažení těch cílů a hodnocení úspěšnosti vybavení žáka těmi kompetencemi, které ve svém souhrnu ke klíčovým kompetencím vedou. Struktura ŠVP (RVP) umožňuje v této souvislosti zaměřit se při evaluaci na očekávané výstupy jednotlivých vzdělávacích oblastí, očekávané výstupy oborů vzdělávacích oblastí a na konkretizované výstupy („konkrétní dílčí aktivní dovednosti“), které tvoří vzdělávací výstup vztažený ke konkretizovanému učivu specifikovaném v jednotlivých ročnících v jednotlivých vzdělávacích předmětech. Záměrem ŠVP bylo, aby tyto konkretizované výstupy vztažené ke konkretizovanému učivu byly nastaveny tak, aby ve svém souhrnu naplňovaly očekávané výstupy (oborů) vzdělávacích oblastí a vedly tak k očekávanému efektu – vybavit žáka souborem znalostí, dovedností, návyků a postojů – tedy ke klíčovým kompetencím. Za předpokladu, že jsou tyto dílčí kompetence správně nastaveny (což zůstává prioritním úkolem i pro další ověřování a případnou korekci ŠVP) lze se při evaluaci zaměřit přímo na tyto dílčí kompetence, jako na hlavní předmět hodnocení úspěšnosti žáka v procesu vzdělávání.

## 4.1.2 Hodnocení a klasifikace žáka učitelem

Klíčovou roli mezi všemi evaluačními činnostmi zaujímá ve ŠVP hodnocení a klasifikace žáka učitelem. Přímo v průběhu výchovně vzdělávacího procesu (a také souhrnně za určité konkrétní vzdělávací období) poskytuje učitel žákovi nezbytnou zpětnou vazbu a pravdivý obraz o tom, s jakým úspěchem se mu daří dosahovat dílčích konkretizovaných výstupů (vedoucích ke klíčovým kompetencím).

V hodnocení žáka nedává ŠVP přednost žádné formě. Stejně jako výběr vhodných forem a metod výuky je i výběr vhodných forem a metod hodnocení žáka plně v rukou učitele. Metody a formy evaluace, uvedené u jednotlivých vzdělávacích předmětů v části „Učební osnovy“, jsou pro vyučujícího pouze doporučením a návodem, které vhodné evaluační metody a formy může při ověřování dosažení dílčích kompetencí žákem zvolit. Při výběru vhodné formy hodnocení by měl vyučující vždy zvážit i její „motivační dopad“ na žáka s ohledem na jeho individuální vlohy a vlastnosti.

Jak již bylo uvedeno výše, hlavním účelem hodnocení a klasifikace je motivovat žáka a poskytnout mu nezbytnou zpětnou vazbu. Je žádoucí, aby si kvalitní zpětnou vazbu dovedli žáci brzy vytvářet i sami, a naučili se vlastnímu kritickému sebehodnocení a hodnocení svých spolužáků. Pro tyto evaluační formy by měl vyučující (všude, kde je to jen trochu možné) vytvářet dostatečný prostor.

Základem formálního hodnocení žáka je tradiční klasifikace v pětistupňové stupnici. Vyučující je při klasifikaci povinen dodržovat platné právní předpisy a vnitřní normy školy (zejména vnitřní klasifikační řád), které upravují pravidla pro klasifikaci. Souhrnné písemné slovní hodnocení může vyučující použít jen v souladu s platnými právními předpisy nebo jako (velmi vhodný) „doplněk“ ke klasifikaci. Pokud je požádáno o slovní hodnocení, je možné poskytnout i slovní hodnocení.

Za neopominutelný princip hodnocení a klasifikace žáka považuje ŠVP převahu pozitivní motivace.

### Stupně klasifikace

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

Při hodnocení prospěchu žáka může být u žáka v prvním až třetím ročníku ve všech vyučovacích předmětech a u žáka ve čtvrtém ročníku ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření použito širší slovní hodnocení. O použití širšího slovního hodnocení rozhodne ředitel školy na základě návrhu učitele a souhlasu zástupce žáka. Přečází-li žák na jinou školu, je klasifikován stupni 1-5.

## **Celkový prospěch žáka**

je hodnocen:

a) v prvním až pátém ročníku školy těmito stupni:

prospěl(a) s vyznamenáním

prospěl(a)

neprospěl(a)

nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e),
- b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
- d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

## **Postup do vyššího ročníku**

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

## **Metodický pokyn pro hodnocení a klasifikaci**

**Obecné zásady:**

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen "učitel") uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin – předměty s převahou teoretického zaměření, předměty s převahou praktických činností a předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

### **Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci**

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
- analýzou výsledků činnosti žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden a zdravotnických služeb, zejména u žáka s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami,
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka,

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Termín kontrolní práce prokonzultuje učitel s třídním učitelem. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka.

### **Klasifikace žáka**

Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematičnosti v práci žáka po klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.

Ředitel školy určí způsob, jakým budou třídní učitelé a vedení školy informováni o stavu klasifikace ve třídě.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číselní výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování

- učitel jednotlivých předmětů dle pokynů ředitele školy (třídní schůzky, konzultační dny),
- třídní učitel, nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají,
- ředitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní školy škole, na niž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.

Přechází-li žák do jiné školy po 15. listopadu nebo 15. dubnu, dokumentace obsahuje návrh klasifikace chování, hodnocení a klasifikaci v jednotlivých předmětech jako podklad pro celkovou klasifikaci žáka na konci klasifikačního období.

### **Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření**

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech vychází vyučující z požadavku učebních osnov a standardu základního vzdělání.

Při klasifikaci sleduje zejména:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů,
- kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,



- kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost,
- aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu,
- kvalitu výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

### **Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:**

#### **Stupeň 1 (výborný)**

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

#### **Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

#### **Stupeň 3 (dobrý)**

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

#### **Stupeň 4 (dostatečný)**

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

#### Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

#### **Klasifikace ve vyučujících předmětech s převahou praktického zaměření**

Převahu praktické činnosti mají na základní škole pracovní činnosti, praktika, informatika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v těchto předmětech vychází z požadavku učebních osnov a standardu základního vzdělání. Při klasifikaci sleduje zejména:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivitu, samostatnost, tvořivost, iniciativu v praktických činnostech,
- kvalitu výsledků činností,
- organizaci vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluhu a údržbu laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

## **Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:**

### Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

### Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

### Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

### Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životním prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních

zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

#### Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

#### **Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření**

- a) Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova, rodinná výchova, občanská výchova.
- b) Při průběžné klasifikaci předmětů uvedených v odst. 1 se klasifikuje teoretická část podle čl. 11 a praktická podle čl. 12.
- c) Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.
- d) Při klasifikaci v předmětech uvedených v odst. 1 se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:
  - a. Stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
  - b. osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
  - c. poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
  - d. kvalita projevu,
  - e. vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
  - f. estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
  - g. v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

#### **Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:**

##### Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební, branné a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost.

### Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

### Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

### Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

### Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

## Hodnocení a klasifikace chování žáků

Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

### Obecné zásady

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Postihování chování žáka mimo školu. Rodiče je třeba vést k tomu, aby plně odpovídali za své děti v oblasti výchovné. Škola hodnotí a klasifikuje žáky především za jejich chování ve škole. Jsou-li však závažné a prokazatelné důvody udělit žákovi výchovné opatření vedoucí k posílení kázně, jeví se objektivní hodnotit žáka za chování zejména ve škole, ale ve vážných případech přihlídnout k chování i mimo školu, jedná-li o se případy, jejichž projednávání se škola přímo účastní.

### **Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:**

#### Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení vnitřního řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevnování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

#### Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Dopouští se závažnějšího přestupku, nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Nepřispívá aktivně k upevnování kolektivu. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

#### Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopouští závažného přestupku proti pravidlům chování nebo vnitřního řádu školy; zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravném chování.

### **Hodnocení a klasifikace žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními**

Způsob klasifikace a poradenství jsou součástí *Individuálního vzdělávacího plánu (IVP)*, i *Plánu pedagogické podpory (PLPP)*, dále jsou v nich naplňovány speciální vzdělávací potřeby žáka.

### **Klasifikace žáka – pochybnosti o správnosti**

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl,

nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.